

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Redakcja Bibliografii Terytorialnej

ATRAKcje TURYSTYCZNE WOJEWÓDZTWA TARNOWSKIEGO

w publikacjach lokalnych i ogólnopolskich
(zestawienie bibliograficzne - wybór)

Tarnów 1997

Opracowanie: Joanna Stec
Krzysztof Moskal

378.25:016 A(2) (438)

JW-808

Na okładce: Skala "Czarownica" w Ciężkowicach
Chata w Zalipiu
Zamek w Nowym Wiśniczu
Jezioro Czchowskie

Powielono w WBP w Tarnowie

18/99

Przedmowa

Zestawienie bibliograficzne "Atrakcje turystyczne województwa tarnowskiego", zawiera wybór opisów książek, publikacji i artykułów prasowych. W swej treści nie ogranicza się tylko do najbardziej znanych i tradycyjnie eksponowanych już w przewodnikach i folderach atrakcji turystycznych, ale stara się pokazać co w każdej, choćby najmniejszej gminie godne jest uwagi, zatrzymania i zadumy. Obok siebie znajdują się więc opisy bibliograficzne na temat zabytku o ogólnopolskiej sławie, jak i pojedynczy opis artykułu o zapomnianej, lecz jakże cennej kapliczce przydrożnej.

W części opisu -historia zabytki- znajdują się głównie opisy publikacji, dotyczące zabytków, muzeów i ekspozycji na terenie gminy. Wśród nich znalazły się artykuły przedstawiające sylwetki, dorobek twórców, oraz postacie historyczne związane z daną miejscowością.

Druga część haseł poświęcona przyrodzie, zawiera opisy publikacji, bądź ich poszczególne fragmenty, omawiające ciekawostki przyrodnicze, należące do kategorii przyrody żywej (lasy, roślinność, zwierzęta), i nieożywionej (skały, skamieliny, zabytkowe kopalnie). Mniejsza ilość podanych pozycji, spowodowana jest rzeczywistym brakiem opracowań na temat bogactwa naturalnego, na obszarze pojedynczych gmin.

W trzeciej części zawarto opisy artykułów dotyczących infrastruktury turystycznej województwa, jego gmin i miejscowości, oraz o szansach ich rozwoju.

W zakres tej tematyki wchodzi także kąpieliska, wyciągi narciarskie, baza noclegowa, oraz dobrze rozwijająca się agroturystyka.

Brak równowagi w obszerności haseł świadczy nie tyle o atrakcyjności turystycznej danej gminy, ale przede wszystkim o tym, że niektóre fragmenty województwa tarnowskiego wciąż pozostają "nieodkryte" przez autorów publikacji, lub nie posiadają odpowiedniej promocji. Duże znaczenie ma także prasa lokalna prowadzona przez ludzi żyjących często przeszłością i teraźniejszością swojej swojej rodzinnej miejscowości.

Ten brak równowagi musi też dotyczyć poziomu merytorycznego przedstawionych przez nas tytułów. Podczas gdy jedne z gmin posiadają bogatą literaturę, z której można wybrać najbardziej wartościowe tytuły, tak inne musiały zostać potraktowane nieco ulgowo, z dokładnie przeciwnych powodów.

Ze względu na stosunkowo dużą ilość pozycji dotyczących stolicy województwa, mogącej wypełnić opracowanie o nawet większej objętości, zdecydowaliśmy się pominąć w zestawieniu miasto Tarnów. Do tej decyzji skłonił nas również fakt, że istnieje wiele opracowań na temat, tej najbogatszej w zabytki i bazę turystyczną miejscowości województwa.

Ograniczona liczba opisów dotyczących zabytkowych kościołów województwa, spowodowana jest wydaniem w bieżącym roku osobnego zestawienia bibliograficznego pt "Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego". W pewnym sensie można więc obie pozycje traktować jako całość.

K. M.

Ogólne problemy turystyki w Tarnowskiem

1. (a): Turystykę można uprawiać też pod wodą. [Klub Turystyki Podwodnej "Atlantyda" w Tarnowie]. *Gazeta Krakowska* 1986 nr 35 s.6
2. (aj): Poprawianie krajobrazu. Przyjeżdżajcie turyści, już niedługo. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 56 s.23
3. [Adresy gospodarstw agroturystycznych woj.tarnowskiego]. *Gazeta Wyborcza* 1997 nr 173 s.13-14
4. And: Dwa łyki turystyki. [Utworzenie regionu turystycznego Małopolska Zachodnia]. *Tarniny* 1993 nr 11 s.17
5. (ASK): Turystyka na wsi. Z pomocą Unii Europejskiej. *Dziennik Polski* 1995 nr 148 s.26
6. Baran Marek: Kto turystą się urodził. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1993 nr 20 s.12
7. Bartosz Adam: Jak nas widzą. Kartka z Oxfordu. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1995 nr 16 s.6, il.
8. Bryndza Kazimierz: Turystyka zajęciem dla fachowców. *Gazeta Krakowska* 1993 nr 298 s.10

9. Czerny Zdzisław: Czterdzieści lat istnienia Oddziału PTTK. *Gazeta Dębicka-Echo Załogi* 1995 nr 12 s.2

10. (DAC): Wypoczynek na wsi. Coraz popularniejszy. *Dziennik Polski* 1995 nr 69 s.18

11. (dnie): Bacówka nie dla wszystkich. Turystyka kwalifikowana w Tarnowskim. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 195 s.18

12. (dnie): Pokoje czekają na wczasowiczów. Turystyka w Tarnowskim. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 302 s.22

13. Do chłopa w Tarnowskie. Agroturystyka po polsku. *Czas Krakowski* 1997 nr 24 s.5

14. (elc): Bez zaplecza i nakładów. Turystyka w Tarnowskim. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1995 nr 35 s.4, il.

15. Famielec Józef: Turystyka panna wciąż do wzięcia. Rozmowa miesiąca. Z ... dyrektorem, Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Turystycznego w Tarnowie rozmawia Andrzej Ćwiok. *Tarniny* 1993 nr 7-8 s.1-2

16. Golba Leszek: Rezerваты przyrody w Tarnowskim. *Głosiciel* 1997 nr 2 s.20

17. (hc): Stawiać to za mało. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1993 nr 3 s.19

18. JAS: Wypoczynek z psem, kotem, papugą.
Tarnowska agroturystyka. *Czas Krakowski* 1995 nr 177
s.7, il.

19. (Jot): Turystyczne szlaki czekają na Ciebie.
Tarnowskie Azoty 1984 nr 29-30 s.12

20. (JP): Krótko z regionu. [Małopolska].
Dziennik Zachodni 1995 nr 92 s.3

21. (K.F.): Do kopalni lub na zamek. Turystyczna
promocja Tarnowskiego. *Dziennik Polski* 1993 nr 155 s.8

22. (K.F.): Tarnowskie parki. 56 procent
powierzchni pod ochroną. *Dziennik Polski* 1997 nr 119
s.18

23. (K.F.): Tarnów na turystycznym szlaku.
Przewodniki z Anglii i USA. *Dziennik Polski* 1995 nr 159
s.14

24. (kis): Czy tarnowski rolnik polubi turystę?
Świeża sałata na stół. *Dziennik Polski* 1995 nr 2 s.9

25. (KIS): Tarnowskie nie dla turystów. *Dziennik
Polski* 1995 nr 19 s.6

26. (KIS, J, MAB, SMOL): Gdzie nad wodę.
Miniprzewodnik po woj.tarnowskim. *Dziennik Polski*
1997 nr 151 s.16

27. Karpińska Henryka: Przy obwodnicy
Tarnowskiej. *Motor* 1993 nr 20 s.38-39, il.

28. Koba Kornelia: Agroturyzm dla mieszczuchów. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1995 nr 25 s.7

29. Lewandowska Jadwiga: Agroturystyka szansą dla gminy Zakliczyn. *Rolniczy Serwis Informacyjny* 1996 nr 3 s.6

30. Lis Ryszard: Nasze najlepsze. Wsie turystyczne. [Lipnica Murowana, Ciężkowice, Zakliczyn, Żegocina]. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1990 nr 4 s.14

31. Lis Ryszard: Wakacje u siebie. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1994 nr 26 s.8

32. M: Ścieżka konna i źródło. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1997 nr 33 s.12

33. Matuszczyk Andrzej: Zapomniane krajobrazy. [Pogórze Rożnowskie, Pogórze Ciężkowickie]. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 138 s.10, il.

34. Olszewski Tadeusz: Kwiaty, skały i pagóry. Ziemia Tarnowska. [Ciężkowice, Kaśna Dolna, Iwkowa, Lipnica Murowana, Zalipie, Żegocina]. *Świat i Podróże* 1997 nr 4 s.24, il.

35. (PIT, JS, KIS, BH, JEC): Pieszo przez Małopolskę. Schroniska turystyczne. *Dziennik Polski* 1997 nr 157 s.23

36. (pk): Kierunki turystyki. *Dziennik Polski* 1994 nr 18 s.7

37. (r n): Szlaki turystyczne województwa tarnowskiego. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1991 nr 25 s.8, il.

38. (r z): Powstało Centrum Informacji Turystycznej w Tarnowie. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1984 nr 28 s.11

39. Rejkowski Zygmunt: Agroturystyka. Szansa dla wielu gospodarstw. *Rolniczy Serwis Informacyjny* 1996 nr 11 s.30-31

40. (TAK): Promocja agroturystyki. Wspólny program 4 województw. *Czas Krakowski* 1994 nr 60 s.4

41. Tomaszewicz Janusz J.: W "Tarnowskie" Góry. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1994 nr 27 s.8

42. (wag): Wspólna promocja. [Region Turystyczny Małopolska Zachodnia]. *Trybuna Śląska* 1995 nr 36 s.6

43. Warszńska Jadwiga: Walory turystyczne miejscowości położonych w otoczeniu sztucznych zbiorników wodnych Rożnowskiego i Czchowskiego. *Problemy Zagospodarowania Ziemi Górskich* 1981 z.21

44. Wenda Tadeusz: Być narodowi użytecznym: zarys historii turystyki krajoznawczej ziemi tarnowskiej. Tarnów 1984

45. Więckowska Bożena: Jak sprzedąć nasz region. *Życie Częstochowskie* 1993 nr 144 s.9, il.

46. (ZIOB): Bacówki dla niewymagających. W Tarnowskim przetrwały trzy. *Dziennik Polski* 1997 nr 133 s.17

47. (ZIOB): Gdzie wypoczywać. Miejscowości szczególnie atrakcyjne. *Dziennik Polski* 1994 nr 115 s.21

48. (ZIOB): Znikająca turystyka. *Dziennik Polski* 1994 nr 280 s.7

49. Zawartka Jerzy: Zapraszamy do wędrówek po Ziemi Tarnowskiej. *Tarnowskie Azoty* 1997 nr 19 s.VII

Bochnia, to jedno z najstarszych miast w Małopolsce, powstałe w XIII w. Od początku podstawę jego bytu stanowiły bogate złoża soli, eksploatowane od wielu setek lat.

Dzisiaj szansę dla Bochni stanowi utworzenie w nieczynnej już kopalni podziemnego sanatorium i uzyskanie statusu uzdrowiska.

Dla rozwoju turystyki w gminie Bochnia istotną sprawą jest jej dogodne położenie u stóp Pogórza Karpackiego, w połowie drogi pomiędzy miastami wojewódzkimi: Krakowem i Tarnowem.

Ciekawą lekcją historii może być zwiedzanie grodzisk w Chełmie, Łapczycy czy Kopalinach. Natomiast dolina Raby, pomiędzy Pogórzem Wiśnickim a Puszczą Niepołomicką, gwarantuje miłośnikom przyrody i pieszych wędrówek niezapomniane wrażenia.

Historia. Zabytki

1. AD: Odgrzebywanie przeszłości. Bochnia i okolice. *Czas Krakowski* 1995 nr 240 s.7
2. Bochnia. Dzieje miasta i regionu. Kraków 1980
3. Bochnia. Vademecum miejskie. Kraków 1993
4. Budyś Bogdan: Najnowsze zabytki Bochni. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 1 s.14
5. Budyś Bogdan: Kamienica do remontu. Rezydencja biskupa w opłakanym stanie. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 3 s.31
6. Budyś Bogdan: Kapliczki - historie nieznane. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 5s.12
7. Budyś Bogdan: Zapomniany pejzaż. [Architektura wiejska okolic Bochni]. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 3 s. 32
8. Bukowska Joanna, Cierniak Jacek: Architektura secesyjna Bochni. *Wiadomości Bocheńskie* 1993 nr 2 s.21-22
9. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Nowe materiały archeologiczne z Bochni. *Rocznik Bocheński* 1993 T.1 s.27-61

10. Fischer Stanisław, Kowalski Ludwik: Kult
bł.Kingi. *Wiadomości Bocheńskie* 1992 nr 2 s.1-3, 23

11. Flasza Jan: Klejnot Bochni. *Wiadomości
Bocheńskie* 1991 nr 3 s.1-3, 28

12. Flasza Jan: Krajobrazy historyczne. *Wiadomości
Bocheńskie* 1991 nr 4 s.13-16

13. Flasza Jan: Metamorfozy króla [Pomnik
Kazimierza Wielkiego]. *Kronika Bocheńska* 1996 nr 6
s.14-17

14. Flasza Jan: Rynek bocheński- szkic o dziejach i
zabytkach. Bochnia, 1990

15. Flasza Jan: Święty Stanisław od świętego
Mikołaja. Krótki przewodnik po bazylice. *Kronika
Bocheńska* 1997 nr 5 s.22-24; nr 6 s.22-30

16. Jabłoński Sławomir: Fischer-malarz i portrecista.
Kronika Bocheńska 1997 nr 6 s.32-33

17. Kęsek Janina: Murowianka. *Wiadomości
Bocheńskie* 1993 nr 2 s.1-3, 26

18. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. W-wa, Kraków
1989 s.18-20

19. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk
w Karpatach. W-wa 1993 [Chełm s.58-59, Kopaliny
Pogwizdowskie s.108, Łapczyca s.131-132]

20. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie.
Tarnów 1995 s.252-256

21. Okoński Jerzy: Dygresje nad początkiem.
Historia. *Kronika Bocheńska* 1996 nr 1 s.38-39

22. Okoński Jerzy: Sensacyjne odkrycia. Historia.
Kronika Bocheńska 1995 nr 11 s.22

23. Okoński Jerzy: Słone początki. Przed kopalnią.
Kronika Bocheńska 1996 nr 7/8 s.14-15

24. Okoński Jerzy: Toporki i siekierki. Nasza
historia. *Kronika Bocheńska* 1996 nr 4 s.21

25. (PK): Najstarszy [szyb] w Europie. *Dziennik
Polski* 1996 nr 22 s.14

26. Pacuła Andrzej: Kopalnia wydobywa się sama.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1996 nr 4 s.7

27. Pajdak Irena: Zamek żupny w Bochni (zarys
dziejów). *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w
Polsce*. 1979 T.8 s.157-173

28. Pobiedzisz Piotr, Cepak Antoni: Kapliczka wśród
pól. *Wiadomości Bocheńskie* 1995 nr 2 s.14-15

29. Szczebak Władysław: Obraz Matki Boskiej
Niepokalanie Poczętej. Trzciana k.Bochni. Zapomniane
sanktuaria w Diecezji Tarnowskiej. [w:] *Tarnowskie
Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.436-437

30. Szczupak Wiesław: Łzy Kingi i Gryfici- słudzy Bolesława. Kopalnia soli w Bochni starsza siostra Wieliczki. *Gazeta Krakowska* 1983 nr 1 s.3

31. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 [Chełm s.23-28, Łapczyca s.47-51, Kopaliny Pogwizdowskie s.43-46]

32. Więcek Małgorzata: Zakopane talerze. Wykopaliska w Bessowie i Okulicach. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 1 s.15

33. Wiśniewska Zofia: Baśnie, podania, legendy Ziemi Bocheńskiej. Bochnia 1995

34. Wojciechowski Teofil: Przewodnik po Bochni. Bochnia 1979

35. Wójtowicz Stanisław: Kościół parafialny w Bochni i jego środowisko artystyczne. Bochnia 1983

36. Wójtowicz Stanisław: Matka Boża Anielska. Bochnia-Murowianka. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.150-153

37. Wójtowicz Stanisław: Matka Boża Różańcowa. Bochnia s.143-149 *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.143-149

38. Wyczęsany Jerzy: Wystrój artystyczny kościoła św.Mikołaja w Bochni. Bochnia 1988

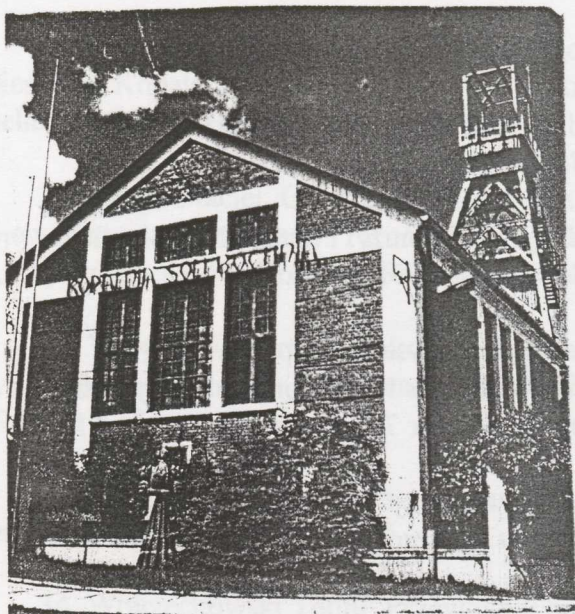
39. Wyżga Z. : Informator turystyczny powiatu bocheńskiego. Kraków 1973

Przyroda

1. Kołodziejczyk Dionizy. Bocheńskie klimaty. *Wiadomości Bocheńskie* 1995 nr 2 s.17
2. Kołodziejczyk Dionizy. Puszcza Niepołomska. *Wiadomości Bocheńskie* 1992 nr 2 s.13
3. Konieczny Przemysław: Kopalnia jakiej nie znacie. *Kronika Bocheńska* 1995 Słone kalafiory nr 6 s.18; Podziemne katedry nr 7 s.22; Dno Bochni nr 11 s.21
4. Piątkiewicz Andrzej: W Starych Górach. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1980 nr 13 s.10-11
5. Przyroda woj. tarnowskiego pod red. Antoniego Zięby. Tarnów 1995 s.93
6. sal: Bocheński zielnik. [Lasek Uzbornia]. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 133 s.21
7. Woźniak Beata: Wiano Kingi. *Poznaj Świat* 1997 nr 5 s.70-72

Leśne uroczysko

Kopalnia soli w Bochni

Panorama Bochni

Turystyka

1. (A.D.): Turystyka i agroturystyka. Bochnia-miejscowość uzdrowskowa? *Czas Krakowski* 1994 nr 106 s.9
2. Bochenek Lesław: Dolina Raby: przewodnik. Kraków 1986
3. Cholewa Wojciech: Uzdrowiska w Bochni. *Wiadomości Bocheńskie* 1995 nr 4 s.30-32
4. Charkot Józef, Jaworski Wacław: Podziemnym szlakiem. *Wiadomości Bocheńskie* 1995 nr 4 s.2-5
5. Freudenheim Jerzy: Uzdrowisko Bochnia. *Ziemia Bocheńska* 1991 nr 2 s.4-5
6. Jędrzejewski Dariusz: Sól do wdychania. Bochnia, tak jak Wieliczka, chce przyciągnąć turystów. *Sztandar Młodych* 1997 nr 73
7. (kol): Na niebieskim szlaku. *Gazeta Krakowska* 1985 nr 188 s.6,il.
8. Kobiela Stanisław: Podziemni przewodnicy. *Wiadomości Bocheńskie* 1995 nr 2 s.15-16
9. Kołdras Ryszard: Czy Bochnia ma szansę stać się uzdrowiskiem. *Wiadomości Bocheńskie* 1994 nr 3 s.22-24
10. Konieczny Przemysław: Bochnia Zdrój. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1986 nr 49 s.1,4-5,il.

11. Konieczny Przemysław: Uzdrowisko jako pretekst. Bochnia- Zdrój w roku 2000. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1992 nr 25 s.6

12. (M F): Podziemne uzdrowisko. Kopalni nie da się po prostu zamknąć. *Dziennik Polski* 1997 nr 165 s.16

13. Niedojadło Dariusz: Zejście do piwnic. W bocheńskim muzeum. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 144 s.16

14. (pul): Muzeum Ziemi pod ziemią. Rewelacja turystyczna w Bochni. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 126 s.24

15. Tropiciele: Wietnam w Bochni [Restauracja]. *Kronika Bocheńska* 1996 nr 12 s.40

16. Truś Jan: Na wakacje do Bochni. [Oferty turystyczne]. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 8 s. 7-9

17. (zet): Woda koło Bochni [Kąpieliska]. *Kronika Bocheńska* 1997 nr 7/8 s.31-32

18. Zawidzka Iwona: Bocheńska egzotyka. *Kronika Bocheńska* 1997 nr 7/8 s.31

Gmina Bolesław położona nad Wisłą, jest najmniejszą gminą w województwie. Leży z dala od głównych szlaków komunikacyjnych, stanowiąc oazę dla miłośników ciszy i kontaktu z naturą.

Prawdziwą perłą wśród zabytków jest znajdująca się w Bolesławiu renesansowa kaplica Ligezów przy tamtejszym kościele parafialnym.

Historia. Zabytki

1. Drewniak Piotr: Z dziejów Bolesławia. Tuchów 1997
2. Dąbrowa. Zarys dziejów miasta i powiatu. Wwa, Kraków 1974 s.738-740, 748
3. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.20
4. Madyda-Legutko Renata: Wyniki badań przeprowadzonych na osadzie kultury przeworskiej w Bolesławiu, woj.tarnowskie. Tarnów 1985 s.181-204
5. Pachowicz Władysław: Dzieje Samocic na tle regionu nadwiślańskiego. *Rocznik Tarnowski* 1991/1992 s.185-206
6. Województwo tarnowskie. Monografia. Wrocław[in.] 1988 s.150,152,153,171
7. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. WBP Tarnów 1997 s.7

Ołtarz w kaplicy Ligęzów z XVII w.

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.99-100

Krajobraz Niziny Nadwiślańskiej

Gmina Borzęcin Górny położona na północ od Przeska, między dwoma dużymi kompleksami leśnymi, słynie przede wszystkim jako miejsce narodzin Sławomira Mrożka- światowej sławy dramaturga, satyryka i rysownika oraz poety Józefa Barana.

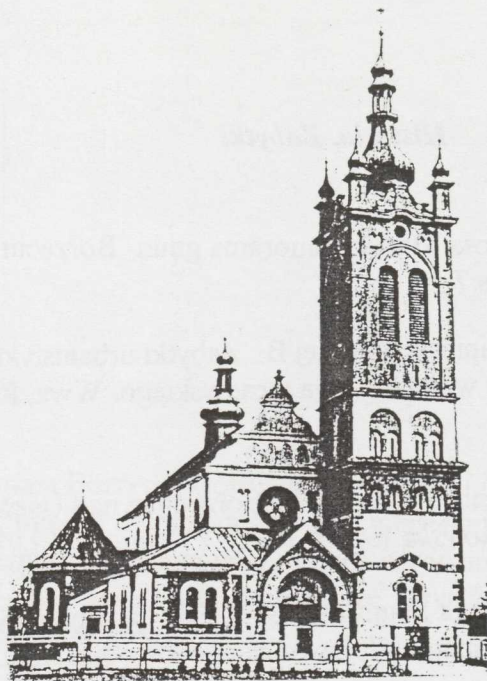
Dumą Borzęcina jest duży murowany kościół p.w. Narodzenia N.M.P. z roku 1618.

Historia. Zabytki

1. Antosz Marek: Panorama gmin- Borzęcin. *Wieści* 1994 nr 37 s.7
2. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.21
3. Leśniak Tadeusz: W Borzęcinie nad Uszwicą. *Gazeta Krakowska* 1982 s.3-4
4. Wałęga Stanisław: Borzęcin- największa wieś w Polsce. Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury 1985 nr 9 s.2-8
5. Województwo tarnowskie. Monografia. Wrocław [i in.] 1988 s.172
6. Wyczasany Jerzy: Historia i zabytki Borzęcina Górnego. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 8 s.14-15
7. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. WBP Tarnów 1997 s.8

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów 1995 s.93, 96

Kościół w Borzęcinie Górnym.

Pieta z XV w. w kościele w Borzęcinie

Miasto i gmina Brzesko są położone u stóp Pogórza Wiśnickiego, na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych Kraków-Tarnów i Kraków-Nowy Sącz.

Brzesko znane jest w Polsce przede wszystkim z piwa warzonego w browarach Okocimia, założonych przez słynny ród Goetzów.

W gminie Brzesko należy zobaczyć Szczepanów, miejsce narodzin św. Stanisława biskupa i męczennika, oraz Jadowniki, gdzie na wzgórzu Bocheniec istniał wielki gród Wiślan poprzednik dzisiejszego miasta.

Historia. Zabytki

1. ABK: Brzesko. *Dziennik Polski*. 1990 nr 297 s.6
2. Blajda Czesław: Informator turystyczny powiatu brzeskiego. Kraków 1967
3. (dnie): Okruchy świetności. Pałac Goetzów-Okocimskich. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 169
[dod.Gaz.Tarnowska nr 132 s.3]
4. (elc): Królewskie miasto Brzesko. *Gazeta Krakowska* 1992 nr 62 s.10
5. Górka Mieczysław: Brzesko. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 113 s.7
6. Hojnowski Jan: Święta Anna. Bocheniec. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.319-321
7. Katalog zabytków sztuki w Polsce. T.1. WojewództwoKrakowskie. z.3. Powiat Brzeski. W-wa 1951
8. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i atchitektury woj.tarnowskiego. W-wa-Kraków 1989 s.22-24; Jadowniki s.34; Jasień s.35; Poręba Spytkowska s.49; Przyborów s.49; Szczepanów s.56; Wokowice s.76

9. Leńczyk Gabriel: Katalog grodzisk i zameczysk z terenu Małopolski [Dotyczy Jadownik Podgórnych]. Kraków 1983 s.20, 64

10. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zameczysk w Karpatach [Dotyczy Jadownik Podgórnych] W-wa 1993 s.98-99

11. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.256-257

12. Okas Władysław: Jadowniki. *Zeszyty Wojnickie* 1995 nr 1 s.13-15

13. Okas Władysław: Jadowniki były wsią królewską. Kronika rodzinnego gniazda. Łódź-Jadowniki 1994

14. Okoński Jerzy: Brzeskie spotkania z archeologią. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 12 s.8-10

15. Okoński Jerzy: Grodzisko na Bocheńcu w Jadownikach. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1996 Cz.I nr 7/8 s.12-13; Cz.II nr 9 s.22-23; Cz.III nr 10 s.24-25

16. Okoński Jerzy: Pradzieje Brzeska i okolic. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 4 s.20-21; 1995 nr 5 s.18-19

17. Okoński Jerzy: U źródeł brzeskich dziejów. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1996 nr 1 s.14-15

18. Okoński Jerzy: Z najdawniejszej przeszłości Jadownik. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1996 Cz.I nr 12 s.12-13; 1997 Cz.II nr 1 s.14-15; 1997 Cz.III nr 2 s.20-21

19. Okoński Jerzy: Z najdawniejszej przeszłości Okocimia. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 Cz.I nr 7 s.10-11; Cz.II nr 8 s.10-11; Cz.III nr 9 s.14-16; Cz.IV nr 10 s.14-15

20. Okoński Jerzy: Z pradziejów Jasienia. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1996 Cz.I nr 4 s.22-23; Cz.II nr 5 s.20-21; Cz.III nr 6 s.20-21

21. Pamiątki po Goetzach i ich dzieje. Jeszcze jedno muzeum w Tarnowskiem. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 109 s.22

22. Pankowicz Andrzej: Brzesko. Studium miasta prywatnego w okresie staropolskim. Brzesko 1996

23. Sitarz Zofia: Sztuka średniowiecznej Ziemi Brzeskiej. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1992 Cz.I nr 1 s.10-11; Cz.II nr 2 s.2

24. Szczebak Władysław: Obraz Matki Boskiej Bolesnej. Jasień. Zapomniane sanktuaria Diecezji Tarnowskiej. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.415-416; Tamże: Obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Jadowniki Podgórze s.414-415

25. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska woj.tarnowskiego. Tarnów 1981 s.39-43

26. (w): Osiem wieków Jadownik. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1997 nr 5 s.29

27. W.J.: Dzieła Antoniego Madeyskiego [Kaplica Goetzów w Okocimiu]. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 4 s.11

28. Wyczesany Jerzy: Epitaforum Jana I Goetza w kościele okocimskim. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 10 s.8-9

29. Wyczesany Jerzy: Historia pałacu Goetzów. Ziemiańskie ambicje mecenasa. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1993 nr 6 s.10-11

30. Wyczesany Jerzy: Zabytki Szczepanowa. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 12 s.12-19

31. Zabytki architektury sakralnej woj.tarnowskiego. WBP Tarnów 1997 s.9. [Dotyczy Jadowniki s.30; Jasień s.35; Szczepanów s.73].

32. Ziemia Brzeska. Kraków 1966

Figura św.Floriana

Pałac Goetzów w Brzesku

Zabytkowy Ratusz

Brzesko- rzeźba w Bramie Okocim -

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.93-102

Położony nad Wisłoką Brzostek, w połowie XIV wieku otrzymał od Kazimierza Wielkiego prawa miejskie.

Obecnie gmina Brzostek usytuowana na południowo-wschodnim krańcu województwa tarnowskiego,

znana jest ze wspaniałych warunków do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej.

Czysty klimat, malownicza dolina Wisłoki i pobliski Park Krajobrazowy Czarnorzecko-Strzyżowski, stanowią przy stale rozbudowywanej bazie turystycznej, gwarancję zdrowego wypoczynku i ciekawie spędzonego czasu.

Historia. Zabytki

1. Jodłowski Andrzej: Grodzisko w Przeczycy pow. Jasło w świetle nowych badań. *Acta Archeologica Carpathica*. T.8 1966 s.207-212

2. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury woj. tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.24-25 [Januszkowice s.35; Klecie s.37; Przeczycza 49; Siedliska-Bogusz s.54; Zawada Brzostocka s.80]

3. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.180-181

4. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.257-258

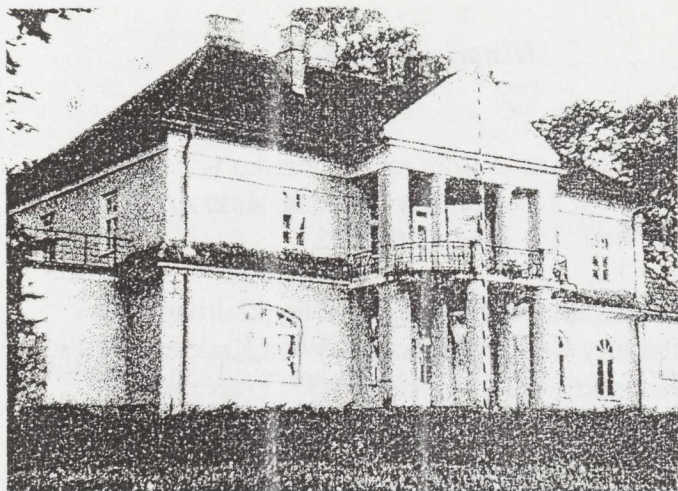
5. Stanaszek Bogdan: Brzostek i okolice. Brzostek 1993

6. Stanaszek Bogdan: Cmentarz wojskowy w Kleciach. *Wiadomości Brzostockie* 1993 nr 3 s.4-5

7. Szczaniecki Paweł: Miejska lokacja w Brzostku. *Rocznik Brzostocki* T.2 1994 s.7-11

8. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.54-57

9. Tryburowski Krzysztof: Dokumenty lokacyjne Brzostku z 1367 i 1394. *Rocznik Brzostocki* T.2 1994 s.40-49

Dwór w Przeczycy

Ulica w Brzostku

Przyroda

1. (k-a): Brzostek i okolice. *Gazeta Krakowska* 1993 nr 186 s.16

2. (leś): Kłokoczka pomnikiem przyrody. *Gazeta Krakowska* 1993 nr 55 s.6

3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.83, 104

4. Stasiowski Marek: Winna Góra. *Wiadomości Bocheńskie* 1993 nr 3 s.5

Januszkowice, najstarszy dąb szypułkowy- pomnik przyrody

Turystyka

1. (KIS): Bezpańskie dwory. *Dziennik Polski* 1997 nr 185 s.15

2. (rob): Panorama pełna atrakcji. *Gazeta Krakowska* 1993 nr 125 s.10

3. Rzeszutek Franciszek: Turystyka -panna wciąż do wzięcia. *Wiadomości Brzosteckie* 1993 nr 2 s.4

4. (tak): Ośrodek sportu i rekreacji w Brzostku. *Czas Krakowski* 1993 nr 292 s.12

Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy

CIĘŻKOWICE

1 (125) *Wspomnienia z dawnych lat* Polak, 1991

nr 125-15

Ciężkowice to dawne miasteczko położone przy trasie Tarnów-Gorlice, na wzniesieniu ponad doliną Białej. Otoczone jest łagodnymi wzgórzami Pogórza, które właśnie od niego przybrało nazwę Ciężkowickiego.

Pierwotna osada istniała w tym miejscu już na początku XII w., a w 1348 r. Ciężkowice uzyskały prawa miejskie, tracąc je niestety w 1934 r. Pozostały jednak znanym i lubianym miejscem wypoczynku.

Głównymi atrakcjami gminy są: znany w całej Polsce rezerwat "Skamieniałe Miasto", zabytkowy rynek Ciężkowic, Muzeum Przyrodnicze im. dr. Tomka, oraz prawdziwa Mekka melomanów, dworek I.J. Paderewskiego w Kąsnej Dolnej, skąd rozbrzmiewają dźwięki muzyki wydobywane przez goszczących tam muzyków światowej sławy.

W Ciężkowicach mieszka znany pisarz literatury dziecięcej Andrzej Grabowski.

Historia. Zabytki

1.(A.G.): Ciężkowice i okolice. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1992 nr 21 s.7

2. Bartosz Adam: "Grociarnia" w Jastrzębiej. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1982 nr 10 s.12-13

3. Bartosz Adam: Kultura ludowa okolic Ciężkowic. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1982 nr 9 s.6-10

4. Bartosz Adam: Pamiątka rabacji 1846. *Wierchy* 48 (1981) s.251-252

2. Dworek Paderewskiego w Kaśnej Dolnej (Pogórze Ciężkowickie). *Wierchy* 57 (1988-1991) s.247

3. Kowalski Andrzej: Zapomniane miasteczko. *Czas Krakowski* 1993 nr 38 s.13

4. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa;Kraków 1989 s.26-27 [także Bogoniowice s.20; Bruśnik s.22; Kaśna Dolna s.36-37; Pławna s.48; Zborowice s.80]

5. Kubowicz Ryszard: Ciężkowice- nietuzinkowa wieś. *Więści* 1995 nr 48 s.6

6. (M): Piwnica w Jastrzębiej. Muzeum etnograficzne. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1992 nr 15 s.6

7. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.258-262

8. Poprawa Jan: Premier, coś za upadek. [Dwór I.J.Paderewskiego w Kaśnej Dolnej]. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1979 nr 1 s.21

9. Pulit Grzegorz: Ignacy Jan Paderewski w Kaśnej Dolnej. Tarnów-Kaśna Dolna 1990

10. Pulit Franciszek: Szlak niepodległości im.I.J.Paderewskiego. Przewodnik. Chicago 1991

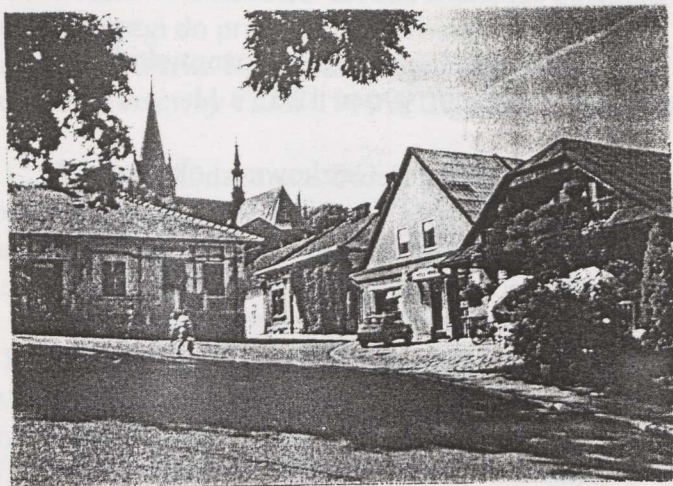
11. Tomek Włodzimierz: Ciężkowice i okolice. Kraków 1963

12. Uryga Jan: W Ciężkowicach nad Białą. Na turystycznym szlaku. *Słowo Powszechne* 1991 nr 193 s.7

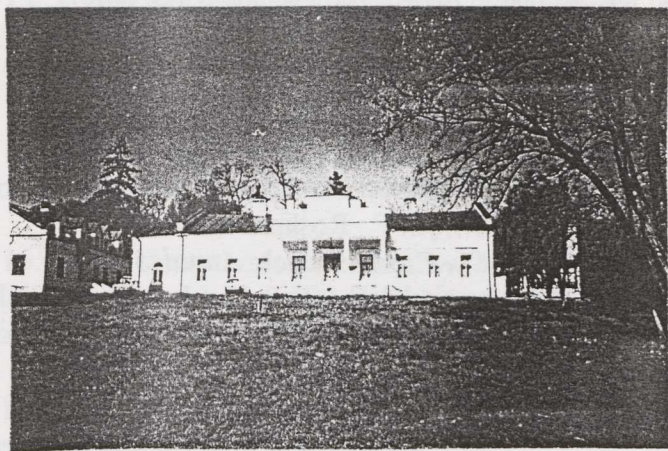
13. Wałęga Stanisław: Ciężkowice- nie całkiem skamieniałe. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1985 nr 7-8 s.3-8

14. (zyg): Historie o Skamieniałym Mieście. *Dziennik Polski* 1979 nr 149 s.8

15. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. WBP Tarnów 1997 s.15 [także: Zborowice s.99]

Ciężkowice. Fragment Rynku.

Dworek i Muzeum I.J. Paderewskiego w Kąsnej Dolnej

Przyroda

1. Golba Leszek: Ciężkowicko-Rożnowski Park Krajobrazowy. *Głosiciel* 1996 nr 12/13 s.11
2. Grabowski Andrzej: Ciężkowice i okolice. Tarnów 1988
3. (i): Nietypowe muzeum [przyrodnicze w Ciężkowicach]. Warto zobaczyć. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 172 s.10
4. Kowalski Mirosław: Rezerwat- Skamieniałe Miasto. Ciężkowice. *Czas Krakowski* 1994 nr 138 s.10
5. Kutrzuba Ireneusz: A miasto skamieniało. Ciężkowice. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 138 s.10
6. NL: Muzeum dla Ciężkowic. *Tygodnik Małopolska* 1996 nr 19 s.11
7. (pul): Muzeum w prezencie. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 262 s.18
8. Pękała M., Święch F.: Roślinność rezerwatu "Skamieniałe miasto" w Ciężkowicach. *Annales UMCS* 1971 s.26-31
9. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.110
10. Stachoń Włodzimierz: W "Skamieniałym Mieście". *Poznaj Swoj Kraj* 1994 nr 2 s.15

11. Tomek Włodzimierz: Dolina Białej nie powinna być barierą. Uwagi do projektu Rożnowsko-Ciężkowickiego Parku Krajobrazowego. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1990 nr 22 s.7

12. Tomek Włodzimierz: Dzięki podstępowi doktora Tomka chłopi nie rozłupali "Skamieniałego Miasta". *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1990 nr 16 s.6

13. Tomek Włodzimierz: Fauna motyli większych rezerwatu "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach i okolicy. *Polskie Pismo Entomologiczne* 1939-1948 T. XVIII z.2/4

14. Tomek Włodzimierz: Jarząbek na Pogórzu Ciężkowickim. *Przegląd Zoologiczny* 1965 IX s.4

15. Tomek Włodzimierz: Rezerwat "Skamieniałe Miasto" w Ciężkowicach. *Chrońmy Przyrodę Ojczyznę* 1949 5 9/10

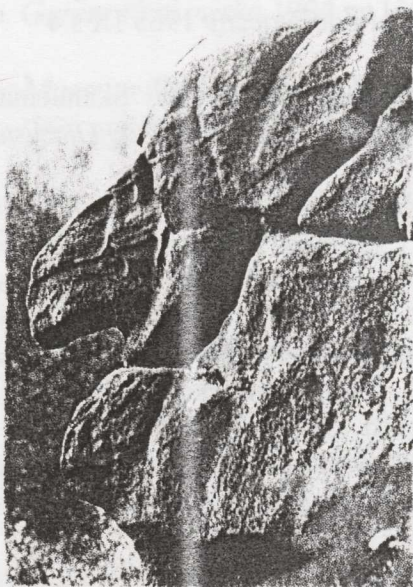
15. (zyg): Cztery strony o "Skamieniałym Mieście" Promowanie unikat. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 94 s.22

16. (zyg): U najstarszego leśnika w Tarnowskim. [Włodzimierz Tomek]. Unikalna kolekcja ptaków i owadów. *Dziennik Polski* 1984 nr 162 s.6

17. (zyg): W Ciężkowicach pojawiły się łosie. *Dziennik Polski* 1987 nr 171 s.5

Krajobraz Pogórza Ciężkowickiego

Skamieniałe Miasto (Skala "Czarownica")

Turystyka

1. (ABK): Dwór w Kaśnej Dolnej. *Dziennik Polski* 1994 nr 77 s.36

2. And: Skamieniałe miasto. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1994 nr 9 s.14

3. Dudek Zbigniew: Warto pojechać do Jabłońskich. *Zielony Sztandar* 1992 nr 29 s.5

4. (i): Ciężkowice się bronią. Prezentujemy wypoczynkowe miejscowości Tarnowskiego. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 159 s.10

5. (i): Jak wykorzystać turystyczne walory Kaśnej Dolnej. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 69 s. 10

6. (jer): Do Skamieniałego Miasteczka. Ciężkowice i Czchów. *Czas Krakowski* 1991 nr 165 s.4

7. Kubowicz Ryszard: Ciężkowice-nietuzinkowa wieś. *Wieści* 1995 nr 48 s.6

8. Link Magdalena: Marzenia na miarę kurortu. W Ciężkowicach. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1994 nr 34 s.8

9. Noga Robert: Nie wolno, ale można. Reporterzy TeMI na wakacyjnym szlaku. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1992 nr 33 s.5

10. Pulit Grzegorz: Koncerty za darmo. W Kańskiej u Paderewskiego. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 164 [dod. Gaz. Tarnowska nr 127 s.3]

11. Pulit Grzegorz: Początek nowego stylu. Centrum w miejsce Ośrodka. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 120 [dod. Gaz. Tarnowska nr 83 s.5]

12. Pulit Grzegorz: W posiadłościach pianisty w Kańska Dolna. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 165 s.8

13. (R): Propozycja na weekend. *Tarnowskie Azoty* 1993 nr 35 s.8

14. Sobulski Paweł: Agroturystyka z tradycjami. *Gazeta Rolnicza* 1997 nr 37 s.1-3

15. Sypniewska Kamila: Skamieniałe Ciężkowice. Lato reporterów. *Gazeta Wyborcza* 1994 nr 157 [dod. Gazeta w Tarnowie s.1]

16. Szych Zygmunt: Nie trwóńciez tej szansy. Ciężkowice żywe-skamieniałe. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 187 s.10

17. (ZIOB): Kto żywi Ciężkowice. Przyszłe miasto liczy na turystów. *Dziennik Polski* 1997 nr 109 s.17

18. (ZIOB): Popłątane ścieżki do Kańskiej. Szlak Paderewskiego będzie odnowiony. *Dziennik Polski* 1995 nr 152 s.19

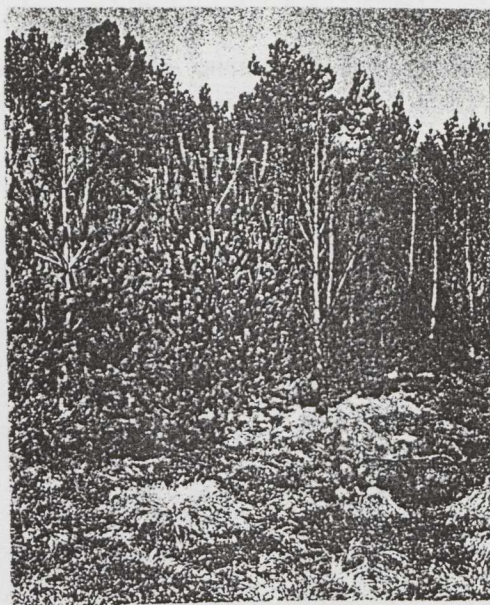
Gmina Czarna położona jest na terenie dawnej puszczy sandomierskiej, na trasie kolejowej Tarnów-Dębica. Zaprasza ona przede wszystkim amatorów leśnych wędrówek i grzybobrania.

Wielką atrakcją stanowi możliwość wypoczynku nad zalewem w Chotowej, a miłośników zabytków zainteresuje z pewnością dwór hrabiów Jabłonowskich w Przyborowie, zaprojektowany w stylu zakopiańskim przez Stanisława Witkiewicza.

Obszar leśny gminy Czarna, będzie w przyszłości chroniony w projektowanym Jastrząbsko-Żdzarskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. W pobliżu wsi Głowaczowa znajduje się jedyny w województwie rezerwat ścisły "Torfy", gdzie na niewielkim obszarze stykają się ze sobą trzy różne typy środowisk leśnych.

Historia. Zabytki

1. Bartosz Władysław: Zarys historyczny Ziemi Czarniejskiej. *Tarniny* 1995 nr 6 s.6-7
2. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury woj.tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.49
3. Lesiak Mirosława: Co zostało po latach świetności. Dwór w Przyborowie. *Gazeta Dębicka* 1995 nr 22 s.1,3
4. Nicpoń Henryk: Na bazie. [Czarna Tarnowska]. *Kurier Polski* 1996 nr 234 s.5
5. Zabytki architektury sakralnej woj.tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.49

Fragment rezerwatu "Stary Jawornik"

Przyroda

1. Bik-Jurkow Krzysztofa: Tajemnice ziemi dębickiej. Pierwszy i jedyne przewodnik. *Dziennik Polski* 1997 nr 107 s.18

2. Pajura Ryszard: Przewodnik po Ziemi Dębickiej. Dębica 1997

3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.97-99, 122

4. Województwo Tarnowskie. Monografia. Wrocław 1988 s.117

Turystyka

1. (i): Las, woda i spokój. W Chotowej. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 155 s.6

2. Maciaszek D.: Koloniści zdrowi i zadowoleni. Chotowa. *Czas Krakowski* 1995 nr 167 s.6

3.: (R): Wypoczynek nad wodą. *Gazeta Dębicka* 1994 nr 14 s.5

Fragment Borów Zdżarskich

Czchów posiada sławną przeszłość sięgającą XII wieku. Położenie przy trakcie węgierskim stało się podstawą dobrobytu oraz siedzibą kasztelanii. Swoją rozkwit przeżywa na przełomie XV/XVI wieku.

Dzisiaj gmina Czchów położona przy trasie Tarnów-Nowy Sącz, posiada wspaniałe warunki do uprawiania turystyki. Sztuczne jezioro, długie pasma Pogórza Ciężkowickiego, oraz sam Czchów posiadający wartościowe ~~w~~skali kraju zabytki, nie zawiodą turysty.

Znakiem rozpoznawczym Czchowa jest odnowiona wieża zamku z umieszczonym na nim punktem widokowym. Już z daleka zachęca przejeżdżających do odwiedzenia tej przyjaznej i gościnnej dla turystów gminy.

Historia. Zabytki

1. Batko Tadeusz: Rys historyczny parafii melsztyńskiej i domosławickiej. Jubileusz domosławicki. *Czas Czchowa* 1996 nr 7/8 s.11-12

2. Guerquin Bogdan: Zamki w Polsce. Warszawa 1984 s.129, 312

3. (i): Na baszcie będzie punkt widokowy. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 280 s.10

4. (jkom): Co kryje zamek w Czchowie. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1995 nr 33 s.7

5. J.W.: Znakomita rozprawa o renesansowym nagrobku w Czchowie. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 8 s.9

6. (KIS): Wykopaliska w Czchowie. *Dziennik Polski* 1995 nr 261 s.20

7. Kornaś Henryk: Historia Będzieszyny. *Czas Czchowa* 1995 nr 1 s.5; Historia Biskupic Melsztyńskich 1994 nr 6 s.5; Historia Czchowa 1994 nr 4 s.4; Historia Domosławic 1995 nr 2 s.6; Historia Jurkowa 1995 nr 3 s.5; Historia Tworkowej 1994 nr 5 s.5

8. Krupiński Andrzej B.: Naddunajeckie stróże i zamki w Dębnie [wystawa]. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 8 s.8-9

9. Krupiński Andrzej B.: Zabytki Urbanistyki i architektury woj. tarnowskiego. W-wa:Kraków 1989 s.27-28 [Biskupice Melsztyńskie s.17; Tymowa s.68; Wytrzyszczka s.77]

10. Leńczyk Gabriel: Katalog grodzisk i zamczysk z terenu Małopolski. Kraków 1983 s.16-17, 34,112

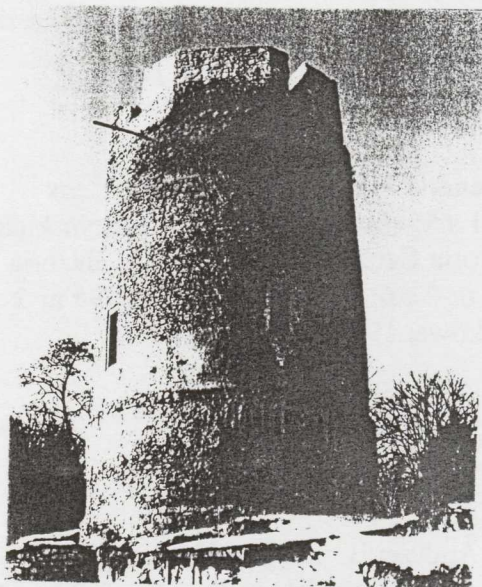
11. (m): Skarby na zamku. Archeolodzy w Czchowie. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 186 s.21

12. (MAB): Baszta dla odważnych. Archeologia i renowacja. *Dziennik Polski* 1997 nr 134 s.19

13. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Wwa 1993 s.69-71, 250-251

14. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.263-264

15. Morka Mieczysław: Nagrobek Magdaleny Koczmerowskiej w Czchowie. Księga pamiątkowa Instytutu Sztuki PAN 1993 "Między Padwą a Zamościem".

Wieża zamku w Czchowie

16. (R): Sensacje archeologiczne w Czchowie.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1994 nr 44 s.2
17. Stettner-Stefańska Barbara: Przy węgierskim
trakcie na tarnowskiej obwodnicy. *Światowid* 1979 nr 843
s.10-12
18. Szczebak Władysław: Złota wczoraj i dziś.
Tarnów 1989
19. Szope Maciej: Grodziska i zameczyska
województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.99-103,
133-135
20. Szpunar Andrzej: Prahistoria Ziemi
Czchowskiej. *Czas Czchowa* Epoka brązu 1995 nr 4 s.5,
nr 5 s.10; Ludy ceramiki wstęgowej rytej 1995 nr 2 s.3;
Ludy kultury lendzielskiej. 1995 nr 3 s.10; Ludy kultury
łużyckiej 1995 nr 6 s.11
21. Szpunar Andrzej: Zamek w Czchowie-
rekonstrukcja. *Czas Czchowa* 1996 nr 3 s.4-5
22. Szpunar Andrzej: Zamek "wychodzi" z ziemi.
Tajemnice Czchowa. *Tarnowski Magazyn Informacyjny
TEMI* 1994 nr 44 s.8
23. (tak): Archeolodzy na zamku w Czchowie. *Czas
Krakowski* 1993 nr 228 s.6-7
24. (TAK): Archeolodzy w Czchowie. *Czas
Krakowski* 1994 nr 115 s.12

25. Wiśniewski J.: Zamek Tropsztyn. *Wierchy* R.56 (1987) s.216-217

26. Zabytki architektury sakralnej woj. tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.16 [Jurków s.36; Domosławice s.22; Tymowa s.84; Złota s.10]

27. Żaki Andrzej: Archeologia Czchowa nad Dunajcem. Cz.I Zamczysko. Baszta w świetle wstępnych badań. *Acta Archeologica Carpathica* T.9 1967 s.59-67; Karpacka Ekspedycja Archeologiczna w roku 1967. T.10 s.301-304

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.83,101,109,120

Jezioro Czchowskie

Turystyka

1. (AM): Czchowskie atrakcje. Propozycje na weekend. *Tarnowskie Azoty* 1994 nr 28 s.6
2. And: A może by do Czchowa. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1993 nr 7/8 s.21
3. Binek Tomasz: Dunajec, Jezioro Rożnowskie, Chełmiec, Łososina Dolna, Czchów...*Gazeta Krakowska* 1995 nr 124 s.12-13
4. Bochenek Lesław: Dolina Dunajca. Przewodnik. Warszawa 1987
5. Cyganik Henryk: Czchowski magnetyzm kultury. *Tarniny* 1994 nr 2 s.3
6. Do Czchowa warto pojechać. *Echo Krakowa* 1979 nr 173 s.2
7. Dudzik Kazimierz Adam: Czchów. Turystyka. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1993 nr 6 s.15
8. Głomb Krzysztof: Pod zaporą. Czchów czeka na lato. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1995 nr 19 s.3
9. Gmina Czchów. [Przewodnik po gminie]. *Czas Czchowa* 1995 nr 7 s.2-9
10. (jas): O gospodarce turystycznej. W Czchowie. *Czas Krakowski* 1994 nr 8 s.7
11. (kis): Czchów widziany z baszty. *Dziennik Polski* 1994 nr 12 s.5

12. (K.K.): Kraina fasoli Jaś. Czchów latem. *Gazeta w Tarnowie* [dod.do *Gaz.Wyb.*] 1994 nr 185 s.2

13. Kalejdoskop turystyczny. *Czas Czchowa* 1996 nr 7/8 s.2-4

14. Kozdrój Joanna, Dudzik Kazimierz:
Vademecum turysty. *Czas Czchowa* 1994 nr 4 s.5

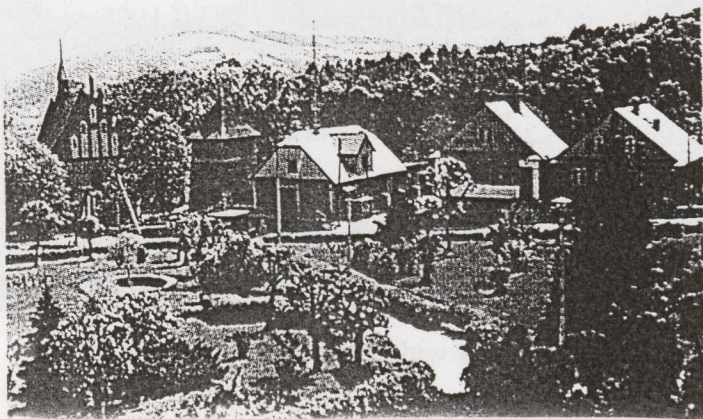
15. Kutrzuba Ireneusz: Czchów. Miejscowości wypoczynkowe Tarnowskiego. *Czas Krakowski* 1994 nr 161 s.6

16. (MAB): Wizja "trzeciego" Czchowa. Sezon turystyczny przez cały rok. *Dziennik Polski* 1997 nr 134 s.1, 19

17. (R.): Czchów. Propozycja na weekend.
Tarnowskie Azoty 1992 nr 33 s.8

18. Tutaj Marta: Na ostatnim przełomie. Czchów. Stare jezioro i festyny. *Gazeta w Krakowie* [dod.do *Gaz.Wyb.*] 1995 nr 198 s.2

19. Ziemia Czchowska wczoraj i dziś. *Czas Czchowa* 1994 nr 1 s.5-7

Dąbrowa Tarnowska położona przy trasie Tarnów - Kielce jest stolicą regionu nazwanego Powiślem Dąbrowskim, obejmującego północną część województwa tarnowskiego.

Dzieje Dąbrowy Tarnowskiej sięgają wieku XIV i wiążą się kolejno z rodami jej właścicieli: Pułkoźców, Ligęzów i Lubomirskich.

Swój największy rozkwit Dąbrowa przeżywała za władania Ligęzów. Lubomirskim jednak zawdzięcza wybudowanie swojej głównej ozdoby, barokowego pałacu, który niestety spłonął w 1847 roku.

Dąbrowa Tarnowska zaprasza przede wszystkim do zwiedzania Muzeum Powiśla Dąbrowskiego, prezentującego zabytki historii i etnografii regionu, oraz muzeum judaistycznego w którym zebrano liczne pamiątki po ludności żydowskiej mieszkającej w mieście i okolicy.

Spokojny, równinny krajobraz Powiśla Dąbrowskiego opiewała w swojej twórczości Maria Kozackowa.

Historia. Zabytki

1. Bartosz Adam: Synagoga w Dąbrowie Tarnowskiej. Z wędrówek po regionie. *Tarnowskie Azoty* 1979 nr 43 s.5

2. Bartosz Adam: Wsi Powiśla czar. *Powiśle Dąbrowskie* 1987 nr 5 s.7-8

3. (dnie): Dąbrowa Tarnowska miasto Ligezów i Lubomirskich. Warto zobaczyć. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 170 [dod.Gaz.Tarnowska nr 133 s.III]

4. Dąbrowa Tarnowska [folder]. Bydgoszcz [1996]

5. Dąbrowa Tarnowska. Zarys dziejów miasta i powiatu. Wwa;Kraków 1974

6. Dutkiewicz Józef Edward: Katalog zabytków sztuki w Polsce. T.1 Województwo krakowskie. Z.1 Powiat dąbrowsko-tarnowski. Warszawa 1951

7. J.Rz.: O początkach Dąbrowy -dziś tarnowską zwana. *Kurier Dąbrowski* 1995 nr 8 s.16

8. K.: Jedyne sztabu w Galicji. Dąbrowa Tarnowska. Otwarcie muzeum judaistycznego. *Gazeta w Krakowie* [dod.do Gaz.Wyb.] 1997 nr 8 s.2

9. (kam): Powstało muzeum Powiśla Dąbrowskiego. *Dziennik Polski* 1983 nr 147 s.6

10. Kornecki Marian: Zamki i dwory obronne
Ziemi Krakowskiej. Kraków 1966 s.55-56

11. Kiryk F.: Dąbrowa Tarnowska. Tuchów;
Dąbrowa Tarnowska 1993

12. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa Tarnowskiego. Wwa; Kraków
1989 s.28-29

13. (SMOL): Muzeum judaistyczne. Pamiątki
Rotha. *Dziennik Polski* 1997 nr 151 s.17

14. Tajemnica dąbrowskiego pomnika. *Powisłe
Dąbrowskie* 1994 nr 9 s.18

15 Tomkowicz St.: Reszty pałacu i pomnika
Lubomirskich w Dąbrowie. Sprawozdania Komisji do
badania Historii Sztuki w Polsce VII. Kraków 1912
s.306-310

16. Wałęga Stanisław: Z przeszłości Dąbrowy dziś
Tarnowską zwana. *Powisłe Dąbrowskie* 1987 nr 1 s.3-5;
1988 nr 2 s.3-10

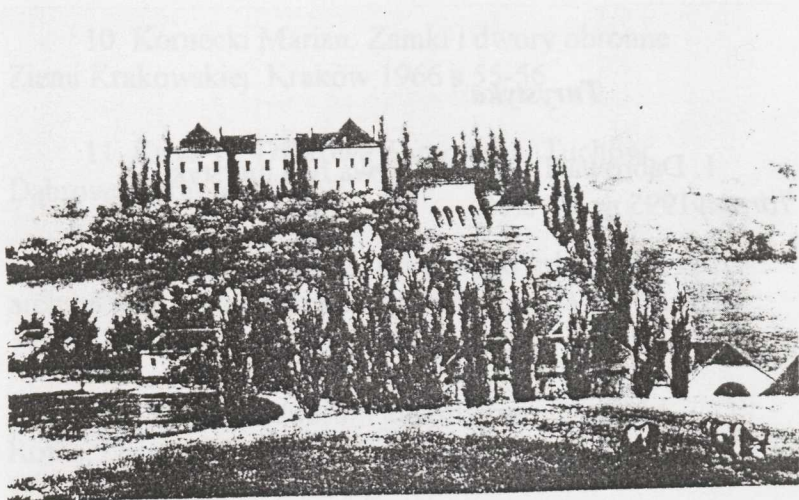
17 Zabytki architektury sakralnej województwa
tarn.owskiego. Tarnów WBP 1997 s.18

Turystyka

1. Dąbrowa Tarnowska. Dwa łyki turystyki.
Tarniny 1995 nr 3/4 s.16

Brama wjazdowa pałacu Lubomirskich

Widok nieistniejącego obecnie pałacu Lubomirskich

Dawna synagoga z poł.XIX w.

Początki Dębicy sięgają przypuszczalnie XIII w. kiedy to obszar dzisiejszej gminy stanowił pogranicze Polski i Rusi Kijowskiej. Świadczą dziś o tym grodziska w Braciejowej i Podgrodziu.

Miasto Dębica powstało w drugiej połowie XIV wieku, lecz przez wieki pozostawało w cieniu sąsiedniego Pilzna.

Gmina Dębica łączy swoim obszarem dwie krainy geograficzne: Kotlinę Sandomierską i wysunięte na północ Pogórze Strzyżowskie. Obie krainy przecina kręta dolina Wisłoki.

Dzięki rozwiniętemu przemysłowi Dębica jest dzisiaj drugim co do wielkości miast województwa.

Miłośnikom zabytków sprawi zapewne satysfakcję wizyta w Zawadzie, gdzie mogą obejrzeć neogotycki zamek Raczyńskich.

Historia. Zabytki

1. (aj): W siedzibie Raczyńskiego. Zawada. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 190 [dod. Gaz. Tarnowska nr 154 s.3]

2. Ambroziewicz Józef: Dębica i okolice. Rzeszów 1994

3. (ds): Historia oponiarskiej firmy.
[T.C.DębicaSA]. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 28 s.1

4. Harla Leopold: Dębicki rynek. Szkice z dziejów Dębicy i regionu. *Echo Załogi* 1983 nr 1 s.5; nr 2 s.5

5. Harla Leopold: Mapa archeologiczna regionu. Szkice z dziejów Dębicy i regionu. *Echo Załogi* 1983 nr 11 s.2; nr 16 s.2; nr 17 s.2

6. Janiec Andrzej: Dębicka synagoga. Dialog dwóch kultur. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 199 s.10

7. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa;Kraków 1989 s.30 [Latoszyn s.38; Podgrodzie s.48; Pustynia s.49-50; Zawada s.79-80]

8. M.M.: Co ze schedą po Raczyńskich. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1993nr 39 s.11

9. M.M.: Saga rodu Raczyńskich. *Magazyn Informacyjny TEMI* 1993 nr 35 s.6-7; nr 36 s.10-11; nr 37 s.10-11

10. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.50-51,176

11. Mleczo Dorota: Zamek w Zawadzie.
Tarnowski Gość Niedzielny 1996 nr 24 s.22

12. Morawczyński Marian: Fatum zamku w Zawadzie.*Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1990 nr 33 s.8-9

13. Pajura Ryszard: Ocalić synagogę od zapomnienia. Czy przerwane zostanie kupczenie w świątyni. *Gazeta Dębicka* 1997 nr 11 s.1-3

14. Podolański Józef: Matka Boża z Dzieciątkiem. Zawada. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.309-312

15. R.P.: Dębica- centrum polskiego przemysłu oponiarskiego.*Gazeta Dębicka* 1994 nr 6 s.3

16. R.P.: Powstaje Muzeum Ziemi Dębickiej. Po latach bezowocnych starań. *Gazeta Dębicka* 1995 nr 12 s.1,2

15. (szeg): Znaleźiska z przeszłości. 11 tys lat temu. *A-Z* 1992 nr 166 s.3

16. Szczebak Władysław: Sanktuarium św. Stanisława Szczepanowskiego. Pustynia. Zapomniane Sanktuaria Diecezji Tarnowskiej. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.463-465

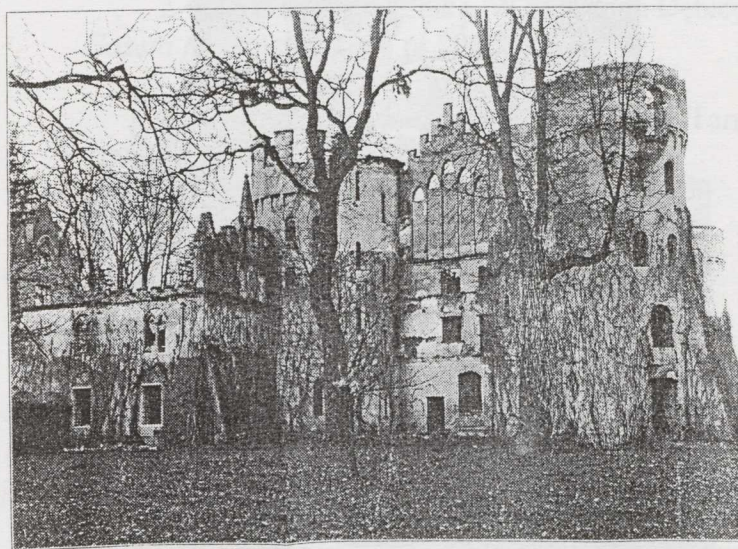
17. Szopel Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.16-21

18. Tutaj Marta: Majątek do wzięcia. Zawada koło Dębicy. *Gazeta w Tarnowie* [dod.do Gaz.Wyb.] 1994 nr 274 s.2

19. Wolicki J.: Wysokie miejsce "Polifarbu" na Liście-500". 121 pozycja wśród przedsiębiorstw przetwórczych. *Gazeta Dębicka* 1996 nr 14 s.1,3

20. Żaki Andrzej: Grodzisko z w.XIII w Braciejowej powiat Dębica. *Acta Archeologica Carpathica*. T.11 1970 z.1 s.134-135

21. Żurawski Wojciech: Powrót do pionu. [Dębicka Fabryka Farb i Lakierów "Polifarb"]. *Polityka* 1995 nr 13 s.4

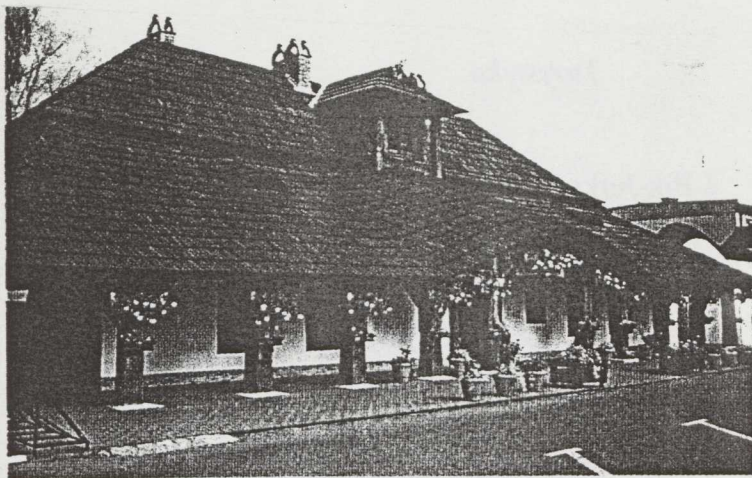
Fragment zamku z pocz.XIX w.

Kościół parafialny w Dębicy

Baszta w Zawadzkie.

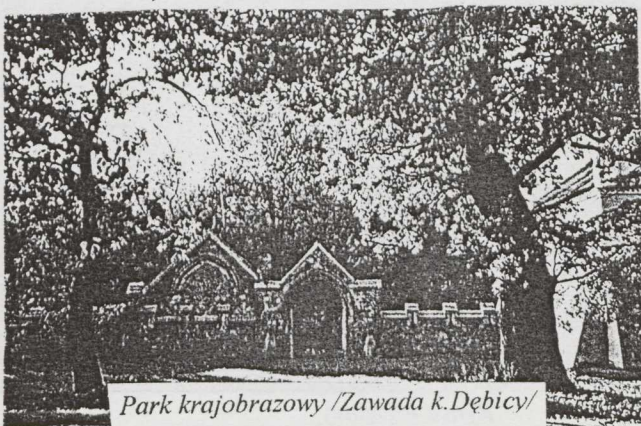
Karczma w Zawadzie.

Przyroda

1. Bik-Jurkow Krzysztofa: Latoszyn na źródłach stoi. A może to skarb. *Dziennik Polski* 1997 nr 184 s.16

2. (K.S): Ścieżka leśnika. W okolicach Dębicy. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 231 s.7

3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.115, 142-143

Turystyka

1. Bik-Jurkow Krzysztofa: Tajemnice ziemi dębickiej. Pierwszy i jedyny przewodnik. *Dziennik Polski* 1997 nr 107 s.18

2. Czerny Zdzisław: Turystyka i krajoznawstwo (w:) Dębica. Zarys dziejów miasta i regionu. Kraków 1995 s.851-876

3. Gołąb Ewa, Resler Artur: Spacerkiem po gminie Dębica. Dębica 1997

4. Janiec Andrzej: Gmina Dębica w dalekiej perspektywie. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 184 [dod. Gaz.w Tarnowie nr 148 s.2]

5. Pajura Ryszard: Przewodnik po Ziemi Dębickiej. Dębica 1997

6. Ziemia Dębicka. Kraków 1969

Rynek w Dębicy.

Gmina Dębno położona na pograniczu Pogórza Wiśnickiego i Wysoczyzny Szczepanowskiej, cieszy się nieślabnącą popularnością wśród turystów.

Rezydencja obronna rodu Dębińskich, stanowi jedyny w Małopolsce późnogotycki zamek zachowany w tak dobrym stanie. Wnętrza tego XV w. zamku, są często wykorzystywane przez filmowców do realizacji filmów historycznych

Fundator zamku i kościoła Jakub z Dębna - prawnik, humanista, dyplomata, żołnierz i strateg - był jedną z ciekawszych postaci w Polsce. Znana jest jego korespondencja z Wawrzyńcem "Wspaniałym", mecenasem Michała Anioła.

Inną słynną postacią związaną z Dębem był goszczący tam kilkakrotnie w latach 1589-1591 B'alint Balassi, największy poeta węgierskiego renesansu.

Położenie miejscowości przy drodze Tarnów-Kraków, pozwala na łatwy i szybki dojazd. Lubiących piesze wędrówki zapraszamy zaś na szlak wiodący od stacji Biadoliny Szlacheckie przez Dębno aż do Melsztyna.

Warto dodać, że gmina Dębno w 1997 roku zajęła I miejsce w konkursie Sejmiku Samorządowego na najlepszą gminę województwa tarnowskiego.

Historia. Zabytki

1. ABK : Visitez le chateau du Dębno. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1978 /październik/ s.15
2. Baran Józef: Duch Balassiego w Dębnie. Najwybitniejszy węgierski poeta renesansowy przebywał siedem lat w Polsce. *Sycyna* 1995 nr 12 s.9
3. Bocheński Zbigniew, Świszczowski Stefan: Zamek w Dębnie. Warszawa 1948
4. Dworzak-Żak Ewa: Zamek w Dębnie. *Gazeta Krakowska* 1983 nr 93 s.4
5. Fijałkowski Jerzy: Gródek w Dębnie. *Słowo Ludu* 1983 nr 1243 s.8
6. Gajda Piotr: Matka Boska z Lourdes. Porąbka Uszewska. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.247-250
7. Guérquin Bogdan: Zamki w Polsce. Warszawa 1984 s.141-143
8. Krawczyk Roman: Biadolińskie historie. *Zeszyty Wojnickie* 1996 nr 1/2 s.29-32
9. Krupiński Andrzej B. Zamek w Dębnie. Katalog zabytków. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1997 nr 30 s.13

10. Luchter-Krupińska Lidia: Zamek w Dębnie w dawnej fotografii. *Rocznik Tarnowski* 1994 s.5-24

11. Kozak Czesław: Dębno województwo Tarnów-Zamek. Podsumowanie wyników prac archeologicznych prowadzonych w latach 1969-1976. Kraków 1977

12. Krupiński Andrzej B.: Naddunajeckie stróże i zamki w Dębnie. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 8 s.8-9

13. Krupiński Andrzej B.: Rezydencja kasztelana Jakuba. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1985 nr 34 s.8-9

14. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa; Kraków 1989 s.30-31

15. Kupisz Włodzimierz: Zamek pogromcy rozbójników. Polska godna uwagi. *Dziennik Łódzki* 1995 nr 22 s.1,3

16. L-K.L.: Poczci pań i panów na Dębnie. Tarnów 1992

17. L-K.L.: Zamek w Dębnie w szkicowniku Jana Matejki. Tarnów 1984

18. Liszka Barbara: Biadoliny Szlacheckie (XIV-XVI). *Głos Dębna* 1991 nr 3 s.1-2

19. Luchter-Krupińska Lidia: Dawne widoki zamku w Dębnie. Cz.I. Malarstwo- rysunek- grafika. Tarnów 1990

20. Luchter-Krupińska Lidia: Dzieje wsi Dębno. *Głos Dębna* 1991 nr 3 s.1, 2-3; nr 4 s.1-3, 6; nr 7 s.1-2

21. Luchter-Krupińska Lidia: Wywoływanie duchów w Dębnie. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 5 s.16

22. Luchter-Krupińska Lidia: Zamek w Dębnie. Informator. Tarnów 1992

23. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zameczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.77-78

24. Suda Marian: Najlepsza gmina województwa tarnowskiego 1996- Dębno. *Więści* 1997 nr 25 s.10-11

25. Szczebak Władysław: Obraz Matki Boskiej Pocieszenia. Porąbka Uszewska. Zapomniane Sanktuaria Diecezji Tarnowskiej. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 s.426-427

26. Wernichowska Bogna; Kozłowski Maciej: Duchy polskie. Warszawa 1983 s.43-45

27. (zyg): Dębno istnieje od 670 lat. *Dziennik Polski* 1987 nr 250 s.6

28. (zyg): Dębno wieś z tradycją. *Dziennik Polski* 1996 nr 259 s.7

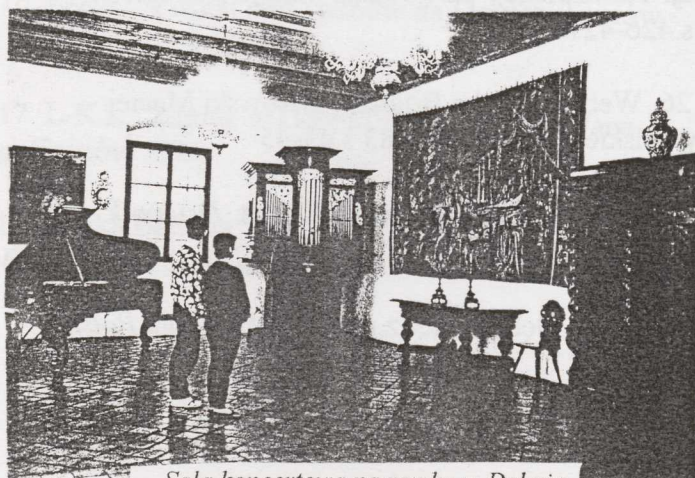

Zamek w Dębnie

Turystyka

1. Krupiński Andrzej B.: Dębno kolorowe, jubileuszowe. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1987 nr 44 s.8-9

2. Lubaś Anna: Wycieczki do Dębna i tarnowskiego Muzeum. Weekendowa propozycja "TA". *Tarnowskie Azoty* 1993 nr 23 s.6

Sala koncertowa na zamku w Dębnie

Gnojnik położony jest na południowym skraju Pogórza Wiśnickiego, w dolinie Uszwicy, przy drodze prowadzącej z Brzeska do Nowego Sącza. Jest jedną z najstarszych wsi województwa tarnowskiego wymienianą w źródłach pisanych już od XII wieku.

Z Gnojnika właśnie pochodził Samuel Przypkowski wybitny teolog ariański żyjący w 2 poł. XVI w. znany i ceniony również poza granicami kraju.

Najcenniejszym zabytkiem wsi jest gotycki kościół z XIV wieku, noszący cechy obiektu obronnego.

Wędrujący po szlakach Pogórza nie powinni zapomnieć o odwiedzeniu pięknych drewnianych kościołów w Biesiadkach i Gosprzydowej, pochodzących z XVII wieku.

Historia Zabytki

1. (ABK): Kościół - fortalicjum w Gnojniku.
Dziennik Polski 1997 nr 79 s.52
2. (G-P): Archeologiczne odkrycie. "Fotografia"
gminy Gnojnik. *Gazeta Wyborcza* 1994 nr 284
[dod.Gaz.w Tarnowie s.4]
3. Gnojnik- powstanie wsi i jej nazwa. *Wieści Gminne* 1995 nr 14 s.2
4. (K.F.): Panorama w Gnojniku. Po raz 13.
Dziennik Polski 1996 nr 135 s.15
5. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa; Kraków 1989 s.32 [Biesiadki s.17; Gosprzydowa s.33; Uszew s.69].
- 6.M: Gnojnik w Panoramie. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1996 nr 24 s.2
7. M.K.: Wartości wsi Biesiadki dla historii i kultury narodowej. *Wieści Gminne* [Numer okazjonalny] 1996 15/16 czerwiec s.6
8. Pasek Anna: Ścieżkami historii wsi Uszew.
Wieści Gminne [Numer okazjonalny] 1996 15/16 czerwiec s.4
9. Stachoń Anetta: Gosprzydowa. Wieś bogata historią. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 11 s.20-21

10. Stachoń Anetta: Średniowieczne dzieje Uszwi. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 9 s.18

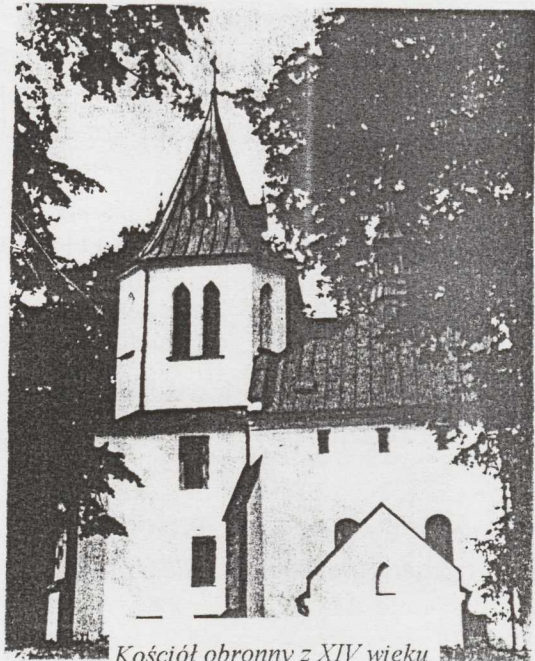
11. Wiśniowski Stanisław: Dzieje wsi i parafii Gnojnik (1160-1939). Gnojnik 1992

12. Wiśniowski Stanisław. Początki reformacji w Gnojniku. Dzieje wsi i parafii Gnojnik. *Wieści Gminne* 1995 nr 17 s.2-3

13. Wiśniowski Stanisław: Wyznawcy arianizmu w Gnojniku. Dzieje wsi i parafii Gnojnik. *Wieści Gminne* 1995 nr 19 s.2-3

14. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.25 [Biesiadki s.5; Gosprzydowa s.26; Uszew s.86].

15. Założenie wsi i jej nazwa. Gnojnik. *Wieści Gminne* 1995 nr 14 s.2

Kościół obronny z XIV wieku

Gmina Gręboszów położona jest przy ujściu Dunajca do Wisły, z daleka od zgiełku dużych szlaków komunikacyjnych.

Ważniejszym zabytkiem jest barokowy kościół z nagrobkiem generała Józefa Załuskiego, bohatera wojen napoleońskich i powstania listopadowego.

Jednak największym skarbem tej ziemi są urodzeni tutaj ludzie, którzy swoim patriotyzmem zasłynęli w dziejach Polski. Należą do nich : przywódca ruchu ludowego Jakub Bojko, chłopski pisarz, publicysta, poseł i senator w parlamencie austriackim i w niepodległej Polsce, oraz mjr Henryk Sucharski, dowódca bohaterskiej obrony Westerplatte.

Gręboszów zasłynął także twórczością Rozalii Barańskiej-Dzięciołowskiej najwybitniejszej malarki ludowej w Tarnowskiem.

Historia Zabytki

1. Antosz Marek: Tam gdzie Dunajec wpada do Wisły. Panorama gmin: Gręboszów. *Wieści* 1994 nr 35 s.7
2. Chrzanowski Tadeusz: Plastyka nagrobna w Polsce (od manieryzmu do modernizmu). *Ziemia* 1978 s.135-155
3. Dąbrowa Tarnowska. Zarys dziejów miasta i powiatu. Warszawa 1974 s.743
4. Jackowski A.: Obrazy Rozalii Barańskiej-Dzięciołowskiej. Polska Sztuka Ludowa R.37 1983 nr 1/2 s.39-50
5. (kis): Gręboszów - rodzinna wieś Henryka Sucharskiego. *Dziennik Polski* 1983 nr 254 s.6
6. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T.I z.5. Powiat Dąbrowsko-Tarnowski. Warszawa 1951 s.4-5
7. Kruczek Zygmunt: Województwo tarnowskie. Kraków 1983 s.64-65
8. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa,Kraków 1989 s.33 [dod.Żelichów s.83].
9. Rzeszuto Jerzy: Pomnik majora H.Sucharskiego odsłonięto w Gręboszowie. *Kurier Dąbrowski* 1994 nr 9 s.7

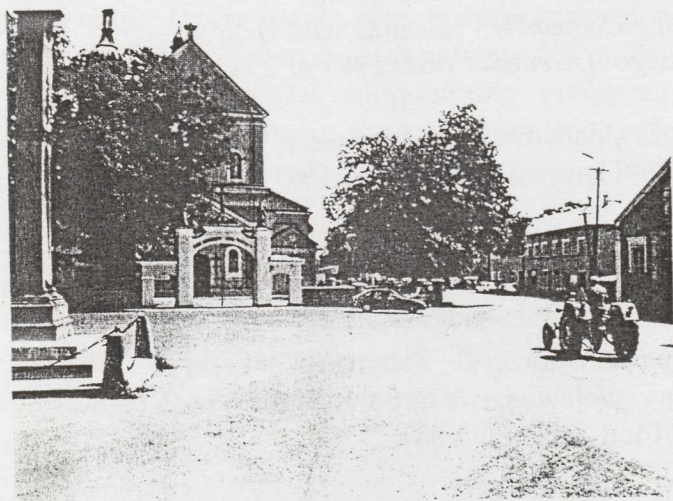
10. Rzeszuto Jerzy: Ujście Jezuickie. *Kurier Dąbrowski* 1994 nr 3 s.8

11. Sypek Antoni: Jakub Bojko 1857-1943. *Rocznik Tarnowski* 1993 s.159-178

12. Wiśniewski Henryk: W gminie Bojki i Sucharskiego. *Dziennik Ludowy* 1983 nr 263 s.3

13. (zyg): Unikalna mapa okolic Gręboszowa już w muzeum. *Dziennik Polski* 1981 nr 159 s.9

14. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.27 [Żelichów s.107].

Gręboszów

Gmina Gromnik położona wśród wzniesień Pogórza Ciężkowickiego, przecięta jest z południa na północ doliną rzeki Białej i prowadzącymi wzdłuż niej szosą i linią kolejową Tarnów Krynica.

Wioski Gromnik Brzozowa i Siemiechów posiadają średniowieczny rodowód. Znana jest legenda o zamordowaniu siedmiu mnichów podczas najazdu tatarskiego w 1241 roku.

Najwyższe wzniesienie gminy stanowi góra Wał (526 m npm), przez którą biegnie granica z gminą Plesna. W pobliżu Suchej Góry (400 m npm) znajduje się zaś mineralne źródło siarczane leczące dolegliwości reumatyczne.

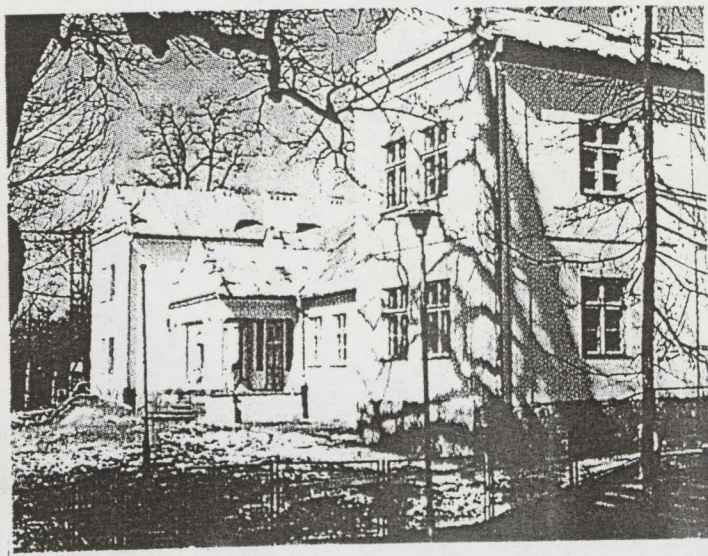
Najcenniejszymi zabytkami gminy są trzy drewniane kościoły: w Brzozowej, Gromniku i Siemiechowie, pochodzące z XV i XVI wieku.

Historia Zabytki

1. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.33

2. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.270 [Brzozowa s.258; Siemiechów s.299; SuchaGóra s.337]

3. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.28 [Brzozowa s.11; Siemiechów s.69]

Gromnik- dwór z poł.XIX w.

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.32, 88

Turystyka

1. Głomb Krzysztof: Z TEMI, plecakiem i PTTK.
Trasa nr 3 Gromnik-Wał (526 m npm)- Pleśna ok.5 godz.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1982 nr 12 s.7

2. Głomb Krzysztof: Z TEMI, plecakiem i PTTK.
Trasa nr 5. Zakliczyn-Bartnik-Sucha Góra (400 m npm)-
Gromnik. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1982
nr 14 s.7

3. Kowalski Mirosław: Gromnik mała gmina duże
pragnienie. Tarnowskie gminy. *Czas Krakowski* 1993 nr 63
s.16

4. Kruczek Zygmunt: Województwo Tarnowskie.
Kraków 1983 s.65-66 [Brzozowa s.46; Siemiechów s.87]

Widok z góry Wał

Iwkowa należy do najmniejszych, lecz i najpiękniej położonych gmin województwa tarnowskiego. Otaczają ją wspaniałe lasy porastające zbocza gór i kryjące w sobie źródła mineralne.

Najstarszym zabytkiem gminy jest XV wieczny kościółek cmentarny w Iwkowej, oraz XIX wieczny dwór i park w Kątach.

W kompleksie hotelowo-turystycznym "Bacówka - Biały Jeleń", turysta znajdzie nie tylko nocleg, ale i możliwość skorzystania z basenu, boiska sportowego oraz wyciągu narciarskiego.

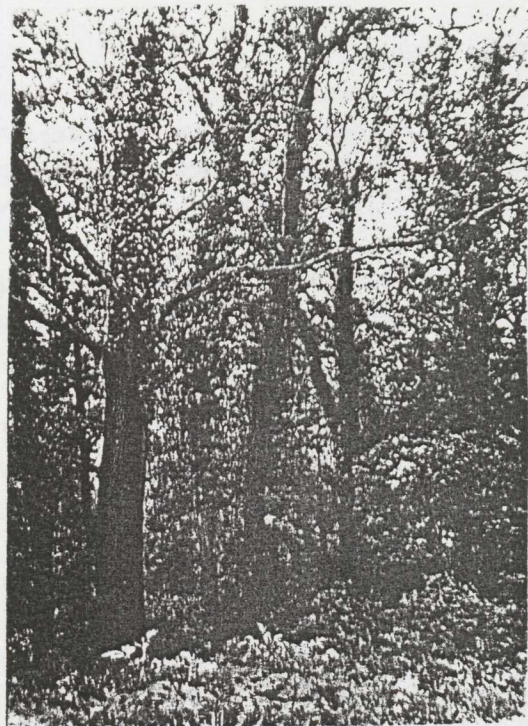
Miłośników kultury ludowej zainterესuje fakt, że ludność zamieszkująca gminę Iwkowa, należy do grupy etnicznej Lachy Sądeckie. Posiada własne stroje, tradycję i obrzędy odmienne od pozostałej "krakowskiej" ludności województwa.

Historia Zabytki

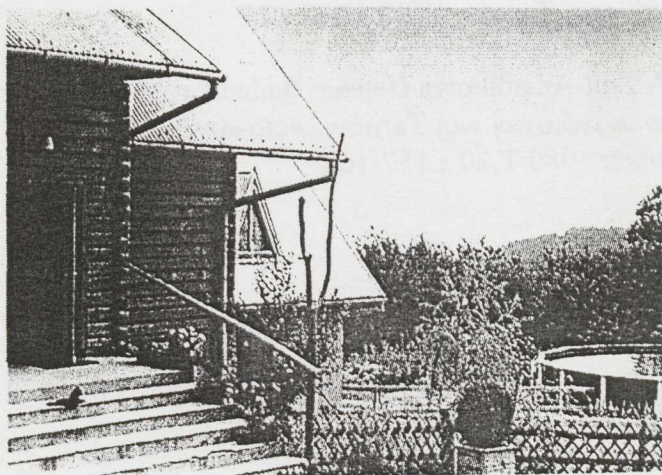
1. Bartosz Adam: Parafialne muzeum w Iwkowej. *Wierchy '49* (1981) s.326-327
2. Bartosz Adam: Sztuka ludowa i folklor. Grupy etnograficzne. Województwo Tarnowskie-monografia. Wrocław 1988 s.169-170
3. Jabłońska Agata, Gawęda Artur: Iwkowskie świątki. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 8 s.12
4. Klimek Zbigniew: O genezie Iwkowej. *Echo znad Beli* 1992 nr 2 s.1-2
5. Stachoń Anetta: Iwkowa. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 5 s.14-15
6. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.29
7. Zoll-Adamikowa Helena: Badania rozpoznawcze kopców w Iwkowej woj. Tarnów. *Acta-Archaeologica Carpathica* 1980 T.20 s.157-162

Przyroda

1. Przyroda Województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.89-90

Lasy bukowe koło Iwkowej

Bacówka Biały Jeleń

Przyroda

1. Przyroda Województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.89-90

Turystyka

1. Cuber Ryszard: Cudze chwalicie swego nie
znacie. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1993 nr 3
s.16

2. (i): Zaproszenie do Iwkowej. Turystyczna oferta.
Gazeta Krakowska 1987 nr 121 s.6

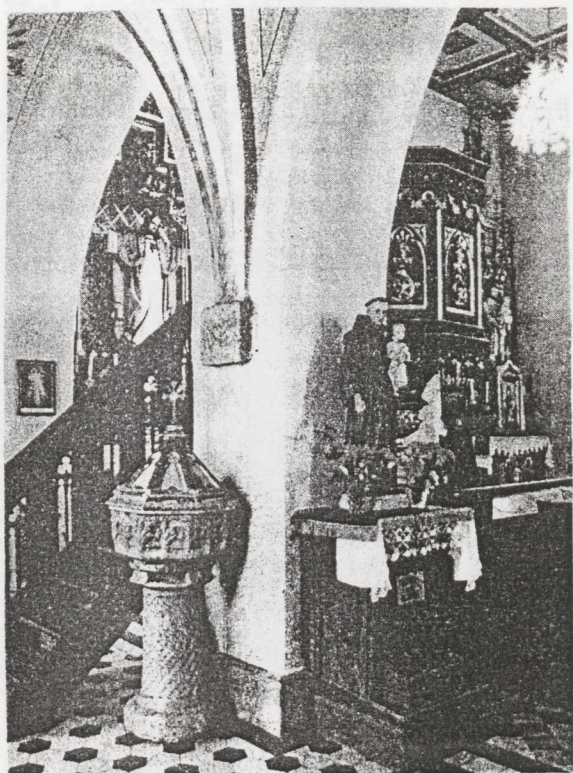
3. Iwkowa. Rolnictwo i turystyka. *Czas Krakowski*
1995 nr 223 s.11

4. J.W.: Folder Iwkowej. *Brzeski Magazyn
Informacyjny BIM* 1996 nr 9 s.6

5. (ma sz): Nie tylko baczówka. Iwkowa. *Czas
Krakowski* 1995 nr 69 s.23

6. Szegda Janusz: W zaciszu Beli. Agroturystyka
zyskała swoją rangę w kilku rejonach Polski. W Iwkowej
dopiero się rodzi do życia. *Gazeta Krakowska* 1997 nr
185 [dod.Gaz.Tarnowska nr 149 s.4]

7. (zyg): Do Iwkowej po wszystko. Najczystsza
gmina. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 158
[dod.Gaz.Tarnowska nr 121 s.3]

Wnętrze kościoła w Wojakowej

Gmina Jodłowa położona jest u stóp Pogórza Ciężkowickiego, w południowo-wschodniej części województwa.

Wieś Jodłowa została lokowana w roku 1359 przez króla Kazimierza Wielkiego. W XVI i XVII w. nabrała charakteru miejskiego, chociaż praw miejskich nigdy nie posiadała.

Głównymi zaletami dla rozwoju turystyki są: piękne położenie, zdala od większych szlaków komunikacyjnych oraz czysty klimat.

Miłośników zabytków mogą zainteresować zabytkowe domy z XIX w., oraz barokowy drewniany kościół z XVII

Od wieków słynęła Jodłowa ze wspaniałych haftów i wyrobów ceramicznych. Dzisiaj obie te umiejętności zaginęły na rzecz rzeźby w drewnie.

Spośród jodłowskich "świątkarzy" -bo tak ich się tutaj określa-, wyszedł prof. Ignacy Proszowski rzeźbiarz w kamieniu. Z Jodłowej pochodzi także Zbyszko Cyganiewicz, jeden z pierwszych sportowców polskich, mistrz świata w zapasach z 1906 r.

Historia Zabytki

1. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury woj. tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.35-36

2. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.276

3. Mleczko Jan: Dzieciątko Jezus. Jodłowa. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.117-119

4. Mleczko Jan: Jodłowa. Przeszłość i teraźniejszość. Jodłowa 1989

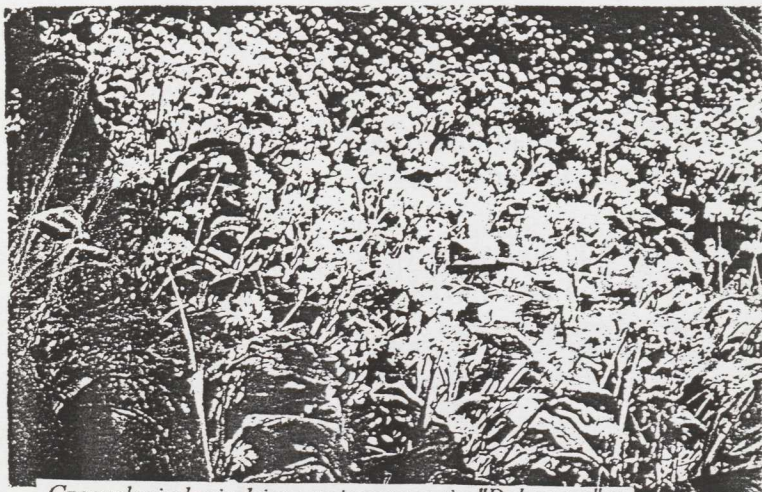
5. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.34

Chrystus Frasobliwy-rzeźba I.Proszowskiego

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.115-11

*Czosnek niedzwiedzi w proj.rezerwacie "Dęborzyn" w
Przeczycy*

LIPNICA MUROWANA

Lipnica Murowana leży w południowo-zachodniej części województwa, przy dawnym trakcie węgierskim, na obszarze Pogórza Wiśnickiego.

Pierwsza wzmianka o Lipnicy pochodzi z 1144 r. Prawa miejskie uzyskała z rąk Władysława Łokietka w 1326 r., a straciła je 1934. Swoją rozkwit Lipnica przeżywała w XV i XVI w.

Dzisiaj przed gminą Lipnica stoi wielka szansa wykorzystania swoich możliwości dla rozwoju turystyki. Jej główne walory to: sama Lipnica z zabytkowym układem ulic dawnego miasta i trzema zabytkowymi kościołami, miejscowość Rajbrot ze znajdującym się w pobliżu projektowanym rezerwatem "Kamienie Brodzińskiego" oraz liczne imprezy folklorystyczne ze znanym w Polsce i za granicą konkursem palm.

Lipnica nazywana jest niekiedy ziemią błogostawionych, słynie bowiem jako miejsce pochodzenia aż trojga beatyfikowanych: Szymona z Lipnicy oraz sióstr Urszuli i Marii Teresy Ledóchowskich.

Unikalny dla całego Pogórza Karpat Zachodnich krajobraz kulturowy i cenne środowiska przyrodnicze, spowodowały utworzenie na terenie gmin Lipnica Murowana i Nowy Wiśnicz, Wiśnicko-Lipnicki Park Kulturowo-Krajoznawczy.

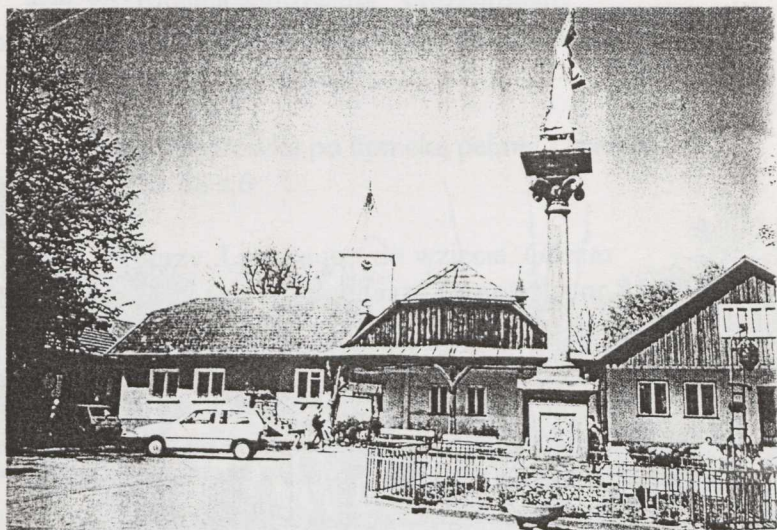
Historia Zabytki

1. (AD): Najładniejsze szopki w Lipnicy Murowanej. *Czas Krakowski* 1995 nr 20 s.8
2. Bojarska Teresa: W imię trzech krzyży: opowieść o Julii Urszuli Ledóchowskiej i jej zgromadzeniu. Warszawa 1981
3. Cyganik Henryk: Etiuda na dwa wiosenne pejzaże. *Tarniny* 1993 nr 3 s.6
4. (eta): Wielometrowe palmy w Lipnicy Murowanej. Konkurs ożywiający tradycję. *Gazeta Krakowska* 1982 nr 41 s.6
5. Karp Ryszard: Ikonografia Błogosławionego Szymona z Lipnicy. *Currenda* 1982 s.241-249
6. Konieczny Przemysław: Palmy nad palmami. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1981 nr 16 s.8-9
7. Kornecki Marian: Tryptyk z Dłużca i Madonna z Lipnicy Murowanej - dwie orientacje konserwatorskie. *Ochrona Zabytków* 1981 nr 1/2 s.29-47
8. Krupiński Andrzej B.: Kościół św.Leonarda w Lipnicy Murowanej. *Dziennik Polski* 1996 nr 17 s.31
9. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury woj.tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.38-40

10. Krupiński Andrzej B.: Zachować krajobraz.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1979 [nr 2]
s.12-13
11. Nabielec Stanisław Alfons: Zaklęty dwór w
Chronowie. *Wiadomości Bocheńskie* 1995 nr 3 s.10-12
12. Niewalda W.: Badania nad murami miejskimi w
Lipnicy Murowanej. *Teka Urbanistyki i Architektury*.
T.3 1969 s.145-158
13. Piotrowski Jacek Leonard: Lipnickie palmy.
Ziemia Bocheńska 1995 nr 4 s.5
14. Polek Edward: Lipnica Murowana (zarys
dziejów do 1985 roku). Tarnów 1993
15. Rogowska Zofia: Nie tylko palmy...Lipnica
Murowana w 850-lecie założenia parafii. *Piast Tarnowski*
1994 nr 8 s.4
16. Siostra Goretii Korek: Urszulańskie korzenie z
Lipnicy. *Merkuriusz Wiśnicki* 1995 nr 3 s.10-11
17. Skrobot Jerzy: Dziedzina błogosławionego
Szymona. *Wieści* 1995 nr 17/18 s.5
18. Stettner-Stefańska Barbara: Przy węgierskim
trakcie na tarnowskiej obwodnicy. *Światowid* 1979 nr 843
s.10-12
19. Wiśniowski Stanisław: Lipnica Murowana.
Przewodnik historyczno-turystyczny. Kraków 1994

20. Zabytki architektury sakralnej
woj.tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.39-41 [Chronów
s.14; Rajbrot s.63].

21. Zinn Wiktor: W Lipnicy [Murowanej].
Rozm.Andrzej Piątkiewicz. *Tarnowski Magazyn
Informacyjny TEMI* 1981 nr 17 s.9

Rynek w Lipnicy Murowanej

Przyroda

1. Przyroda woj. tarnowskiego. Tarnów 1995
s. 92, 112-113, 126

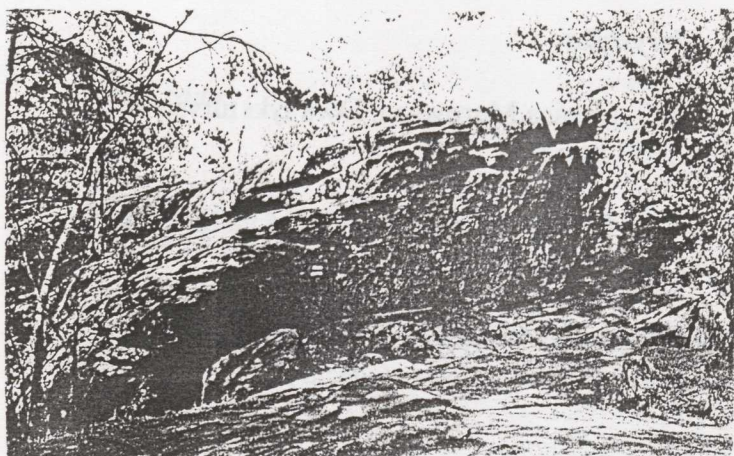
2. Szegda Janusz: Lipnicki smak miodu. *Merkuriusz*
Wiśnicki 1995 nr 4 s. 3-4

Konkurs palm

Turystyka

1. AC: Lipnica Murowana. Dwa łyki turystyki.
Tarniny 1993 nr 6 s.14
2. Gacek Krzysztof: Lipnica stawia na turystykę.
Trybuna Ludu 1988 nr 57 s.7
3. (i): Lipnica Murowana . Prezentujemy
miejscowości wypoczynkowe. *Gazeta Krakowska* 1994 nr
171 s.10
4. (pk): Wędrówka po lipnicką palmę. *Dziennik
Polski* 1994 nr 58 s.6
5. Piś Jerzy: Lipnica jest do wzięcia. *Gazeta
Krakowska* 1997 nr 118 [dod.Gaz. Tarnowska nr 81 s.3]
6. Szegda Janusz: Czwarta sroka za ogon. Na polski
bigos przyjadą tu z całej Europy. *Gazeta Krakowska* 1997
nr 118 [dod.Gaz. Tarnowska nr 81 s.3]
7. Szegda Janusz: Maćkowie zapraszają. Tani
wypoczynek- gościnni gospodarze. *Merkuriusz* 1997 nr 3
s.4
8. Ślesieński Marian: Uroki galicyjskich miasteczek.
Czas na weekend. *Czas Krakowski* 1992 nr 169 s.18
9. (zyg): W cieniu lipnickich drzew. Polecamy na
weekend. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 155 [dod.Gaz. Tarn.
nr 118 s.3.il.]

Projekt rezer. "Kamienie Brodzińskiego"

Gmina Lisia Góra położona przy trasie Tarnów-Warszawa, na północ od stolicy województwa, jest jedną z najczęściej odwiedzanych gmin, niestety głównie przejazdem.

W historii Lisia Góra zasłynęła jako główny punkt zbiórki uczestników powstania w 1846 r., zlikwidowanego w zarodku przez tragiczną Rabację Galicyjską.

W pobliskich Żukowicach Starych urodził się jeden z największych polskich aktorów teatralnych Stefan Jaracz.

Wśród zabytków Lisiej Góry, najcenniejszy stanowi okazały barokowy kościół z początków XVIII wieku.

Historia Zabytki

1. (jk): Lisia Góra. Panorama gminy. Wiadomości Gminne. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1995 nr 40 s.4

2. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T.I, z.13. Warszawa 1953 s.7

3. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury woj. tarnowskiego. Wwa; Kraków 1989 s.40

4. Stremecki Marek: Setna rocznica urodzin Stefana Jaracza. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1983 nr 51 s.8

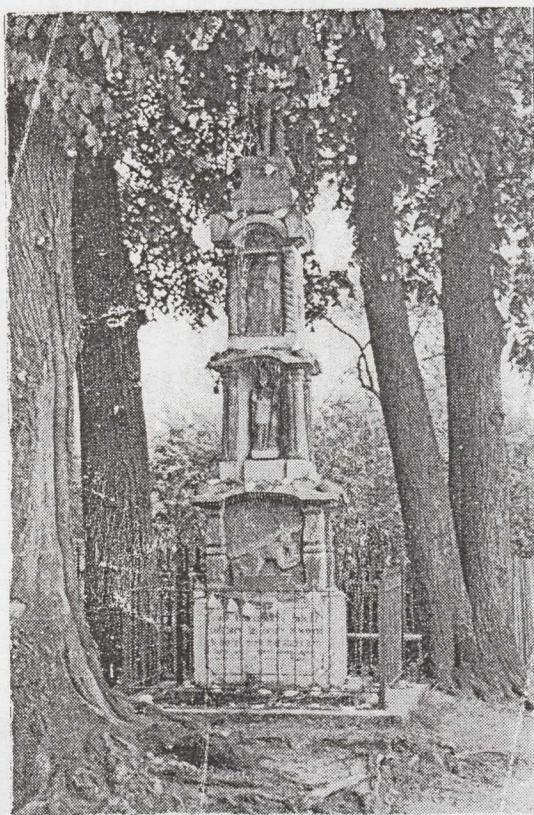
5. Wałęga Stanisław Konstantyn: Lisia Góra - wsławiona rabacją. *Tarniny* 1994 nr 6 s.20-21

Kościół w Lisiej Górze

Przyroda

1. Przyroda woj.tarnowskiego. Tarnów 1995 s.122

Kapliczka. Nowa Jastrzębka

Turystyka

1. Szych Zygmunt: Niesłusznie zapomniany Breń.
Wracamy na Powiśle. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 192
[dod. Gaz. Tarnowska nr 156 s.3]

Pałac Konopków w Brniu

Łapanów leży w dolinie Stradomki, prawobrzeżnego dopływu Raby, wśród wzniesień Pogórza Wiśnickiego.

Jako miejscowość Łapanów istniał już w XII lub XIII wieku. O starej i bogatej historii tej ziemi świadczą pozostałości po rezydencjach rycerskich w Chrostowej, Sobolowie i Łapanowie, a także dobrze zachowany dwór w raz z parkiem w Wieruszycach. W Łapanowie i Sobolowie znajdują się XVI wieczne kościoły.

Górzysty obszar gminy pokryty lasami, stwarza świetne warunki do uprawy turystyki. Właśnie z myślą o turystach utworzono w Łapanowie, Ośrodek Sportu i Rekreacji, położony wokół 3,5 hektarowego zbiornika wodnego.

Dla zwolenników zdrowej żywności i wypoczynku na wsi, przygotowano kwatery agroturystyczne w Kobyłce, Cichawce i Tarnawie.

Historia Zabytki

1. ABK: Dwór w Wieruszycach. *Dziennik Polski* 1994 nr 99 s.20

2. Jakimowicz T.: Dwór murowany w Polsce w wieku XVI. Wwa,Poznań 1979 s.112

3. Jodłowski Andrzej: Gródek Średniowieczny w Chrostowej pow.Bochnia. *Sprawozdania Archeologiczne* T.26 1974 s.317-334

4. Jodłowski Andrzej: Uwagi nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym w dorzeczu Raby. *Acta Archeologica Carpathica* T.X 1968 s.63-98

5. Kołodziejski Stanisław: Średniowieczne rezydencje obronne możnowładztwa na terenie województwa krakowskiego. Kraków 1994 s.122-123, 177-178, 183, 192-193

6. Kornecki Marian: Zamki i dwory Ziemi Krakowskiej. Kraków 1966 s.49-50

7. Krupiński Andrzej B.: Renesans nad Stradomką. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1985 nr 32 s.8-9

8. Krupiński Andrzej B.: Renesansowy dwór w Wieruszycach. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1997 nr 32 s.9

9. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.41 [Dąbrowica s.29-30; Grabie s.33; Kobylec s.37; Sobolów s.55; Tarnawa s.58; Zbydniów s.81]

10. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.62-64, 204, 241

11. Pajdak Marian: Pan w ruinach. *Nowa Wieś* 1989 nr 10 s.6

12. Reguła K.: Badania archeologiczne na grodziskach wczesnośredniowiecznych w Sobolowie-Sieradzce pow.Bochnia. *Badania Muzeum Żup Krakowskich* 1967 s.61-63

13. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.29-33, 59-61, 63-65

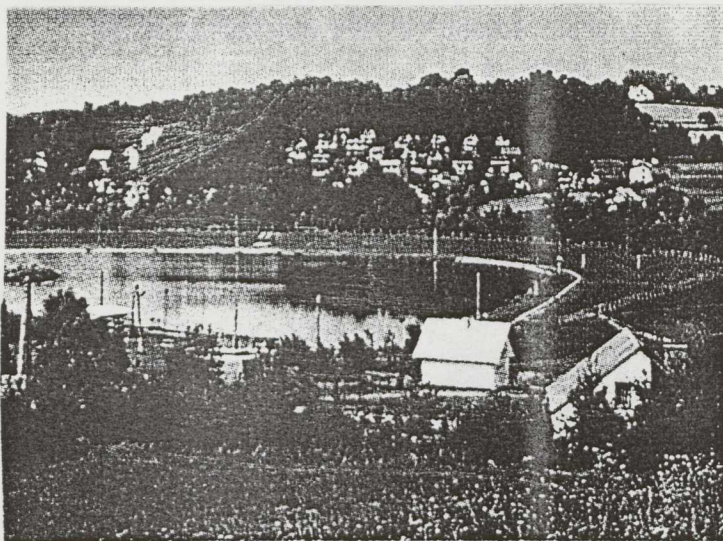
14. (Ury): Łapanów. *Czas Krakowski* 1991 nr 82 s.7

Sobolów

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.101-104

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łapanowie.

Turystyka

1. Gmina Łapanów - informator
2. Rybus Ryszard: Pomysł na gminę.
Rzeczpospolita 1993 nr 224 s.3
3. (w): Zadowolona mina wójta. Panorama kultury gminy Łapanów. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1992 nr 26 s.4

Dwór obronny w Wieruszycach.

Mędrzechów jest jedną z najmniejszych gmin województwa, leżącą nad Wisłą, wzdłuż linii kolejowej Tarnów - Szczucin.

Na tym słabo zaludnionym obszarze rozwija się rolnictwo i przemysł przetwórczy. Nastawienie władz gminy na ochronę środowiska, pozwala na specjalizację coraz większej liczby gospodarstw rolnych w produkcji zdrowej żywności.

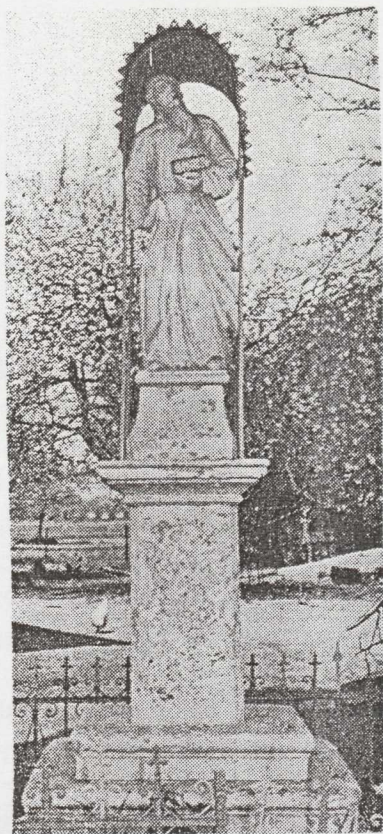
Dumą gminy stanowi 40-osobowa orkiestra dęta z Woli Mędrzechowskiej, reprezentująca Mędrzechów na forum ogólnowojewódzkim.

Historia Zabytki

1. Antosz Marek: Nadwiślański kawałek pobliskiej ziemi. Panorama gmin. Mędrzechów. *Wieści* 1994 nr 48 s.6
2. Kapliczki, figury i krzyże podróżne na terenie diecezji tarnowskiej. *Schematyzm Diecezji Tarnowskiej* Tarnów 1983 s.558
3. Tarnowskie. Informator wojewódzki. Bydgoszcz 1995 s.50
4. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s. 48
5. Zimowski Zygmunt: Pod opieką Matki i Królowej. Historia parafii Mędrzechów (1917-1992). Kraków 1992

Pomnik ku czci poległych w I i II wojnie światowej.

Mędrzechów. Figura św. Tomasza z 1770 r.

NOWY WIŚNICZ

Miasto i gmina Nowy Wiśnicz, leżące na południe od Bochni, nad potokiem Leksandrówka. Stanowi jedno z atrakcyjniejszych miejsc dla rozwoju turystyki o znaczeniu ponadregionalnym.

Lokacja Wiśnicza przypada na rok 1616, kiedy prowadził tędy szlak handlowy zwany później traktem węgierskim.

Największą atrakcję Wiśnicza stanowi zamek, wybudowany przez Kmitów w XIV wieku. Jednak powstanie swoje i świetność miasto zawdzięcza Stanisławowi Lubomirskiemu.

Najazd szwedzki w 1655 roku, oraz zmienne koleje losu przez które przechodziła Polska, utrudniły rozwój miasta, a pożar w 1863 roku zniszczył doszczętnie wspaniałą drewnianą zabudowę, uwiecznioną przez cykl rysunków Jana Matejki.

Dzisiaj miasto i gmina Nowy Wiśnicz, jest jednym z najpiękniejszych miasteczek małopolskich. Razem z odrestaurowanym zamkiem i klasztorem stanowi jeden zespół urbanistyczny o wybitnych walorach architektonicznych i krajobrazowych.

Nowy Wiśnicz słynie także jako miasto artystów. Znajduje się w nim Muzeum Pamiątek po Janie Matejce, umieszczone w dworku "Koryznówka", oraz Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych, stanowiące praktycznie małe miasteczko plastyczne, pełne ekspozycji dzieł uczniów i profesorów.

Historia Zabytki

1. (ABK): Zamek w Nowym Wiśniczu. *Dziennik Polski* 1992 nr 15 s.16; 1994 nr 174 s.28
2. Adamczewski Jan: Wiśnicz sprzed Potopu. *Dziennik Polski* 1979 nr 172 s.3
3. Bocheński Augustyn: Miasteczko galicyjskie jako fenomen architektury drewnianej. *Wiadomości Bocheńskie* 1994 nr 5 s.4-5
4. Bogacz Jerzy: Koryznówka dom z legendą. Śladami mistrza Matejki. *Słowo Powszechne* 1981 nr 68 s.9
5. Cieplý Stefan: Pomnik bez postumentu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1979 nr 4 s.1, 8-9
6. Cyganik Henryk: Tutaj co drugi artysta. *Tarniny* 1996 nr 6 s.4-5
7. Dworaczyński Eligiusz: Zamek Kmitów w Wiśniczu w świetle źródeł archeologicznych. [w:] *Badania Archeologiczne Pracowni Konserwacji Zabytków-Studia i Materiały*. Warszawa 1988 s.172-192
8. Dworzak-Żak Ewa: Zamek w Wiśniczu. *Gazeta Krakowska* 1983 nr 152 s.4
9. Dymura Małgorzata: Rys historyczny Nowego Wiśnicza, ze szczególnym uwzględnieniem Klasztoru Karmelitów Bosych. Bochnia 1982 (maszynopis WBP Tarnów).

10. Flaszka Jan: Złota Szreniawa na skórze
[Biblioteka Piotra Kmity]. *Kronika Bocheńska* 1997 nr 3
s.30-32
11. Genda Wanda, Myczkowski Zbigniew:
Rewaloryzacja krajobrazu w otoczeniu zamku w
Wiśniczu Nowym. *Teka Komisji Urbanistyki*. T.16 s.171-
175
12. Głąb Bożena: Talent i wiedza. Nowy Wiśnicz.
Merkuriusz 1996 nr 1 s.5
13. Gruszecki Andrzej: Bastionowe zamki w
Małopolsce. Warszawa 1962 s.97-126
14. Guerquin Bohdan: Zamki w Polsce. Warszawa
1984 s.327-330
15. JAS: Zostawić coś po sobie. Galeria
Merkuriusza. *Merkuriusz Wiśnicki* 1995 nr 4 s.23
16. Kołodziejski Stanisław: Średniowieczne
Rezydencje Obronne Moźnowładztwa na terenie
województwa krakowskiego. Kraków 1994 s.194-195
17. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków
1989 s.71-74 [Borówna s.20; Wiśnicz Stary s.74;
Kopaliny s.37; Królówka s.38].
18. Krupiński Andrzej B.: Zamek w Wiśniczu
Nowym. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1985
nr 39 s.8-9

19. Książek Mieczysław: Zarys rozwoju przestrzennego Starego i Nowego Wiśnicza. *Teka Komisji Urbanistycznej* 1979 T.13 s.47-55

20. Majewski Alfred: Zamek w Wiśniczu. Wiśnicz 1992

21. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.243-247 [Kopaliny Pogwizdowskie s.108].

22. Matuszczyk Andrzej: W Wiśniczu u Lubamirskich i Jana Matejki. W zamku dorycko renesansowo barokowym. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 284 s.10

23. Mędzelowski Tadeusz: Dlaczego zlikwidowano klasztor w Wiśniczu. *Merkuriusz* 1996 nr 4 s.13

24. Nabiałek Michał: Klejnot polskiej korony. Panorama gmin. Nowy Wiśnicz. *Więści* 1994 nr 49 s.5

25. Nowy Wiśnicz i okolice. Bochnia-Nowy Wiśnicz 1996

26. Olchawa Kazimierz: Matejko z Wiśnicza wyruszył do powstania. *Gazeta Krakowska* 1983 nr 40 s.6

27. Olchawa Kazimierz: Wiśnicz- legendy i rzeczywistość. *Gazeta Krakowska* 1983 nr 32 s.4

28. Orman Urszula: Historia i dzień dzisiejszy wiśnickiego zamku. *Gazeta Krakowska* 1983 nr 161 s.4

29. Paprota Janusz: Zamek i klucz wiśnicki do początków XVII wieku. *Rocznik Bocheński* T.2 1994 s.80-99

30. Piątkiewicz Andrzej: Jest w Wiśniczu domek mały...[Koryznówka]. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1981 nr 14 s.8-9

31. Pieczonkowa Bogumiła: Szlakiem 9 zamków południowej Polski. Z profesorem Alfredem Majewskim. *Gazeta Krakowska* 1982 nr 43 s.1,3

32. Serafińska-Domańska Maria: Koryznówka. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1982 nr 9 s.4-5

33. Serafińska-Domańska Maria: Nowy Wiśnicz w pobliżu zamku Kmitów i Lubomirskich. Nowy Wiśnicz 1991

34. Serafińska-Domańska Maria: Pamiątki po Janie Matejce na Koryznówce. *Spotkanie z Zabytkami* 1982 z.9 s.67-68

35. Skura Tadeusz: Remontowane ołtarze w kościele Przemienienia Pańskiego w Królówce. *Merkuriusz* 1997 nr 7 s.6

36. Sumara Wanda: Widoki Wiśnicza. *Kronika Bocheńska* 1996 nr 7/8 s.28-29

37. Szczebak Władysław: Obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Królówka. Zapomniane sanktuaria Diecezji Tarnowskiej. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.416-417. Tamże; tenże: Obraz Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej s.423-426

38. Szegda Janusz: Glina w dobrych rękach. [Ceramika Kazimierza Rojka]. *Merkuriusz Wiśnicki* 1996 nr 7 s.3-4

39. Szlezynger Piotr: Fara w Nowym Wiśniczu. *Rocznik Bocheński* T.2 1994 s.161-126

40. Szlezynger Piotr: Fortyfikacje klasztoru Karmelitów Bosych w Wiśniczu Nowym. *Kwartalnik Architektury i Urbanistyki* 1983 z.2 s.143-160

41. Uryga Jan: Nowa świetność zamku w Wiśniczu. *Kierunki* 1979 nr 40 s.11

42. Wyczęsany Jerzy: Wiśnicz z bliska. Tu mieszkali bogaci i tworzyli zdolni. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1993 nr 9 s.10-11

43. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.88-89 [Wiśnicz Stary s.90]

44. Zięba Krzysztof: Następne pokolenie odnowicieli. Zamek Wiśnicki. *Gazeta Wyborcza* 1944 nr 198 [dod.Gaz.w Tarnowie s.2]

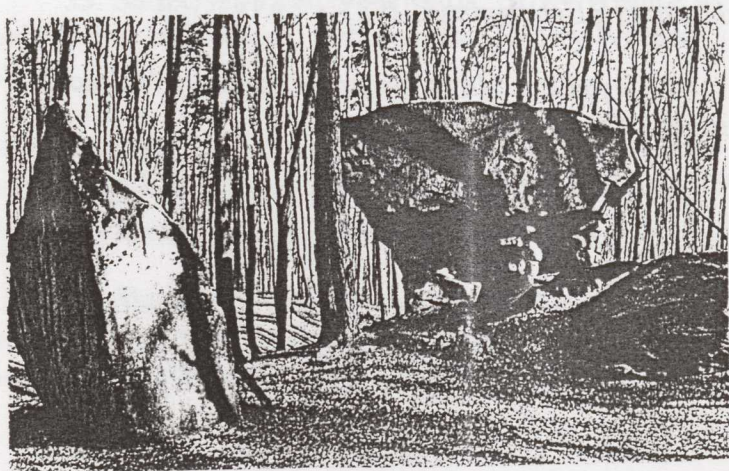
Przyroda

1. Baścik Maryla: Walory środowiska przyrodniczego okolic Wiśnicza. *Wiadomości Wiśnickie* 1995 nr 3 s.7

2. Galas P.: Kamień grzyb w Leksandrowej k.Wiśnicza. *Wierchy* 26 (1957) s.284-285

3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.92, 101-104, 106-107

4. Rosiek Mieczysław: Wiśnickie kasztany. *Merkuriusz* 1997 nr 7 s.22-23

Rezerwat "Kamień-grzyb".

Turystyka

1. Duda Agnieszka: Nadzwyczajne pejzaże, zwyczajne problemy. Prezentujemy gminy województwa tarnowskiego. Dziś Nowy Wiśnicz. *Czas Krakowski* 1993 nr 32 s.8-9

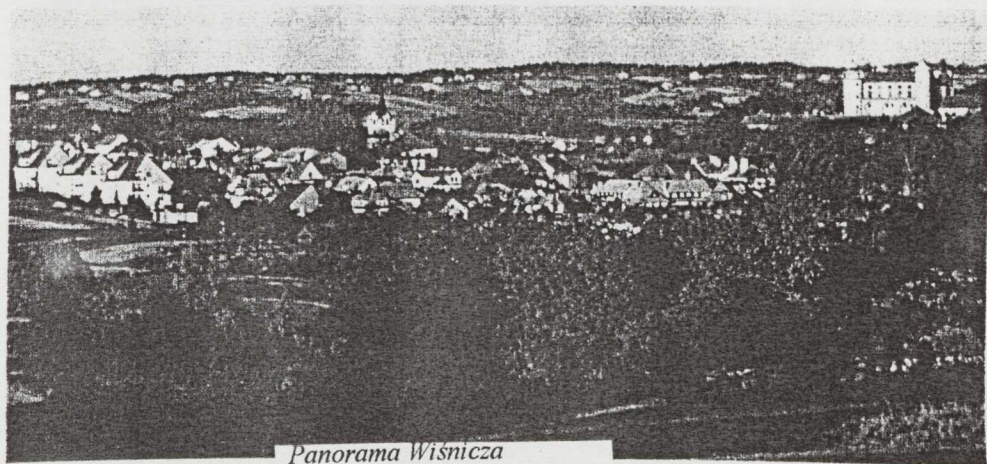
2. Gawroński Jerzy: Agroturystyka po polsku. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 158 s.6

3. (R): Propozycje na weekend. *Tarnowskie Azoty* 1992 nr 30 s.8

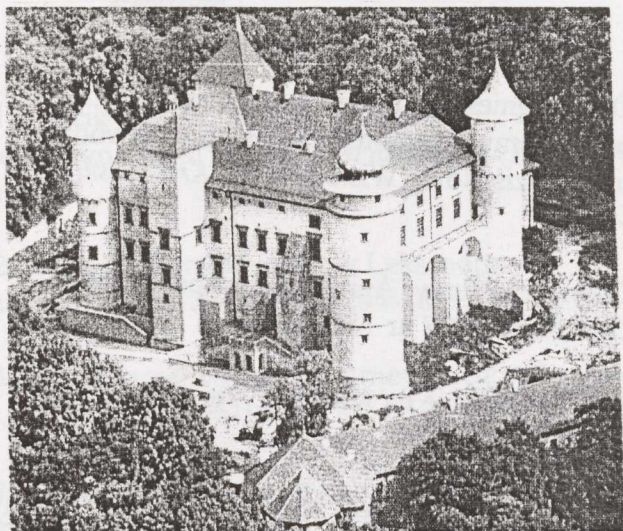
4. Wernichowska Bogna, Kozłowski Maciej: Duchy polskie. Warszawa 1983 s.90-92

5. Skoczek Andrzej: Spojrzenie na Wiśnicz. *Wiadomości Bocheńskie* 1994 nr 5 s.3

6. Sumara Wanda: Co jest cacy. Podróże dalekie i bliskie. *Kronika Bocheńska* 1997 nr 7/8 s.23-24

Panorama Wiśnicza

Zamek w Wiśniczu

Koryznówka

OLEŚNO

Gmina Olesno to najbardziej atrakcyjna dla turystyki część Powiśla Dąbrowskiego, regionu zajmującego północny obszar województwa tarnowskiego.

Szerokie równiny okolic Olesna pokryte są nie tylko przez pola uprawne, ale także przez zespół założeń krajobrazowych zieleni z II poł.XVIII w., rozciągający się na przestrzeni 9 km. między Olesnem, Swarzowem, Podborzem i Dąbrówkami Breńskimi. Szczególnie cenny jest park w Brniu, założony przez księcia Józefa Czartoryskiego, jako ogród w stylu francuskim.

Dla miłośników architektury obronnej interesującym obiektem są tzw "okopy szwedzkie", tajemnicze fortyfikacje, których budowę przypisuje się Szwedom w poł.XVII wieku.

Jedyna w swoim rodzaju atrakcja turystyczna gminy, to wieś Zalipie, w której domy, zagrody, i przedmioty codziennego użytku ozdobione są motywami kwiatowymi wykonywanymi przez miejscowe malarki ludowe. W domu zmarłej w 1974 r. Felicji Curyłowej, najsłynniejszej z zalipiańskich malarek znajduje się obecnie filia Muzeum Okręgowego w Tarnowie.

Historia Zabytki

1. Bartosz Adam: Tysiące malowanych kwiatów.
"Malowana chata" 82. *Tarnowski Magazyn Informacyjny*
TEMI 1982 nr 12 s.1, 8

2. Bartosz Anna: Malowane domy. *Informator*
Wojewódzkiego Ośrodka Kultury 1985 nr 4 s.4-6

3. Bujak Adam: Kwiaty Zalipia. Kraków 1988

4. Cyganik Henryk: Jeden skarb ale jaki. *Tarniny*
1996 nr 5 s.8-9

5. Dąbrowa Tarnowska. Zarys dziejów miasta i
powiatu. Wwa; Kraków 1974 s.743-747

6. Filip Dorota: Co nam zostało z tamtych lat.
Powisłe Dąbrowskie 1996 nr 9 s.8

7. Gruszecki Andrzej: Bastionowe zamki w
Małopolsce. Wwa 1962 s.255-256

8. Jachowski Aleksander: Konkursy w Zalipiu jako
jedna z form opieki nad sztuką ludową. *Biuletyn*
Informacyjny Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków 1981
nr 143 s.94-97

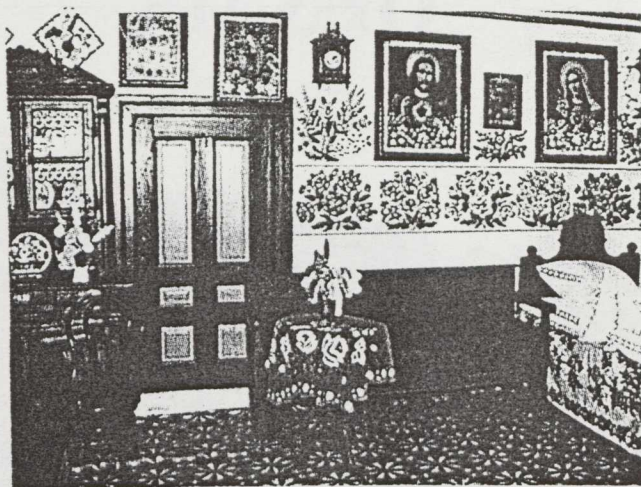
9. Kapel Jan: Panorama kultury Olesna. *Kurier*
Dąbrowski 1993 nr 7 s.10

10. Komarewicz Józef: Welcome to Zalipie.
Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury 1985 nr 4
s.29-32
11. Komornicka-Rościszewska Teresa: Konkurs
"Malowana Chata" na Powiślu Dąbrowskim. *Polska
Sztuka Ludowa* R.31 1977 nr 2
12. Komornicka-Rościszewska Teresa: Malowane
domy na Powiślu Dąbrowskim; przewodnik po
zagrodzie Felicji Curyłowej w Zalipiu. Tarnów 1980
13. Konieczna Joanna: Malowane mity. *Prawo i
Życie* 1982 nr 43 s.6
14. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa; Kraków
1989 s.45 [Breń s.21-22; Niwka s.44; Zalipie s.79].
15. Lis Natalia: 90 lat malowanego Zalipia.
Tygodnik Małopolska 1995 nr 32 s.14
16. Rzeszuto Jerzy: Najpiękniejszy ogród w Galicji.
Kurier Dąbrowski 1991 nr 3 s.10, 13
17. Smolińska Bronisława: Śladami przeszłości.
Kurier Dąbrowski 1993 nr 6 s.20
18. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska
województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.93-97
19. Szulc Anna: Zapomniane zalipianki. Jedna z
najpiękniejszych polskich wsi może wkrótce odejść w
niepamięć. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 168 s.12

20. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.51

21. (zyg): Zalipie na mapie kraju. Nie ma "malowanej wsi". *Gazeta Krakowska* 1995 nr 156 s.23

22. Zachowa Wanda: Śmigus-dyngus widowisko śmigusowe w Zalipiu k.Tarnowa. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1983 nr 3 s.25-26

Wnętrze domu malarki Felicji Curyłowej

Breń brama parku z XVIII w.

Przyroda

1. Buczkowski K.: Z ogrodów stylowych w Polsce. *Ogrodnictwo XX* 1924

2. DANA: Co nam zostało z ogrodów. Półwiecze Zespołu Szkół Rolniczych w Brniu. *Czas Krakowski* 1995 nr 189 s.7

3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.139-140

Krajobraz Powiśla Dąbrowskiego

Turystyka

1. (i): Zalipie jak z bajki. Warto zobaczyć w Tarnowskiem. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 169 s.5

2. Lis Natalia: Zalipie na sprzedaż. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1996 nr 18 s.7

PILZNO

Pilzno to największa gmina województwa tarnowskiego położona nad Wisłoką, wzdłuż szosy Tarnów-Rzeszów.

Największy rozkwit miasta przypada na okres średniowiecza i renesansu, na co miało wpływ usytuowanie przy skrzyżowaniu szlaków na Ruś i Węgry.

Z Pilzna wywodzi się wiele wybitnych osób jak np: filozof i lekarz Sebastian Petrycy (1554-1629).

Ziemia pilznejska posiada liczne zabytki. Najbardziej znane są kościoły w Pilźnie oraz dwór w Łękach Górnych, w którym znajdował się ariański zbór, szkoła oraz drukarnia. We wsi Machowa na cmentarzu pochowany jest Otto Schimek, żołnierz Wehrmachtu , rozstrzelany za odmowę strzelania do Polaków.

Swoje nadzieje na stanie się większym ośrodkiem wypoczynkowym, Pilzno wiąże z budową progu wodnego we wsi Strzegocice.

Historia Zabytki

1. (A.D.): Dawne dzieje i współczesność Słotowej. *Gromada Rolnik Polski* 1994 nr 100 s.2
2. Arvay-Podhalańska Ewa, Podhalański Bogusław M.: Pilzno (województwo tarnowskie) - propozycja sposobu odnowy miasteczka historycznego. *Człowiek i Środowisko* 1980 nr 1/2 s.189-197
3. (kam): Grób w Machowej odwiedzają pielgrzymi. Postanowił nie zabijać. *Dziennik Polski* 1982 nr 189 s.4
4. (K.F.): Panorama w Pilźnie. Prezentacje gmin. *Dziennik Polski* 1996 nr 233 s.14
5. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.46-48 [Dobrków s.31; Łęki Dolne s.42; Łęki Górne s.42-43; Machowa s.43; Parkosz s.46; Strzegocice s.55; Lipiny s.38; Zwiernik s.82].
6. Krupiński Andrzej B.: Zbór arianski w Łękach Górnych. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1986 nr 2 s.8-9
7. Szczeklik Karol: Pilzno i pilźnianie. Tuchów 1994
8. Świnka B.: Dzieje obrazu pilźniejskiego Matki Bożej. Pilzno 1975

9. Wałęga Stanisław: Pilzno- gród nad Dulczą.
Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury 1986 nr 6
s.3-13

10. Wałęga Stanisław Konstantyn: Tysiąclecie
Pilzno- Gród Zawałdów. *Tarniny* 1994 nr 4 s.23-24

11. Wójcik Józef: Matka Boża Pocieszenia.
Tarnowskie Studia Teologiczne 1983 T.9 s.244-246

12. Zabytki architektury sakralnej województwa
tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.55-56 [Dobrków
s.21; Łęki Górne s.46; Machowa s.47; Zwiernik s.104].

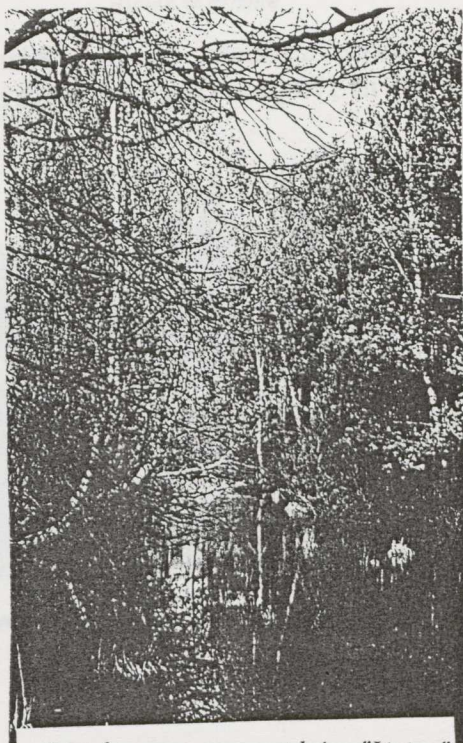
Kościół p.w. św.Jana Chrzciciela z XIV wieku

Przyroda

1. (eis): Jakie tajemnice kryją w sobie czarne dęby.
Gazeta Krakowska 1986 nr 241 s.6

2. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.97-99, 106, 121

3. Szegda Janusz: Święty Franciszku ratuj! *A - Z*
1992 nr 93 s.8

Projektowany rezerwat leśny "Lipiny"

Turystyka

1. AC: Gród nad Dulczą. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1994 nr 5 s.15

2. (d b): Czy Pilzno mogłoby się stać ośrodkiem wypoczynkowym. Turystyczna oferta Tarnowskiego. *Gazeta Krakowska* 1987 nr 155 s.5

3. (K G): Do Pilzna nie tylko na lody. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1983 nr 41 s.11

4. Klich Janusz: Miasteczko na szlaku. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 66 s.12-13

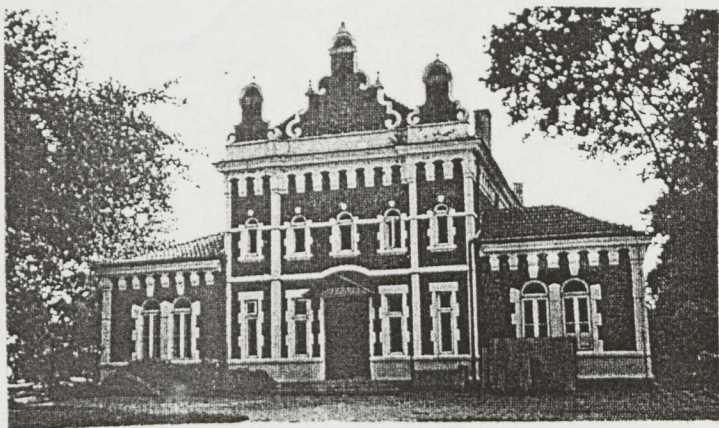
5. (pul): Miasto na szlaku. Urokliwe Pilzno. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 179 [dod.Gaz.Tarnowska nr 142 s.3,il.]

Pilzno. Zabudowa ulicy Węgierskiej

Rynek w Piłźnie.

Budynek "Sokoła" w Piłźnie

Turystyka

Widok z Polany

5 (pół) Mamo na waleku. Urokiwie Płazm. Górną
Krynówką 1997 nr 79 [45d. Gdz Tarnowska nr 142
s.34]

Widok z Polany z lasu w górną

Gmina Pleśna łączy na swoim obszarze kilka uroczych miejscowości, położonych pomiędzy doliną Białej a doliną Dunajca.

Najgłośniejszym wydarzeniem historycznym na tej ziemi, była bitwa pod Łowczówkiem w roku 1914, w której po raz pierwszy wzięła udział I Brygada Legionów Polskich. Pamiątkami krwawych walk toczonych tutaj na początku I wojny światowej są liczne cmentarze wojenne, rozsiane po okolicznych wzgórzach.

Wśród zabytków najcenniejszymi są: dwór w Rzuchowej i pałac w Janowicach, w którym można wynająć pokój lub apartament.

Gmina Pleśna słynie głównie ze wspaniałych lasów pokrywających okoliczne wzgórza. Turysta może również wypocząć nad brzegiem Dunajca w Janowicach, lub Białej w Pleśnej. W zimie czynny jest wyciąg orczykowy na Lubince.

Historia. Zabytki

1. ABK: Tarnowska Teka Konserwatorska. [dwór w Janowicach]. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1980 nr 1 s.9
2. Chumiński Jerzy: Kto zna także Szczepanowice. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1993 nr 22 s.12
3. Chumiński Jerzy: Wzorcowa monografia Szczepanowic nad Dunajcem. *Zeszyty Wojnickie* 1994 nr 4 s.2-4
4. Darowski Roman: Kaplica w Dąbrówce Szczepanowskiej. *Currenda* 1992 nr 7/9 s.721-724
5. Darowski Roman: Szczepanowice nad Dunajcem. Kraków 1987
6. Darowski Roman: Szczepanowice nad Dunajcem. Dzieje wsi, parafii katolickiej i gminy kalwińskiej. Kraków 1993
7. Jankowski Stanisław M.: Bój pod Łowczówkiem. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 259 s.19
8. Jaroszewski Tadeusz Stefan: O siedzibach neogotyckich w Polsce. Warszawa 1981
9. Klimecki Michał: Łowczówek 1914. Warszawa 1993

10. Kruczek Zygmunt: Województwo Tarnowskie. Kraków 1983 s.83 [Janowice s.69-70]

11. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury woj.tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.48 [Janowice s.34-35; Rzuchowa s.54]

12. Okoński Jerzy: Z najdawniejszej przeszłości Szczepanowic. *Zeszyty Wojnickie* 1997 nr 4/5 s.19-24

13. R L: Muzeum w Pleśnej. *Tarniny* 1995 nr 9/10 s.8

14. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 [Janowice s.31]

Pałac w Janowicach XVIII/XIX w.

Przyroda

1. Kozik Ryszard: Uroczysko Janowickie. *Pogórze* 1995 nr 5 s.5

2. (l): Drzewo sprzed 66 mln lat. W Lichwinie.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1995 nr 13 s.2

3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.118-119

Wypoczynek nad Dunajcem . Janowice

Turystyka

1. A C: Janowice. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1994 nr 10 s.77

2. Bochenek Lesław: Dolina Dunajca: przewodnik. Warszawa 1987

3. Głomb Krzysztof: Z TEMI, plecakiem i PTTK. Trasa nr 3 Gromnik-Wał (526m n.p.m.)- Pleśna ok.5 godz.marszu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1982 nr 12 s.7

4. Pulit Grzegorz: Apartament w wieżyczce. Janowice. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 154 s.23

5. (R): Pleśna. Propozycje na weekend. *Tarnowskie Azoty* 1992 nr 266 s.16

6. Walkowicz Zofia: Zapraszamy do Pleśnej. *Pogórze* 1995 nr 16 s.3

7. (wisz): Białe szaleństwo 18 km od Tarnowa. Uruchomiono wyciąg narciarski na Lubince. *Gazeta Krakowska* 1982 nr 10 s.6

Gmina Radgoszcz położona jest w północno-wschodniej części województwa, pod względem etnograficznym należącym do regionu Powiśla Dąbrowskiego. Rolnictwo stanowi główne zajęcie mieszkańców.

Najcenniejszym zabytkiem gminy jest kaplica grobowa Tarłów z 1668 r. w kościele parafialnym w Luszowicach. W Radgoszczy znajduje się drewniany kościół z 1860 roku p.w. Przeniesienia relikwii św. Kazimierza, a we wsi Górki drewniany dwór z 1800r.

W Luszowicach urodził się poeta ludowy Władysław Nocek, zmarły w 1970 roku.

Artakcją turystyczną gminy jest "centrum wypoczynku i rekreacji" nad zbiornikiem retencyjnym Narożniki-Poręby.

Historia. Zabytki

1. Cyganik Henryk: Fenomen Radgoszczy. *Tarniny* 1997 nr 7/8 s.3-4, il.

2. (kam): O tych dworach zapomniano. Pod adresem wojewódzkiego konserwatora. *Dziennik Polski* 1982 nr 152 s.6

3. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce T.1 z.5. Warszawa 1951 s.8 [Luszwice s.6]

4. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.50 [Luszwice s.41; Górki s.33]

5. I n: Zbiornik nadziei. Gminne centrum przedsiębiorczości. [Radgoszcz]. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1997 nr 34 s.9

6. Morawczyński Marian: Od Raby do Wisłoki. Tarnów 1997 s.485-486

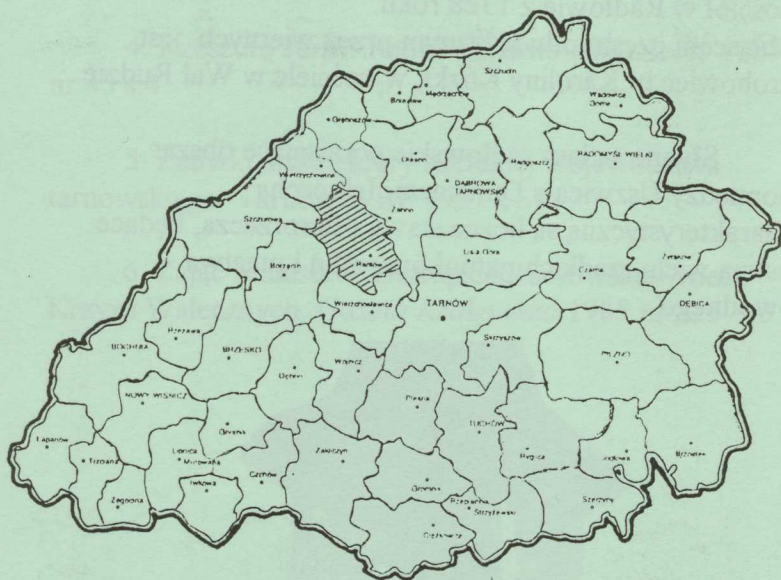
7. Rocznik Diecezji Tarnowskiej 1972 s.163-164

8. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.60

Kościół w Lusowicach

RADŁÓW

Gmina Radłów położona jest w dolinie Dunajca, 15 km na północny zachód od Tarnowa.

Pierwsza wzmianka o Radłowie pochodzi z 1084 roku, co stawia go w rzędzie najstarszych miejscowości w Polsce. Klasycystyczny pałac z kompleksem parkowym mieści dzisiaj Liceum Ogólnokształcące. Pamiątkę po dawnych czasach stanowi oryginalny słup graniczny z roku 1450, znajdujący się w Biskupicach Radłowskich.

Najcenniejszym zabytkiem gminy jest gotycki kościół w Radłowie z 1328 roku. Miejszem często odwiedzanym przez wiernych jest grobowiec bł. Karoliny Kózki, w kościele w Wał Rudzie.

Słynne są lasy radłowskie porastające obszar pomiędzy Uszwicą a Dunajcem. Ich cechą charakterystyczną są liczne stawy i starorzecza, będące ostoją wielu rzadkich gatunków roślin i ptactwa wodnego.

Historia. Zabytki

1. Brożek Grzegorz: Fundacja biskupa Grota. *Gość Niedzielny* 1996 nr 38 s.17, 20

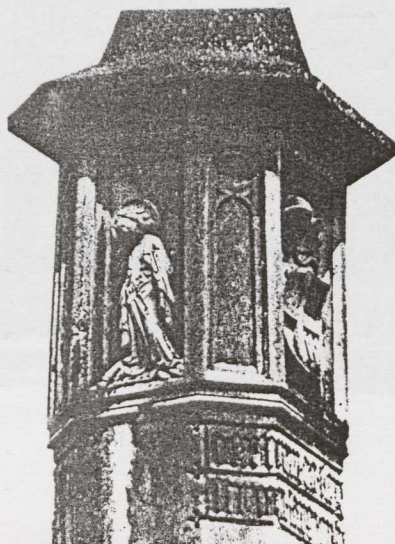
2. Krupiński Andrzej B.: Kamienny dokument spod Radłowa. Katalog zabytków. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1997 nr 22 s.12

3. Matuszczyk Andrzej, Orliński Norbert, Zinkow Julian: Małopolska południowo-zachodnia. Warszawa 1991 s.205-206

4. Rzeszuto Jerzy: Radłów. *Tarnowskie Azoty* 1985 nr 45 s.4

5. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.61

6. Zając Stanisław: Biskupice Radłowskie- wieś Krzyża Walecznych. *Gazeta Krakowska* 1985 nr 225 s.3

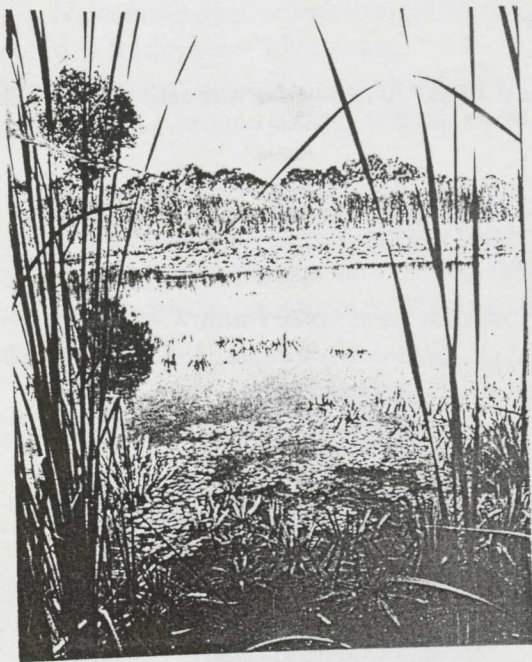
Biskupice Radłowskie — fragment słupa granicznego z l. poł. XV w.

Przyroda

1. Nabożny Paweł, Piątek Marcin: Rośliny chronione województwa tarnowskiego (w:) Rocznik Tarnowski 1995/96 s.244-245, 248

2. Piórecki J.: Kotewka - orzech wodny Trapa L. w Polsce. Przemyśl 1980

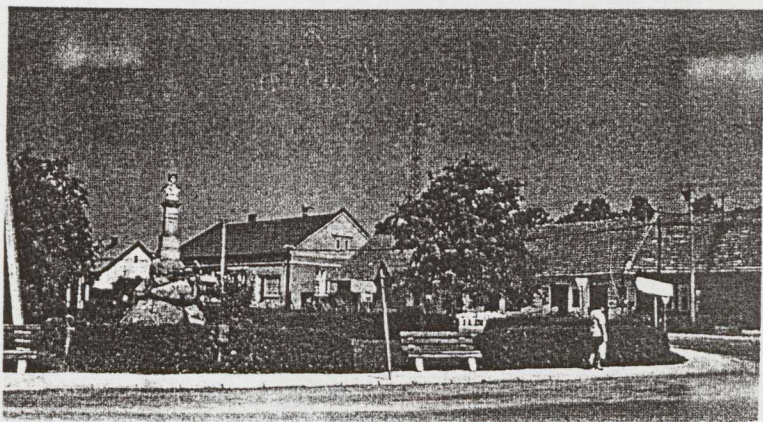
3. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.96-97, 121

Starorzecze Dunajca "Nieprawie"

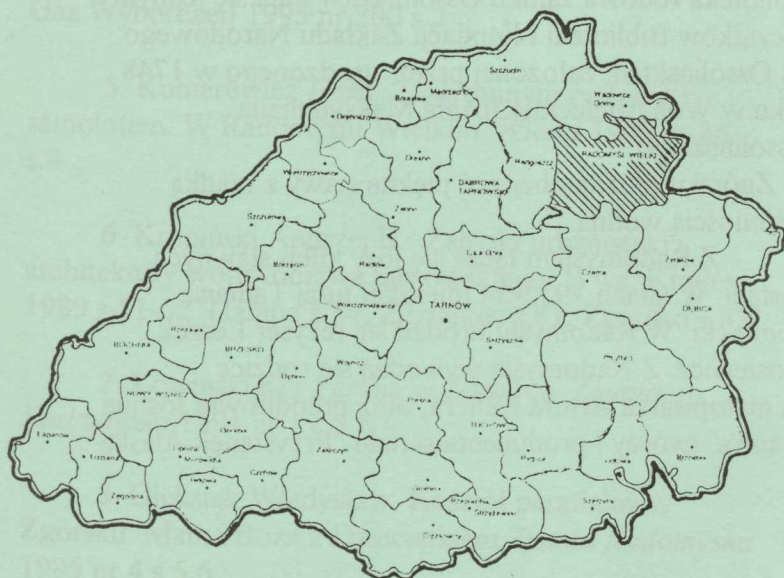

Kościół w Radłowie.

Rynek w Radłowie.

RADOMYŚŁ WIELKI

Radomyśl Wielki, jedna z większych gmin woj. tarnowskiego, jest jednocześnie najmniejszym miastem. Lata swojej świetności przeżywa już w roku 1581, a II poł. XVIII w. liczbą ludności przewyższa Tarnów.

Dzisiaj najcenniejszym zabytkiem Radomyśla jest: kościół z 1779 r. i późnobarokowy "dom wójtowski".

W Zgórsku znajduje się kościół parafialny z 1785 roku, oraz relikty zamku Mieleckich, rozbudowanego w XVII wieku przez Ossolińskich. Warto zauważyć, że biblioteka rodowa zamku Ossolińskich stała się jednym z zaczątków Biblioteki i Fundacji Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, założonej przez urodzonego w 1748 roku w Woli Mieleckiej Józefa Maksymiliana Ossolińskiego.

W Zgórsku można obejrzeć piękne stawy z rzadką roślinnością wodną.

Z Radomyślem łączą się losy kilku sławnych postaci. W latach 1932-34 mieszkał tutaj Tadeusz Łomnicki. W Radomyślu urodził się reżyser Leszek Wośiewicz. Z Radomyśla wywodzą się rodzice dramaturga Artura Millera, oraz przodkowie Joshua Brand'a, twórcy i producenta serialu "Przystanek Alaska".

Historia. Zabytki

1. Janiec Andrzej: Pielęgnują swoje tradycje.
Radomyśl Wielki. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 60 s.21
2. Jaz: Tajemnica która czeka na wyjaśnienie.
Ziemia Radomska 1993 nr 5 s.10
3. Gruszecki Andrzej: Bastionowe zamki w
Małopolsce. Warszawa 1962 s.255
4. KOS: Małemu rycerzowi. Radomyśl Wielki. Tu
mieszkał Tadeusz Łomnicki. *Gazeta w Krakowie* [dod.do
Gaz.Wyborczej] 1995 nr 200 s.2
5. Komarewicz Józef: Z ogromnym rynkiem i
samolotem. W Radomyślu Wielkim. *Więści* 1995 nr 36
s.4
6. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków
1989 s.51-52 [Jamna s.34; Zdziarzec s.81; Zgórsko s.82]
7. Łowiński M.: Parafia w Zdziarcu. *Ziemia
Radomska* 1994 nr 1 s.5-6
8. Oleksiak Władysław: Kościół parafialny w
Zgórsku. Matka Boża z Dzieciątkiem. *Ziemia Radomska*
1995 nr 4 s.5,6
9. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska
województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.137-139

10. Szych Zygmunt: Dokąd pójść. W Radomyślu Wielkim, najmniejszym miasteczku. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 88 s.24

11. Wałęga Stanisław: Radomyśl Wielki- miasto "małego maratonu". *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1985 nr 1 s.4

12. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.62 [Zdziarzec s.101; Zgórsko s.102]

13. Ziobroń Jan: 415 lat Radomyśla Wielkiego. *Ziemia Radomska* 1996 nr 9 s.5-6

14. Ziobroń Jan: Kaplica cmentarna na Starym Cmentarzu w Radomyślu Wielkim. *Ziemia Radomska* 1992 nr 9 s.9

15. Ziobroń Jan: Kościółek Przemienienia Pańskiego na Wólce Plebańskiej. *Ziemia Radomska* 1992 nr 6 s.5

16. Ziobroń Jan: Ossolineum w Zgórsku. *Ziemia Radomska* 1994 nr 11 s.1-2

17. Ziobroń Jan: Radomyski samolot M-2 eksponat muzealny. *Ziemia Radomska* 1993 nr 5 s.2

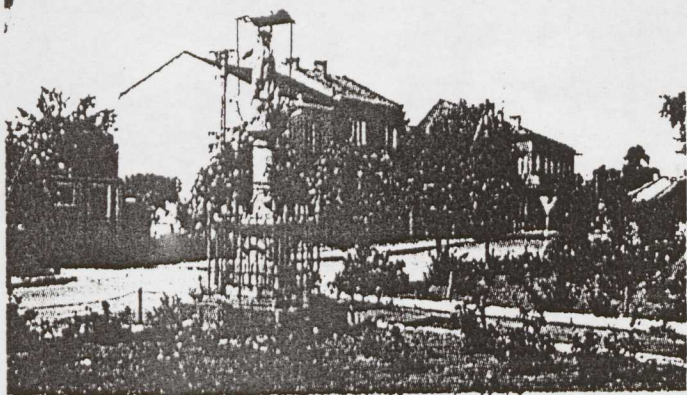
18. Ziobroń Jan: Radomyśl Wielki. Mielec 1981

19. Ziobroń Jan: Rys historyczny Radomyśla Wielkiego. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1985 nr 5 s. 11-19

20. Ziobroń Jan: Tradycje i obyczaje wioski Dulcza Wielka. *Ziemia Radomska* 1991 nr 12 s.4

21. Ziobroń Jan: Wiatrak z pnia - ostatni Mohikan gminy Radomyśl. *Ziemia Radomska* 1991 nr 11 s.8

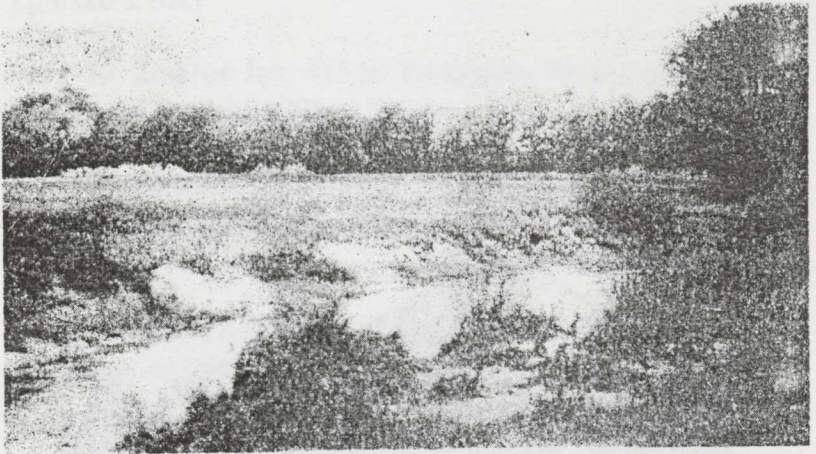
22. Ziobroń Jan: Życie religijno społeczne Żydów Radomyśla Wielkiego. *Ziemia Radomska* 1996 nr 7/8 s.6-8, 12

Rynek w Radomyślu Wielkim

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.97-99, 121

Potok Zgórski w okolicy Rudy

RYGLICE

U podnóża pasma Brzanki, około 30 km na południe od Tarnowa, leży gmina Ryglice.

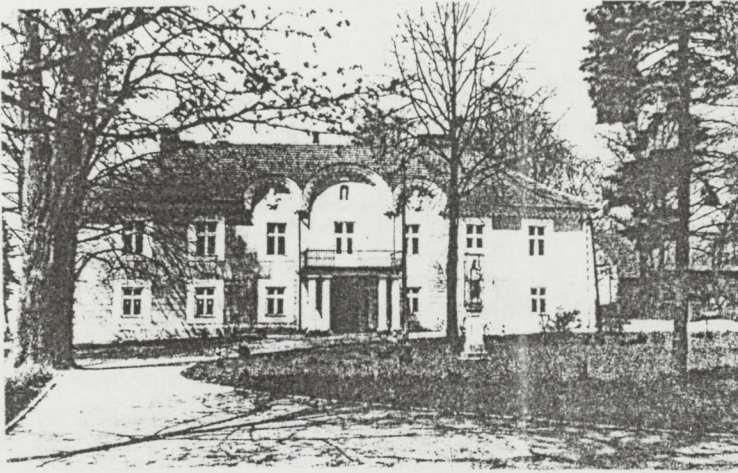
Nazwa tej wsi po raz pierwszy pojawiła się w roku 1301. Przez kilka następnych wieków nabrała charakteru małomiasteczkowego, a w 1824 r. Ryglice uzyskały status miasta, tracąc go w 1933 roku.

Godnym uwagi zabytkiem jest kościół w Kowalowej z II poł. XVIII w., barakowy pałacyk w Ryglicach z 1656 r., oraz renesansowa chrzcielnica z 1554 r. w kościele parafialnym w Ryglicach.

Cała gmina należy do strefy ochronnej Pogórza Ciężkowickiego. Przebiegają przez nią liczne szlaki turystyczne w kierunku Jasła i Tarnowa. Jeden z nich prowadzi na Górę Ostry Kamień, gdzie znajduje się okazała wychodnia skalna. Opadające w kierunku północnym zbocza Brzanki, Ostrego Kamienia i Góry Liweckiej, pokryte są piękną buczyną karpacką.

Historia. Zabytki

1. Dubiel A.: Miasteczko nad Szwedką (Ryglice).
Lębork 1982
2. Gawron M.: Zalasowa, zarys dziejów parafii
p.w.św.Jana Ewangelisty. Tuchów 1994
3. Korona Arkadiusz: Zarys dziejów Ryglic i gminy.
Tarnów 1995
4. Krupiński Andrzej B. Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków
1989 s. 52-53 [Bistuszowa s.17-18; Kowalowy s.38;
Uniszowa s.69; Zalasowa s.78-79]
5. Szych Zygmunt: Ryglice jak dzień długi. *Gazeta
Krakowska* 1996 nr 145 s.22
6. Wałęga Stanisław: Ryglice wieś -miasteczko nad
rzeką Szwedką. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka
Kultury* 1986 nr 7/8 s.4-12
7. Zabytki architektury sakralnej województwa
tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 [Kowalowa s.37]

Pałac w Ryglicach

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.100-101, 10018

Turystyka

1. Głomb Krzysztof: Szlakami Ziemi Tarnowskiej. Propozycje na sobotę i niedzielę. Trasa nr 1. Ryglice-Ostry Kamień-Brzanka (538 m n.p.m.)-Tuchów ok.6 godz.marszu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1982 nr 10 s.6-7

2. (L): Turystyczne Ryglice. Powitanie jesieni na Pogórzu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1994 nr 39 s.2

3. (ziob): Są warunki, ale nie ma tradycji. *Dziennik Polski* 1993 nr 130 s.8

Widok z Brzanki na Ostry Kamień

Gmina Rzepiennik Strzyżewski leży w południowo-wschodniej części województwa, przy trasie Tarnów-Krosno. Obszar gminy stanowi część dawnej ziemi bieckiej. Przed wiekami biegł tędy węgierski trakt. Na północy granice gminy opierają się o pasmo Brzanki, należące do Pogórza Ciężkowickiego, od południa stykają się z granicami województw krośnieńskiego i nowosądeckiego.

Malownicze położenie Rzepiennika i korzystny mikroklimat jaki w nim panuje, zachęca do pieszych wędrówek po otaczających go wzgórzach.

Wśród zabytków najbardziej interesujące są: drewniany kościółek p.w. św. Jana Chrzciciela w Rzepienniku Biskupim, dwór z XVI wieku, neogotyckie kościoły w Turzy i w Rzepienniku, ten ostatni z polichromią wykonaną przez Jana Bulasa- ucznia Stanisława Wyspiańskiego.

Historia. Zabytki

1. ABK: Kwietny dwór. Katalog zabytków.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1997 nr 21 s.12

2. (ABK): W Rzepienniku Biskupim. *Dziennik Polski* 1994 nr 35 s.24

3. Dutka Czesław: Echo minionych dni
Rzepiennika. *Rzepiennik Suchy* 1993

4. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa,Kraków 1989 [Olszyny s.45; *Rzepiennik Biskupi* s.53]

5. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.194-195

6. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie.
Tarnów 1995 s.297-298

7. Rzepiennicki Andrzej: Zaduma w Rzepienniku.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1980 nr 1 s.11

8. Skórka Andrzej: Wpływy Wyspiańskiego w Rzepienniku. Lato reporterów. Szlaki, zabytki i spokój.
Gazeta w Krakowie [dod.do Gaz.Wyb.] 1995 nr 196 s.4

9. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 [Olszyny s.52; *Rzepiennik Biskupi* s.66]

Dwór z XVI w. w Rzepienniku Biskupim

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.100-101

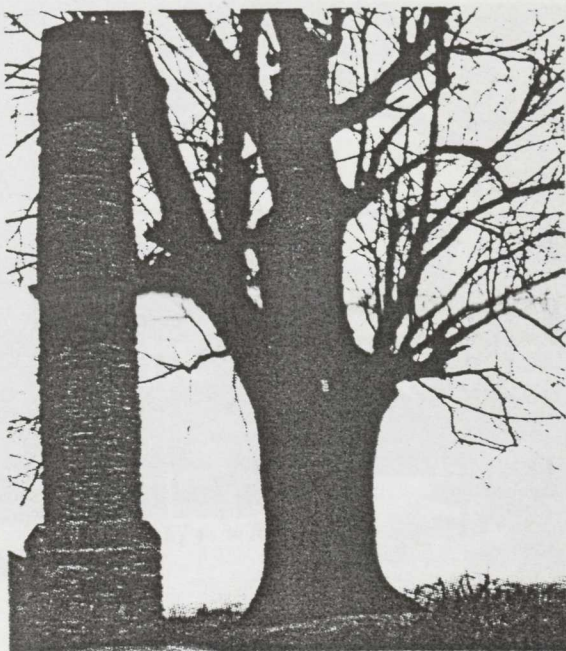
2. Województwo Tarnowskie. Monografia. Wwa,
Kraków 1988 s.78

Panorama Rzepiennika

Turystyka

1. Głomb Krzysztof: Z TEMI, plecakiem i PTTK. Trasa nr 8 Jodłówka Tuchowska- Rzepiennik Biskupi- Dąbry- Ciężkowice. Około 5 godz. marszu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1982 nr 17 s.6
2. Szych Zygmunt: Nieznany urok Rzepienników. Miejsca które warto odwiedzić. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 188 [dod. Gaz. Tarnowska nr 152 s.3]

Rzepiennik Strzyżewski- dawna latarnia kupiecka.

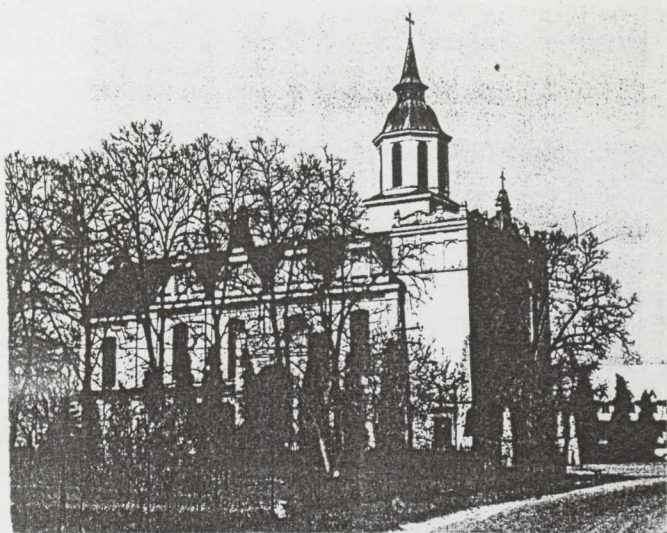
Gmina Rzezawa położona jest w połowie drogi pomiędzy Brzeskiem a Bochnią. Wioska została założona w roku 1350 na terenie Puszczy Niepołomickiej. Teren ten zamieszkiwała ludność o wysokiej kulturze materialnej, o czym świadczy odkryte w Krzeczowie cmentarzysko sprzed dwóch tysięcy lat.

W Okulicach znajduje się jedno z najważniejszych sanktuariów maryjnych diecezji tarnowskiej. Obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z tamtego kościoła jest kopią obrazu Matki Bożej Częstochowskiej sprzed przemalowania go w roku 1430.

Bratucice, to miejsce urodzenia ostatniego dowódcy Armii Krajowej, gen. Leopolda Okulickiego - Niedźwiadka, zamordowanego w 1946 w Moskwie. W roku 1996 w 50 rocznicę jego śmierci, odsłonięto w Bochni pomnik ku jego pamięci.

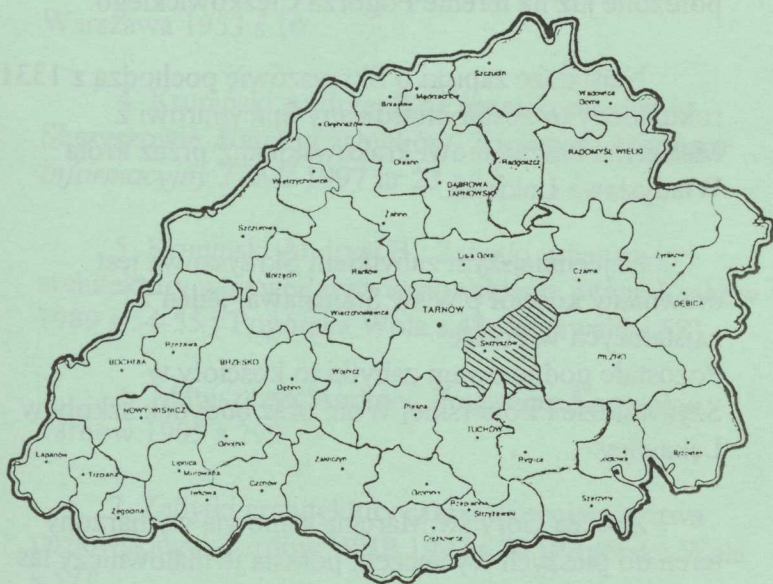
Historia. Zabytki

1. Cyganik Henryk: Rzezawa gmina pod Bochnią. *Tarniny* 1995 nr 2 s.6-7
2. (j k): Rzezawa- wczoraj i dziś. *Kronika Rzezawy* 1995 nr 1 s.4
3. (k j): Sanktuarium. *Kronika Rzezawy* 1995 nr 5 s.2-3
4. Krupiński Andrzej B.: Sensacyjne odkrycie w Krzeczowie. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1980 nr 25 s. 9
5. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.54
6. Mardeusz Adam: Matka Boża z Dzieciątkiem [W Okulicach]. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.230-235
7. Matyjewicz M.: Kościół Narodzenia N.M.P. w Okulicach. Parafia. *Kronika Rzezawy* 1997 nr 2 s.9
8. W 50 rocznicę męczeńskiej śmierci. Pomnik Okulickiego. *Kronika Rzezawy* 1996 nr 5 s.5
9. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.68

Sanktuarium Matki Bożej w Okulicach

The map shows the geographical distribution of the studied settlements. Szczytno is located in the north. Wesołowa Długa and Wesołowa Krótka are situated to the east of Szczytno. Radochański Wielki is located south of Wesołowa Długa. Wągrowo is located south of Wesołowa Krótka. Chojna is located to the west of Wągrowo. Upięchów is located to the west of Chojna.

Gmina Skrzyszów graniczy od południowego wschodu z Tarnowem, przecina ją szosa z Tarnowa do Ryglic, oraz niedawno otwarta obwodnica wokół Tarnowa. Południowa część gminy obejmuje wioski położone już na terenie Pogórza Ciężkowickiego.

Najstarsze zapiski o Skrzyszowie pochodzą z 1331 roku, kiedy to został ofiarowany Spycimirowi z Melsztyna kasztelanowi krakowskiemu, przez króla Władysława Łokietka.

Najcenniejszym zabytkiem Skrzyszowa jest drewniany kościół p.w.św.Stanisława, jeden z najstarszych w Polsce. Pozostałe godne uwagi zabytki to kościoły w Szynwałdzie i Pogórskiej Woli, oraz budynek szkoły w Łękawicy.

Zbocza Góry św.Marcina stanowią wymarzony teren do pieszych wycieczek, porasta je malowniczy las poprzecinany jarami.

Historia. Zabytki

1. Baniowska- Stąsiek Krystyna: Pejzaże i portrety. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1983 nr 9 s. 26

2. Historia Skrzyszowa. *Wiadomości z Gminy Skrzyszów* 1997 nr 1 s.2

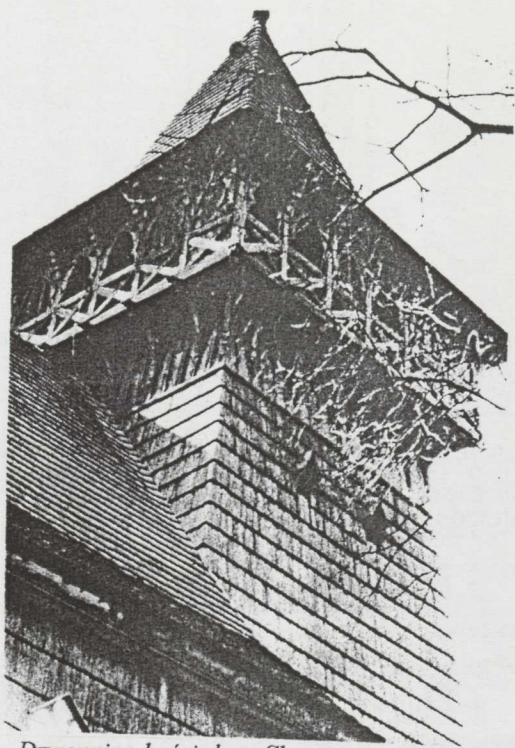
3. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T.I z.13 Warszawa 1953 s.10

4. Krupiński Andrzej B.: Ciesielski poemat w Skrzyszowie. Katalog zabytków. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1997 nr 23 s.12

5. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków 1989 s.54-55 [Pogórska Wola s.48; Szywnałd s.58]

6. Matuszczyk Andrzej: Pojezierze Karpackie. Tarnów 1995 s.299

7. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.70 [Pogórska Wola s.57]

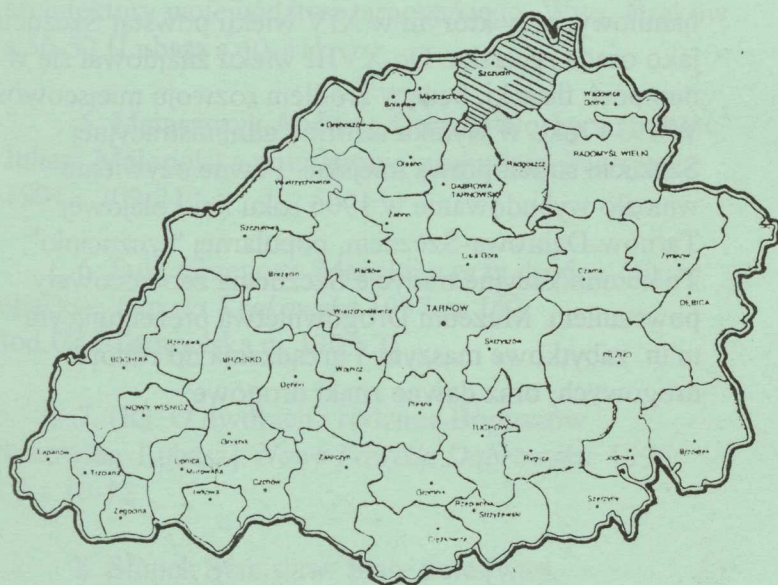

Dzwonnica kościoła w Skrzyszowie

Okolice Skrzyszowa

SZCZUCIN

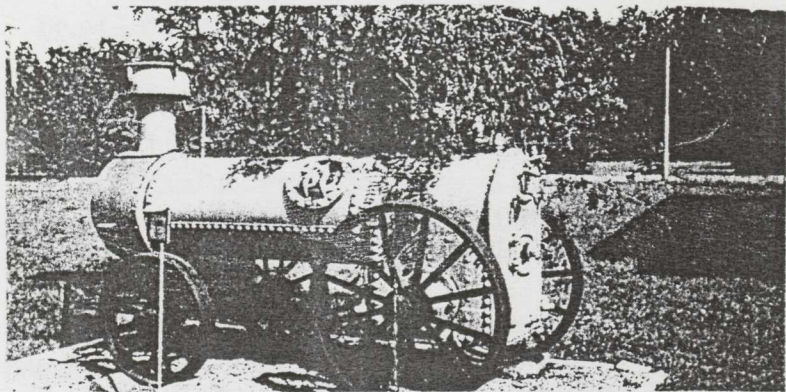
Nadwiślańska gmina Szczucin, to najbardziej na północ wysunięty fragment województwa tarnowskiego, łączący się przez most z województwem kieleckim.

Przed wiekami ważną rolę odgrywał wodny szlak handlowy, przy którym w XIV wieku powstał Szczucin, jako osada rycerska. Do XVIII wieku znajdował się w nim port flisacki, będący źródłem rozwoju miejscowości. W 1934 roku w wyniku reformy administracyjnej Szczucin stracił prawa miejskie. Pewne ożywienie wniosło wybudowanie w 1906 roku linii kolejowej Tarnów-Dąbrowa-Szczucin, popularnej "szczucinki". Te komunikacyjne tradycje Szczucina zaowocowały powstaniem Muzeum Drogownictwa prezentującym m.in. zabytkowe maszyny i urządzenia do robót drogowych, oraz dawne znaki drogowe.

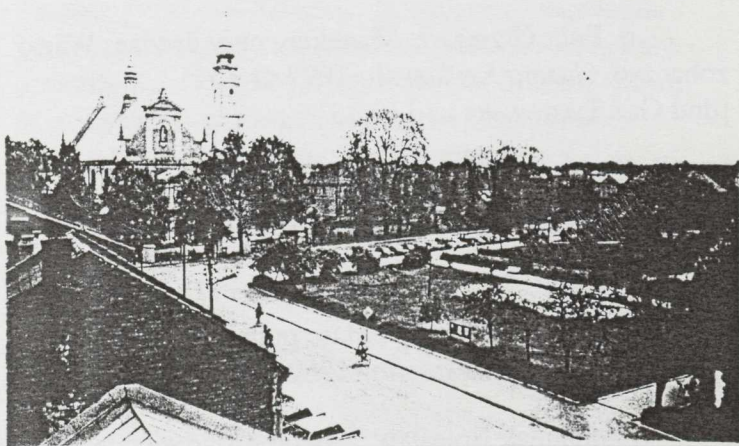
Historia. Zabytki

1. Cyganik Henryk: Daleko na Powiślu. Przedstawiamy gminę Szczucin. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1985 nr 9 s.19-22
2. (jk): Czy powstanie skansen drogownictwa. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1996 nr 9 s.6
3. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T.I Warszawa 1951 z.15 s.9
4. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków s.56-57 [Lubasz s.40-41]
5. Matuszczyk Andrzej, Orlński Norbert, Zinkow Julian: Małopolska południowo-zachodnia. Warszawa 1991 s.209-210
6. Pulit Grzegorz: Manekiny przy drodze. Warto zobaczyć. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 167 [dod.Gaz.Tarnowska nr 130 s.3]
7. (R): O dworach i rodzinie Boguszów. [Bukowiec, Lubasz]. *Nowe Powiśle Dąbrowskie* 1996 nr 1 s.10-12
8. Słupek Stanisław: Stare pole [wieś Grady]. *Tygodnik Powszechny* 1982 nr 43 s.7-8
9. Stefaniak Bolesław: Zawód drogowiec. [Muzeum Drogownictwa w Szczucinie]. *Auto Moto Sport*. 1995 nr 47 s.16-17

10. Zabytki architektury sakralnej województwa
tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.74

Muzeum Drogownictwa- fragment ekspozycji

Rynek w Szczucinie

Turystyka

1. Szych Zygmunt: Szczucinką w daleki świat.
Gazeta Krakowska 1997 nr 153 [dod. *Gaz. Tarnowska* nr
116 s.3,il.]

Ulica w Szczucinie.

Gmina Szczurowa leży w północno-zachodniej części województwa tarnowskiego, przy dawnym trakcie handlowym w pobliżu przeprawy promowej przez Wisłę.

Ziemia ta była zamieszкана od tysięcy lat, o czym świadczą dotychczasowe badania archeologiczne. Dzisiaj siedziba władz gminy znajduje się w dużej wsi Szczurowa, której wizytówkami są: piękny neogotycki kościół i duży dwór wybudowany w stylu neogotyku angielskiego.

Najwięcej turystów ściąga pobliski dwór w Dołędze, w którym znajduje się oddział Muzeum Okręgowego w Tarnowie, ze stałą ekspozycją poświęconą Powstaniu Styczniowemu. Według tradycji miał tutaj przebywać w 1863 roku przywódca powstania gn.M.Langiewicz, Z.Padlewski i inni. Na przełomie wieków XIX i XX nadwiślański "sopliców" mieli odwiedzać przedstawiciele Młodej Polski m.in. Stanisław Wyspiański.

Wokół zabytkowego dworu znajduje się piękny lasek przekształcony na park. Umieszczono w nim zabudowania niewielkiego skansenu.

Historia. Zabytki

1. Bachmińska Elżbieta: Uściańskie stodoły.
Kronika Bocheńska 1996 nr 7-8 s.27-28

2. Brzozowska Irena: Dołęga. *Wiadomości Bocheńskie* 1992 nr 1 s.4-5

3. Cyganik Henryk: Co pan Bóg dał Szczurowej.
Szczurowski Magazyn Informacyjny 1996 nr 3 s.6-8

4. Daszyńska Golińska Zofia: Uście Solne.
Przyczynki historyczno-statystyczne do dziejów
nadwiślańskiego miasteczka. Kraków 1906

5. (KIS): Dwór szlachecki w Dołędzie. Muzeum bez
gablot i sznurów. *Dziennik Polski* 1995 nr 121 s.20

6. Kołodziejki Stanisław: Średniowieczne
rezydencje obronne możnowładztwa na terenie
województwa krakowskiego. Kraków 1994 s.132-133

7. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków
1989 s.57-58 [Dołęga s.32; Strzelce Wielkie s.55-56;
Uście Solne s.69; Zaborów s.77]

8. Lis Ryszard: Dwór muzeum. W Dołędzie.
Tarniny 1996 nr 5 s.8-9

9. Nowak Krzysztof: Wyspiański z za szafy.
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 19843 nr 36 s.7

10. Okoński Jerzy: Archeolog nad Rabą. *Kronika Bocheńska* 1997 nr 4 s.37-38
11. Okoński Jerzy: Archeologiczna sensacja. Strzelce Małe. *Gazeta Tarnowska* 1997 nr 70 s.3 [dod.do Gaz.Krak.nr 107].
12. Okoński Jerzy: Na tropie najdawniejszych dziejów zakola Raby i Wisły. *Szczurowski Magazyn Informacyjny*. 1997 nr 2 s.15
13. Okoński Jerzy: W Strzelcach Małych w końcu pradziejów. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1997 nr 3 s.22-23; nr 4 s.12-13; nr 5 s.22-23; nr 6 s.20-21
14. (PK): Starożytna Szczurowa. Sympozjum archeologiczne. *Dziennik Polski* 1997 nr 128 s.17
15. Szczurowa. Z dziejów wsi i gminy. Kraków 1996
16. Wolak Antoni: W zaciszu dębów i lip. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1979 nr 3 s.12
17. Wyczęsany Jerzy: W nadwiślańskim Soplicowie. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1993 nr 6 s.10-11

Przyroda

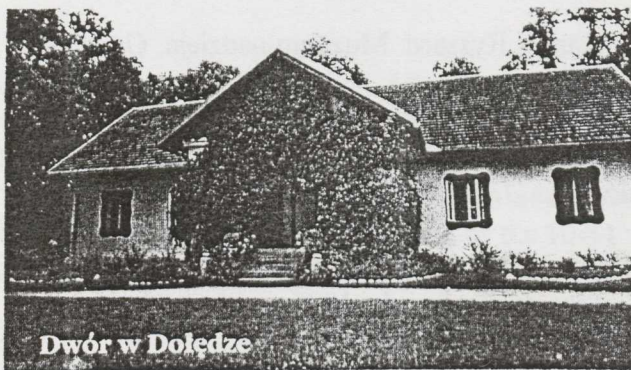
1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów 1995 s.96-97, 99-100

Turystyka

1. Bochenek Lesław: Dolina Raby: przewodnik. Kraków 1986
2. Kantor Ryszard: Muzeum nadzieja. *Gościniec* 1983 nr 10 s.14
3. Paździora A.: Zapraszamy do muzeum Powstania Styczniowego. *Tarnowskie Azoty* 1982 nr 10 s.7
4. (zyg): Dworzec, budka, postój. Jedyne w swoim rodzaju. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 121 s.23
5. Zięba Krzysztof: Gościnny dworek w Dołędze. Wakacje w okolicach Szczurowej. *Gazeta Wyborcza* 1994 nr 163 [dod.Gaz.w Tarnowie s.2].

Pałac Kępińskich w Szczurowej

Dwór w Dołędzie

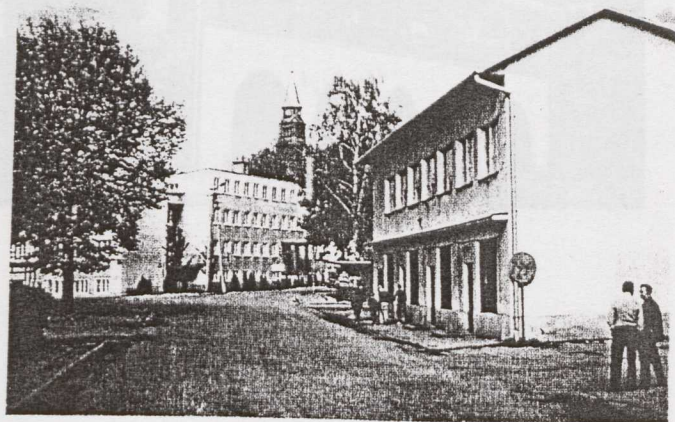
Gmina Szerzyny zajmuje południowo-wschodni skrawek województwa tarnowskiego. Północne granice gminy opierają się o pasmo Brzanki, które nadaje jej atrakcyjny dla turystyki podgórskiej charakter.

W Szerzynie można obejrzeć piękny polski dwór z poł.XVI wieku, wybudowany przez Joachima Ocieskiego, kasztelana sądeckiego, Czerмна zaś zaprasza do chwili zadumy lub modlitwy przed cudownym Obrazem Matki Bożej Pocieszenia w drewnianym kościele z 1520 roku.

Gmina Szerzyny, to teren obfitujący w ciekawe pomniki przyrody, jak "Ostry Kamień" w Żurowej, "Gilowa Góra" z bogatym drzewostanem jodłowo-bukowym w Swoszowej, słynąca z legend góra Liwocz (561 m.n.p.m.) i zespół parkowy w Czerмnej.

Historia Zabytki

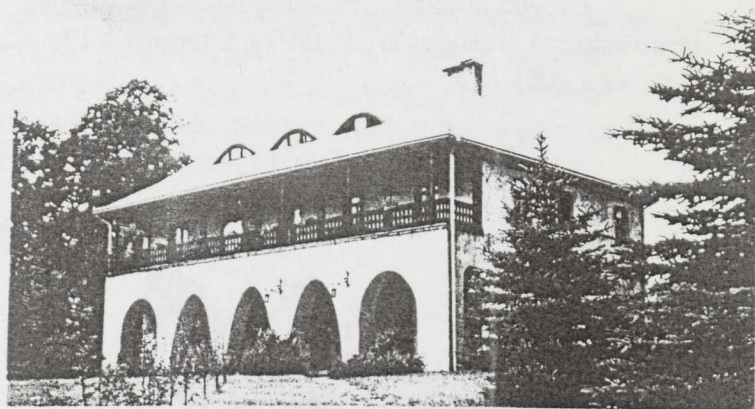
1. ABK: Renesansowy dwór w Szerzynch.
*Tarnowska Kronika Konserwatorska. Tarnowski
Magazyn Informacyjny TEMI* 1981 nr 11 s.8-9
2. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa, Kraków
1989 s.58 [Cermna s.28; Ołpiny s.45-46; Żurowa s.83]
3. Lipka Wojciech: Matka Boża Pocieszenia.
Tarnowskie Studia Teologiczne 1983 T.9 s.164-167
4. Stęczyński Maciej Bogusz: Okolice Galicji.
Lwów 1847 s.82-84
5. Zabytki architektury sakralnej województwa
tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 [Cermna s.17;
Żurowa s.108]

Szerzyny - centrum

Szerzyny - widok ogólny

Dwór z XVI wieku- obecnie plebania

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.88-89

Spod szczytu Gilowej Góry na Pasma Liwocza

Najbliższe okolice Tarnowa - stolicy województwa znajdującej się zarazem w jego geograficznym centrum, należą pod względem administracyjnym do gminy Tarnów.

Jak wykazują badania archeologiczne były to tereny zamieszkałe już od tysięcy lat. Pozostałość po dawnym osadnictwie stanowi grodzisko w Zawadzie, datowane od IX do poł. XI wieku. Jego obszar wynosi około 10 ha. Do dzisiaj widoczne są potężne wały ziemne broniące wnętrza grodu. W przyszłości, po zakończeniu badań ma tutaj powstać skansen archeologiczny. W Zawadzie znajduje się też piękny modrzewiowy kościółek p.w. św. Marcina z XV wieku.

Większość wsi znajdujących się w promieniu kilkunastu kilometrów od zamku Tarnowskich, należała do hrabstwa tarnowskiego, dużego latyfundium utworzonego w XIV wieku przez Spicymira z Melsztyna, protoplasty możnego rodu Tarnowskich herbu Leliwa.

Zbocza Góry św. Marcina słynął ze wspaniałych bukowych lasów. W Zbylitowskiej Górze, oraz Zgłobicach znajdują się zachowane w dobrym stanie dworki z XIX wieku.

Historia. Zabytki

1. Cetera Andrzej: Wyniki badań wykopaliskowych na wale północnym wczesnośredniowiecznego grodziska w Zawadzie k.Tarnowa. Stan.1. *Zeszyty Wojnickie* 1996 nr 7/8 s.3-6

2. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Budynki mieszkalne z grodziska w Zawadzie k.Tarnowa (na tle porównawczym). *Rocznik Tarnowski* Tarnów 1994 s.255-276

3. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Co jeszcze kryje tarnowska ziemia. Sensacyjne odkrycie w Zawadzie. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1986 nr 40 s.8-9

4. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Grodzisko w Zawadzie dziesięć lat później. *Rocznik Tarnowski* Tarnów 1994 s.287-309

5. Kula Jan: Wola Rzędzińska. Wola Rzędzińska 1994

6. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa Tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 [Koszyce Wielkie s.37-38; Radlna s.50; Zawada s.80; Zbylitowska Góra s.81; Zgłobice s.81]

7. Lis Ryszard: Dzieło inżynierii obronnej. *Tarniny* 1995 nr 11/12 s.23

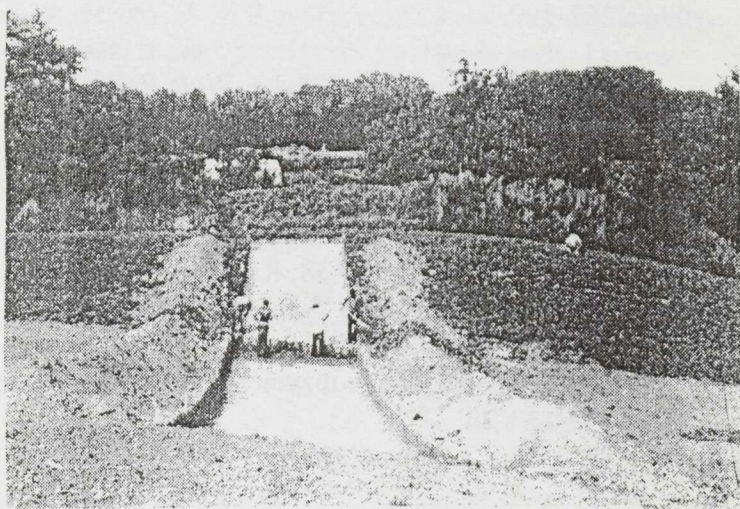
8. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 s.255-256

9. Pęczak Tadeusz: Poręba Radlna. Dzieje do 1988 r. Tarnów 1995

10. Szczebak Władysław: Obraz Pana Jezusa Miłosiernego. Zbylitowska Góra. Zapomniane sanktuaria Diecezji Tarnowskiej. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.401-404

11. Wolak Tadeusz: Dzieje wsi i parafii Jodłówka-Wałki. Tuchów 1995

12. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 [Zawada s.97-98; Zbylitowska Góra s.100]

Prace wykopaliskowe w Zawadzie k.Tanowa

Przyroda

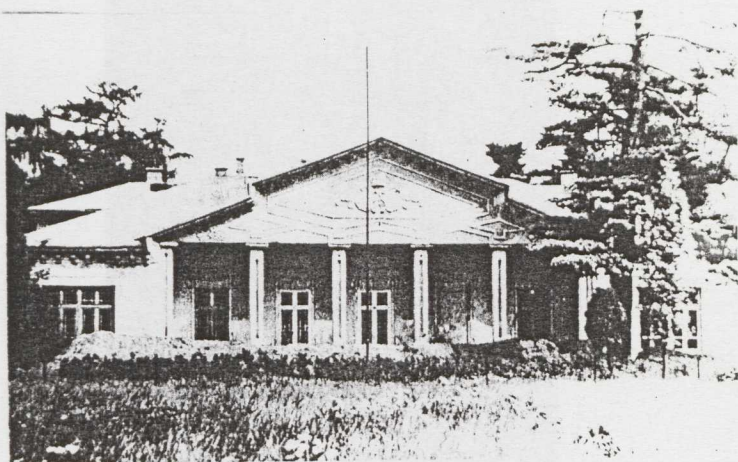
1. Jaka będzie przyszłość lasu na Górze Marcina.
Dziennik Polski 1984 nr 158 s.7
2. Pulit Franciszek: Środowisko geograficzne
Tarnowa. *Zeszyty Tarnowskie*. Tarnów i Ziemia
Tarnowska 1974 s.75-90
3. Szych Zygmunt: Dziesięć niezwykłych miejsc w
Tarnowskiem. Tarnów 1996 s.11-18
4. (zyg): "Czarne dęby" nadal w cenie.
Powędrowały do Hamburga. *Dziennik Polski* 1985 nr 274
s.3
5. (zyg): Grzybów w bród w tarnowskich lasach.
Gazeta Krakowska 1995 nr 149 s.16
6. (zyg): Las na Górze Marcina- bez tajemnic.
Propozycja sprzed lat - bliska realizacji. *Tarnowski
Magazyn Informacyjny TEMI* 1994 nr 9 s. 2
7. (zyg): Ścieżka. Spacerem po ciekawych
miejscach. Kiedy na Górze Marcina. *Gazeta Krakowska*
1994 nr 203 s.10
8. (zyg): W sprawie starych buków na Górze św.
Marcina. *Dziennik Polski* 1985 nr 51 s.6
9. (zyg): Wydmy z okolic Tarnowa. Będą nowe
rezerваты. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 230 s.23

Pozostałości XVI w. bastji zamku Tarnowskich.

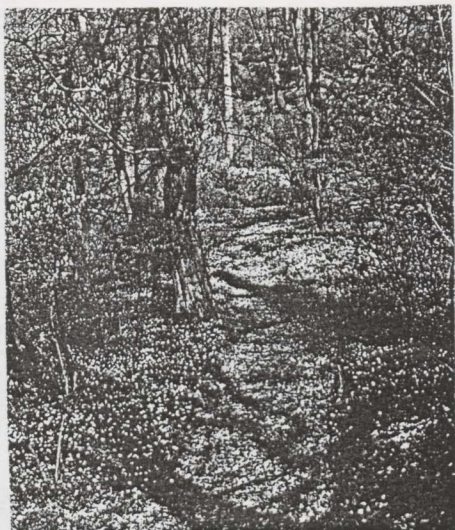
Dwór z XIX w. w Zgłobicach.

Dwór z XIX w. w Zbylitowskiej Górze

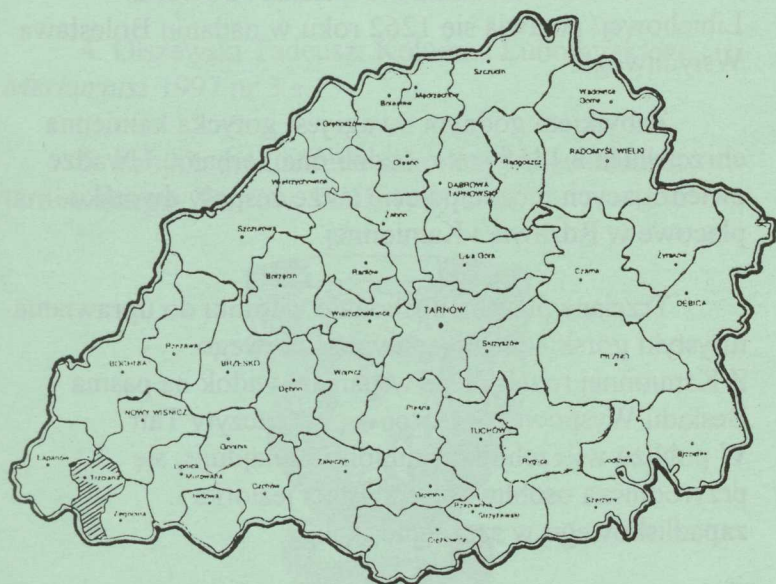

W Zgłobicach, gmina Tarnów, wzniesiono pomnik pamięci poległych w walkach o wolność Ojczyzny

Rezerwat leśny "Debrza".

TRZCIANA

Gmina Trzciana położona jest w południowej części województwa tarnowskiego, u podnóża najwyższej w woj.góry Kamionna /802 m n.p.m./. Jako gmina powstała w roku 1972 roku, jednak przy okazji najbliższej reorganizacji administracyjnej wcielono ją do gminy Żegocina. W 1994 r.dzięki staraniom mieszkańców, Trzciana odzyskała gminny status.

Pierwsza wzmianka o Trzcianie /wówczas Libichowej/ pojawia się 1262 roku w nadaniu Bolesława Wstydlivego.

Zabytkiem godnym uwagi jest gotycka kamienna chrzcielnica z 1465 roku, ozdobiona herbami. Uwadze zwiedzających można polecić także zespoły dworsko-płacowe w Rdzawie i Kamionnej.

Trzciana posiada doskonale warunki do uprawiania turystyki górskiej i narciarstwa zjazdowego.

Z Kamionnej rozciąga się wspaniały widok na pasma Beskidu Wyspowego, Gorców oraz szczyty Tatr. W pobliżu wierzchołka Kamionnej znajduje się przyrodnicza osobliwość w postaci jeziora zapadliskowego w szczelinie skalnej.

Historia. Zabytki

1. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków: 1989 s.68-69 [Kamionna s.36; Rdzawa s.52]

2. Lis Andrzej: Był taki zespół. Trzciana. *Merkuriusz Wiśnicki* 1995 nr 4 s.7

3. Nowak Józef: Od Bolesława Wstydliwego po Józefa Nowaka. *Merkuriusz Wiśnicki* 1995 nr 4 s.7

4. Olszewski Tadeusz: Kolumna Lubomirskiego. *Merkuriusz* 1997 nr 3 s.15

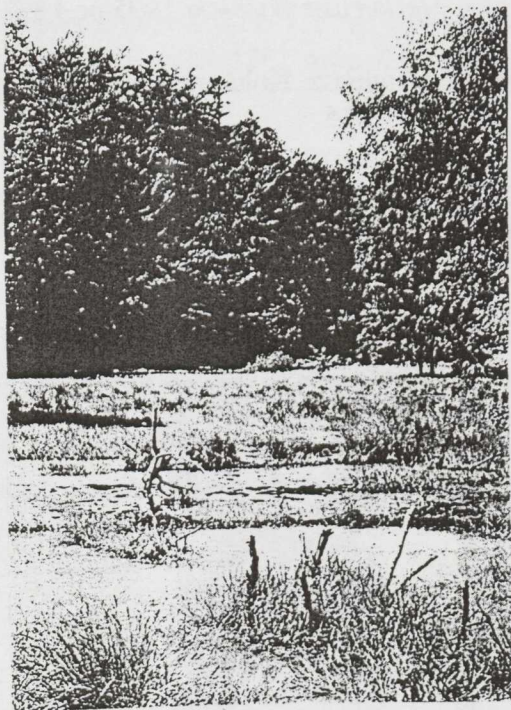
5. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów, WBP 1997 s. 81

Gotycka chrzcielnia.

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.89-92, 112-113

Uroczysko "Jeziornik".

Turystyka

1.(jk): Od trzciny ta nazwa. Panorama gminy Trzciana. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1995 nr 32 s.15

2. Nowak Józef: Przyjmiemy turystów zagranicznych. Z wójtem gminy Trzciana rozmawiał Józef Komarewicz. *Tarniny* 1995 nr 11 s.5

Rezerwat "Kamionna".

Gmina Tuchów leży na obszarze Pogórza Ciężkowickiego, około 10 km na południe od Tarnowa. Z południa na północ przecina ją kręta dolina Białej.

Pierwsza wzmianka o Tuchowie pochodzi z 1105 roku, kiedy tą miejscowość była własnością benedyktynów tynieckich. W 1340 roku Kazimierz Wielki zezwolił na założenie miasta na prawie magdeburskim.

Najbardziej znanym zabytkiem Tuchowa jest założenie kościelno-klasztorne OO Redemptorystów z II poł. XVII w. W pięknym barokowym kościele znajduje się najważniejsze sanktuarium maryjne w Diecezji Tarnowskiej, z cudownym obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem, którego kult datuje się od końca XVI w.

Okolice Tuchowa otoczonego z każdej strony malowniczymi wzgórzami, posiadają wybitne walory krajobrazowe. Piękna panorama roztacza się w kierunku południowym z parkingu w Piotrkowicach, w pobliżu którego znajduje się pomnik upamiętniający znalezienie w tamtejszych lasach największego grzyba świata.

Najpopularniejszą wśród turystów gminą, jest Jodłówka Tuchowska, położona u stóp Brzanki (538 m npm), posiada wyjątkowy mikroklimat. Na szczycie Brzanki funkcjonuje "bacówka", pełniąca rolę schroniska turystycznego oraz jadłodajni.

Historia. Zabytki

1. Derus Stanisław: Sztuka ludowa w przejawach zdobnictwa architektonicznego w Tuchowie. *Tuchowskie Wieści* 1994 nr 2 s.9

2. Derus Stanisław: Tuchów. Miasto i gmina do roku 1945. Tuchów 1992

3. Drapieżniki znad Amazonki. Warto zobaczyć. [Muzeum w klasztorze]. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 166 [dod.Gaz.Tarnowska nr 129 s.3]

4. (KIS): Muzeum Misyjne. Atrakcje Tuchowa. *Dziennik Polski* 1996 nr 16 s.4

5. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T.1 z.13 Wwa;Kraków 1953 s.23-24

6. Kowalik Aleksander: Czym Tuchów słynął i czym słynie. *Tuchowskie Wieści* 1992 nr 6 s.9-10

7. Kowalik Aleksander: O O Redemptoryści w Tuchowie. *Tuchowskie Wieści* 1993 nr 5 s.5

8. Kowalik Aleksander: Tuchów Tuchowianami sławny. *Tuchowskie Wieści* 1993 nr 6 s.10-12

9. Kowalski Janusz: Czy powstanie muzeum Radwana. *Gazeta Tuchowska* 1996 nr 2 s.15

10. Kubisztal Rafał: Tuchów z odpustów słynie.
Tarniny 1997 nr 3 s.9

11. Krupiński Andrzej B.: Tuchów. *Dziennik Polski*
1986 nr 207 s.6

12. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i
architektury województwa tarnowskiego. Wwa; Kraków
1989 s. 67-68 [Burzyn s.25; Jodłówka Tuchowska s.36;
Karwodrza s.36; Piotrkowice s.48; Zabłędza s.77]

13. (m): Panorama gminy Tuchów. *Gazeta
Krakowska* 1996 nr 120 s.23

14. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk
w Karpatach. Wwa 1993 s.225

15. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie.
Tarnów 1995 s.308-312

16. (pul): Miasto warte hejnału. Z wizytą w
Tuchowie. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 122 s.23

17. Repska Michalina: Burzyn. Miejscowości
naszych gmin. *Gazeta Tuchowska* 1996 nr 3 s.24

18. Salamon Władysław; Szelağ F.: Karwodrza-
historia i współczesność. Miejscowości naszej gminy.
Gazeta Tuchowska 1996 nr 4 s.22

19. Stańczyk Stanisław: Matka Boża Tuchowska.
Tuchów. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9
s.299-308

20. Szczaniecki Paweł: Między młotem a kowadłem. Z kart historii Tuchowa. *Tuchowskie Wieści* 1992 nr 1 s.7-9

21. Szczaniecki Paweł: Obraz ożywiony Tuchowa z 1668 roku. Z kart historii Tuchowa. *Tuchowskie Wieści* 1991 nr 5 s.8-12

22. Wabno Maria: Jodłówka Tuchowska. Miejscowości naszej gminy. *Gazeta Tuchowska* 1996 nr 2 s.19

23. Wałęga Stanisław: Tuchów nie tylko z odpustów słynący. *Zeszyty Tarnowskie* 1987 s.55-67

24. (zyg): Niezwykły Tuchów. Znane- nieznane. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 195 [dod. Gaz. Tarnowska nr 159 s.3,il.]

25. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.82-83 [Jodłówka Tuchowska s.35]

Przyroda

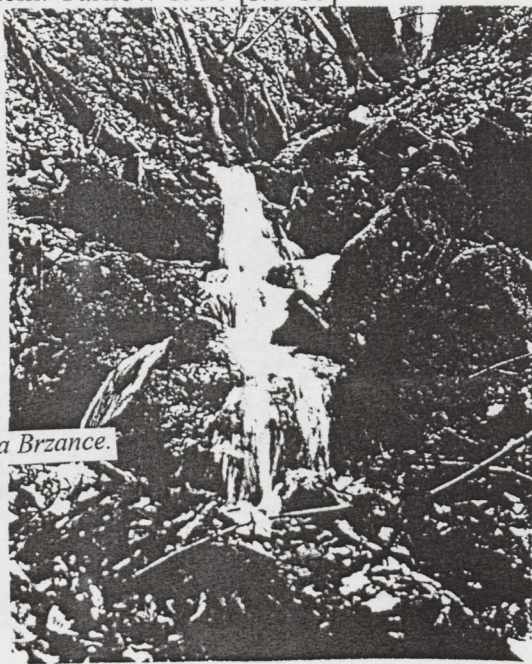
1. Cieśla Stanisław: Zagadnienia ochrony szaty roślinnej w gminie Tuchów

2. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.88, 100-101

3. Radwan Albert: Weekend wśród ptaków. Zapis z ornitologicznych obserwacji. *Tarnowskie Azoty* 1993 nr 16 s.4

4. Stachoń Włodzimierz: Największy grzyb świata. *Poznaj swój kraj* 1994 nr 2 s.14

5. Szych Zygmunt: Dziesięć niezwykłych miejsc w Tarnowskiem. Tarnów 1996 [s.8-10]

Leśne uroczysko na Brzance.

6. (zł): Kompleks ochrony środowiska w Tuchowie.
Gazeta Krakowska 1990 nr 21 s.6

7. (zyg): Zajrzyjmy do krainy miodem płynącej.
Burzyn i okolice. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 180
[dod. *Gaz. Tarnowska* nr 144 s.3, il.]

Turystyka

1. Bacówka na rozstaju. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1990 nr 42 s.7

2. Dryla Roman: Agroturystyka. Szansa dla gospodarstw rolnych. *Rolniczy Serwis Informacyjny* 1997 nr 6 s.8-9, il.

3. (JMS): Brzanka i Jamna. *Gazeta Krakowska* 1991 nr 238 s.5

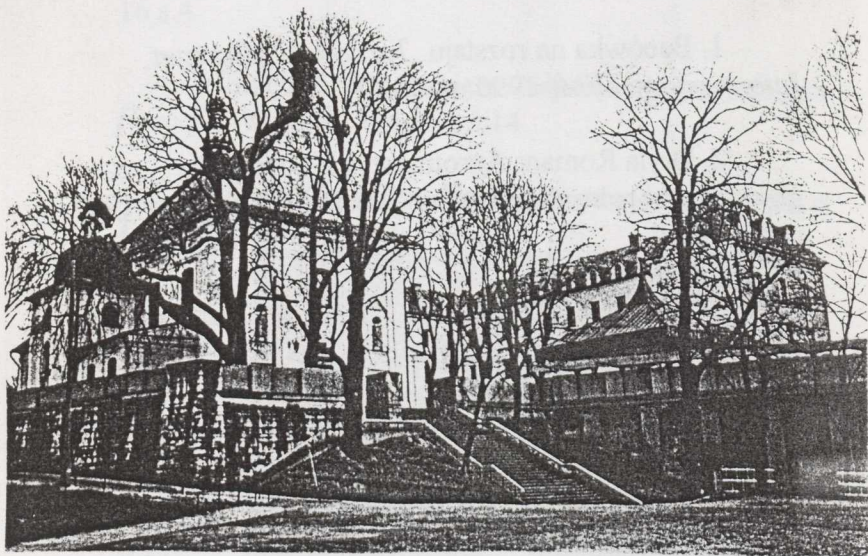
4. (l): Można wypocząć w Jodłówce [Tuchowskiej].
Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI 1986 nr 40 s.14

5. Pulit Grzegorz: Stowarzyszenie dla promocji.
Pogórze zwiera szeregi. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 118
[dod. *Gaz. Tarnowska* nr 81 s.2]

6. Szych Zygmunt: Po ochłodę na najwyższe piętro.
Atrakcje Jodłówki Tuchowskiej. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 189 [dod. *Gaz. Tarnowska* nr 153 s.3, il.]

7. Szych Zygmunt: Szansa dla Jodłówki
Tuchowskiej. Okolice turystyki. *Dziennik Polski* 1983 nr
177 s.3

8. (zyg): Niezwykły Tuchów. Znane- nieznane.
Gazeta Krakowska 1997 nr 195 [dod. *Gaz. Tarnowska* nr
159 s.3, il.]

Tuchów- Klasztor OO Redemptorystów.

Gmina Wadowice Górne położona jest w północno-wschodniej części województwa.

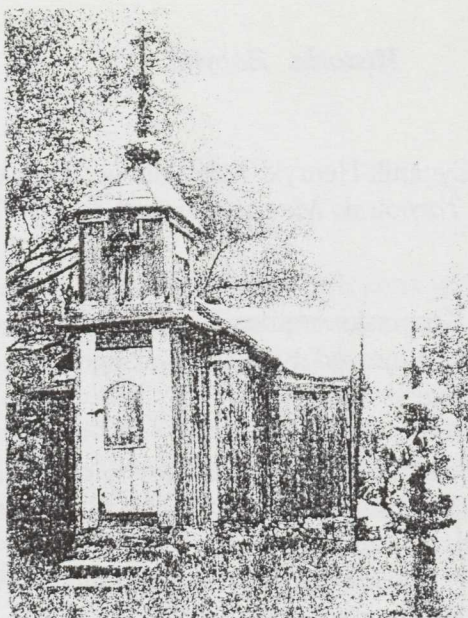
Najwcześniejsze źródła potwierdzają osadnictwo na tym terenie od XII wieku. W drugiej połowie XIV w. powstałe osady, Władysław Jagiełło oddał Janowi Tarnowskiemu. W rękach tego rodu pozostawały do 1585 roku, przechodząc kolejno w posiadanie Mieleckich, później Lubomirskich.

Wśród zachowanych zabytków są dwa kościoły w Wadowicach Górnych i Dolnych.

Walory przyrodnicze posiadają lasy w zachodnim krańcu Przecławskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Historia. Zabytki

1. Cyganik Henryk: Szkic okolic Wadowic Górnych. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1985 nr 23 s.3
2. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.70
3. Midura Leszek: Apolinary w pamięci wiernych. *Wiadomości Wadowickie* 1995 nr 1 s.11-12; nr 2 s.6
4. Przybyszewska Maria: Monografia Wadowic Górnych. Wadowice Górne 1995
5. RK: Czym gmina może się pochwalić. Panorama Wadowic Górnych. *Czas Krakowski* 1995 nr 228 s.6
6. Szot Leszek: Gmina Wadowice Górne- położenie geograficzne i rzeźba terenu. *Wiadomości Wadowickie* 1995 nr 2 s.3
7. Szot Leszek: Z przeszłości Wadowic. *Wiadomości Wadowickie* 1995 nr 1 s.7

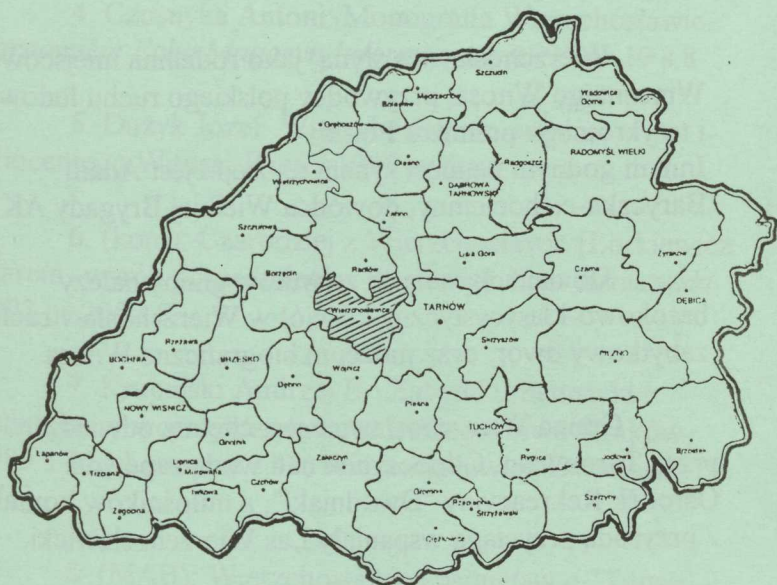

Kapliczka w Wierchowinach.

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.99

WIERZCHOSŁAWICE

Gmina Wierzchosławice położona jest w dolinie Dunajca, a duża jej część porośnięta jest lasami.

Parafia w Wierzchosławicach istniała już w XIII w. W późniejszych wiekach duża część obszaru gminy należała do hrabstwa tarnowskiego. Podstawą bytu mieszkańców od początków wsi była praca w lesie i na roli.

Wierzchosławice słyną jako rodzinna miejscowość Wincentego Witosa, przywódcy polskiego ruchu ludowego i trzykrotnego premiera Polski. Innym godnym pamięci synem tej ziemi jest Adam Baryczka-cichociemny, dowódca Wielkiej Brygady AK.

Do najciekawszych zabytków gminy należy barokowo-klasycystyczny kościół w Wierzchosławicach, zabytkowy dwór, oraz muzeum biograficzne Witosa.

Gmina Wierzchosławice jest chętnie odwiedzana przez Tarnowian. Odpoczynek nad wodą zapewnia Ośrodek Rekreacyjny "Dwudniaki", a miłośników kontaktu z przyrodą przyciąga wspaniały Las Wierzchosławicki.

Historia. Zabytki

1. Antosz Marek: Panorama gminy Wierzchosławice. *Wieści* 1995 nr 33/34 s.5

2. Barwacz Józef: Z dziejów gminy Wierzchosławice. *Ziemia Wierzchosławicka* 1993 nr 5/6 s.4-5

3. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Wierzchosławice archeologicznie nieznane.

4. Czosnyka Antoni: Monografia Wierzchosławic. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1995 nr 10 s.8

5. Dużyk Józef: Wierzchosławice- wieś Wincentego Witosa. *Wieści* 1995 nr 6 s.4

6. (kom): Czarodziej z Wierzchosławic [Lorkiewicz Marcin -wyrób przedmiotów ze słomy]. *Czas Krakowski* 1993 nr 205 s.9

7. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.70 [Łętowice s.43; Wierzchosławice-Dwudniaki s.71]

8. (MAB): Wierzchosławice pamiętają o "Tońce". Towarzystwo Kultuwowania Wiedzy o AK. *Dziennik Polski* 1997 nr 158 s.16

9. (pul): Ratowanie zagrody Witosa. Wierzchosławice. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 157 s.24

10. Szpunar Andrzej: Czy jesteśmy potomkami Daków. *Tarnowskie Echo Magazyn Informacyjny* 1992 nr 34 s.8

11. Wierchosławice. Dzieje wsi i gminy. Kraków 1997

12. (zyg): Przetrwali więc są. Muzeum w Wierchosławicach. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 147 [dod. Gaz. Tarnowska nr 107 s.1]

13. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.81

Kaplica grobowa Wincentego Witosa.

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarów 1995 s.96-97
2. Szych Zygmunt: Dziesięć niezwykłych miejsc w Tarnowskiem. Tarnów 1996
3. (zyg):. Czarne kormorany można zobaczyć w Wierchosławicach. *Dziennik Polski* 1993 nr 165 s.6
4. (zyg) : Łosie przemieszczają się na północ. *Dziennik Polski* 1979 nr 107 s.6
5. (zyg): Podgrzybek pasożyt. Nowe nieznane stanowisko. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 194 s.2
6. (zyg): Szansa na powstanie rezerwatu. [Bobrowniki Małe]. *Dziennik Polski* 1982 nr 187 s.6

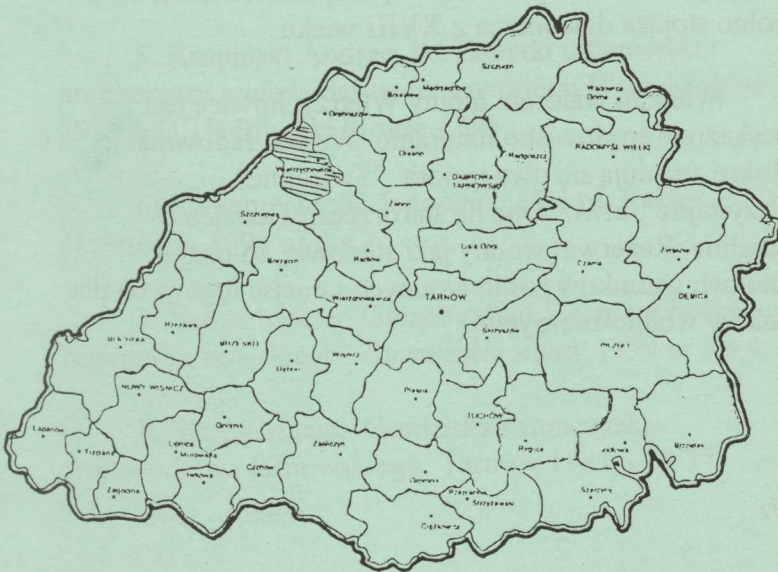
Turystyka

1. (J): Gdzie na weekend. Nie siedź w domu. *Dziennik Polski* 1995 nr 142 s.27
2. Wek: Dwudniaki w sezonie. *Ziemia Wierchosławicka* 1993 nr 3/4 s.3

Ośrodek wypoczynkowy w Dwudniakach.

WIETRZYCHOWICE

Gmina Wietrzychowice położona jest w północno-zachodniej części województwa tarnowskiego, pomiędzy Wisłą a uchodzącym do niej Dunajcem.

Historia osadnictwa na tej bardzo urodzajnej ziemi sięga wczesnego średniowiecza. Na obszarze dzisiejszej gminy istniał wówczas duży gród, funkcjonujący najprawdopodobniej między IX a XI wiekiem.

W Wietrzychowicach znajduje się zabytkowy, neogotycki kościół p.w. Najświętszej Marii Panny, oraz wolno stojąca dzwonnica z XVIII wieku.

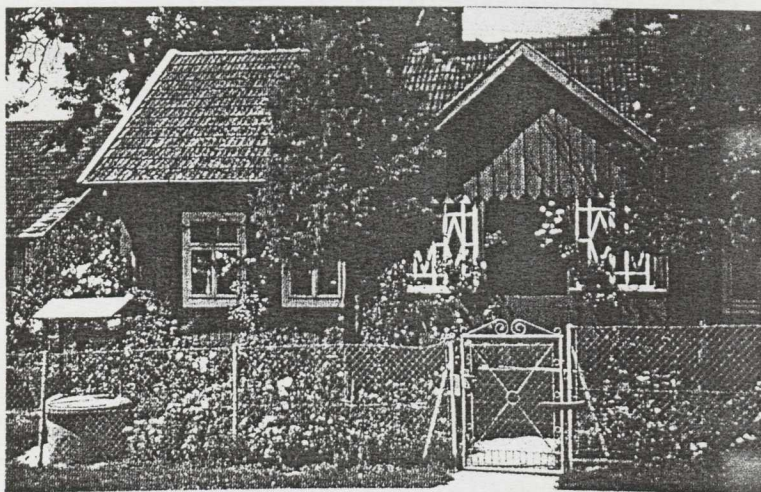
Wielkim walorem gminy Wietrzychowice jest nieskażone środowisko naturalne. We wsi Jadowniki Mokre znajdują się dwa jeziora: "Święcone" i "Przystajne", utworzone na starorzeczu Dunajca i Kisieliny. Rezerwat wodny jaki stanowią, to ostoja rzadkich gatunków roślin wodnych i miejsc lęgowych dla ptaków wodno-błotnych.

Historia. Zabytki

1. Antosz Marek: Panorama gminy Wietrzychowice. *Wieści* 1995 nr 15 s.6
2. Dąbrowska E.: Studia nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym ziemi wiśnickiej. Ossolineum 1967 s.195-197
3. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne na terenie diecezji tarnowskiej. Tarnów 1983 s.455-458
4. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. T.1 z.5 Warszawa 1951 s.9
5. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1980 s.71 [Jadowniki Mokre s.34]
6. Rzeszuto Jerzy: Jadowniki Mokre. *Kurier Dąbrowski* 1994 nr 2 s.7
7. Szope Maciej: Ginące zabytki. Z przeszłości regionu tarnowskiego. *Tarnowskie Azoty* 1979 nr 3 s.4
8. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.35-37

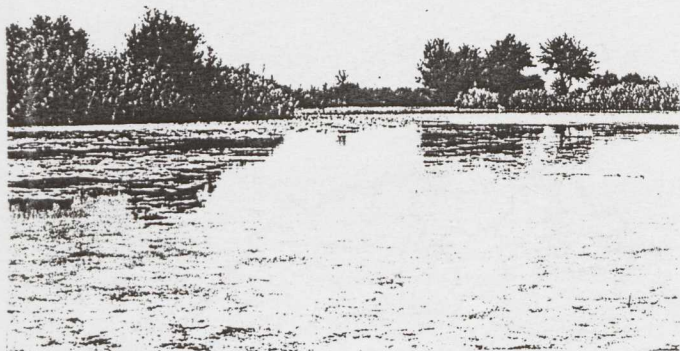

Kościół w Wietrzychowicach.

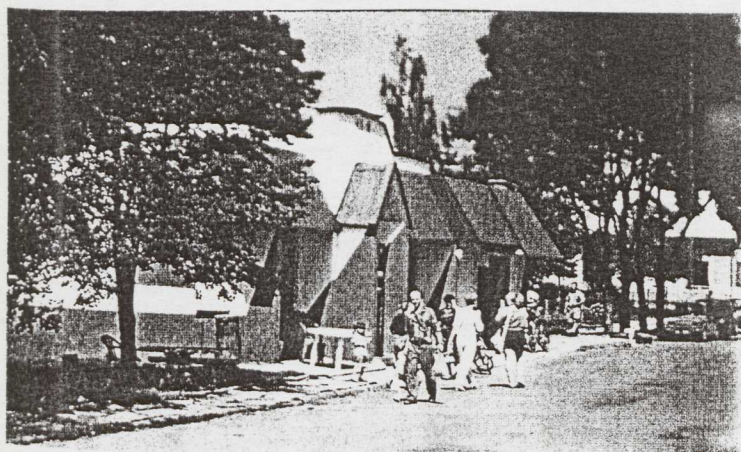

Dom w Wietrzychowicach

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.120

Rezerwat "Święcone".

Wietrzychowice - centrum

WOJNICZ

Gmina Wojnicz rozciąga się wzdłuż szerokiej doliny Dunajca, obejmując swoim zasięgiem pierwsze wzniesienia Pogórza Karpackiego.

W początkach państwowości Polski Wojnicz był już dużą osadą. W XI wieku ustanowiono w nim siedzibę kasztelanii, a prawa miejskie nadano mu w XIII wieku. Najlepszy okres w historii Wojnicza to wiek XVI, kiedy to miasto rozwinęło się jako duży ośrodek rzemieślniczy.

Wśród zabytków dawnego grodu kasztelańskiego najcenniejsze to: wojnicki rynek, kościół św. Leonarda z XVII wieku, kościół kolegiacki św. Wawrzyńca, zespół pałacowo-parkowy Dąbskich.

W Wielkiej Wsi warto zobaczyć dwór Stadnickich z XVIII wieku, oraz "Panieńską Górę" porośniętą rzadko spotykaną roślinnością.

Historia. Zabytki

1. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Gród kasztelanów w Wojniczu. *Zeszyty Wojnickie* 1994 nr 7/8 s. 1-7

2. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Wojnickie impresje archeologiczne. *Zeszyty Wojnickie* 1993 nr 6 s.1-2

3. Cetera Andrzej, Okoński Jerzy: Wojnickie spotkania z archeologią. *Zeszyty Wojnickie* 1993 nr 10 s.10-11

4. dnie: Wspomnienie kasztelanii. Warto zobaczyć. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 164 [dod.Gaz.Tarnowska nr 127 s.3]

5. Głomb Krzysztof: Wojnicz. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1983 nr 20 s.8

6. (jar): Szlakiem pradawnych osadników. Badania archeologiczne na terenie gminy Wojnicz mają już blisko sto lat. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 82 s.24

7. Kołodziejski Stanisław: Średniowieczne rezydencje obronne możnowładztwa na terenie województwa krakowskiego. Kraków 1994 s.190-191

8. Krupiński Andrzej B.: Wielka Wieś. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1986 nr 3 s.8-9

9. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.74-76 [Wielka Wieś s.70; Więckowice s.71; Isep s.34].

10. Lachiewicz Kazimiera: Wojnicz przedwczoraj, wczoraj i dziś. *Zeszyty Wojnickie* 1996 nr 7/8 s.17-20

11. Leńczyk Gabriel: Katalog grodzisk i zamczysk z terenu Małopolski. Kraków 1983 s.33-34, 119 [Wielka Wieś s.33, 109]

12. Niżnik Józef: Wojnicz w archeologii (referat wygłoszony na Konferencji Regionalnej PTTK, poświęcony jubileuszowi 700 lecia praw miejskich Wojnicza). *Zeszyty Wojnickie* 1995 nr 4 s.18-21

13. Okoński Jerzy: Przewodnik po grodziskach i kasztelańskich w Wojniczu. Wojnicz 1997

14. Przeklasa Teresa: Rokokowe freski w kościele wojnickim. *Zeszyty Wojnickie* 1994 nr 1 s.15-16

15. (s): Kapliczka przy ulicy Warszawskiej. *Zeszyty Wojnickie* 1993 nr 5 s.8

16. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.67-69 [Wielka Wieś s.123-128]

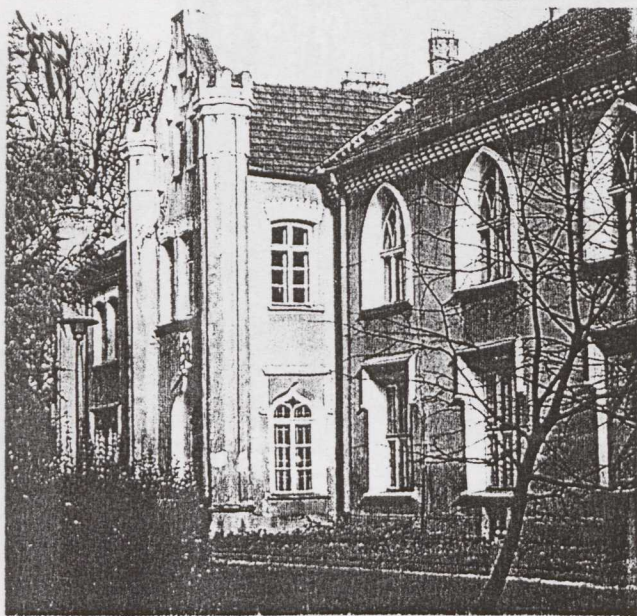
17. Szope Maciej: Tajemnica Panieńskiej Góry *Tarnowskie Azoty* 1979 nr 28 s.6

18. Szymański Józef: Kapituła kolegiacka w Wojniczu 1465-1786. Lublin 1962

19. Szymański Józef: Wojnicz. Dzieje i zabytki. Wojnicz 1967

20. Wałęga Stanisław: Wojnicz żyje nie tylko wspomnieniami. *Informator Wojewódzkiego Ośrodka Kultury* 1985 nr 5 s.4-10

21. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.92

Dawny pałac Dąbskich w Wojniczu.

Przyroda

1. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów
1995 s.96-97, 121

Las w rezerwacie "Panieńska Góra".

Turystyka

1. 10 [dziesięć] lat Oddz.im. Seweryna
Goszczyńskiego "Seweryniacy" w Wojniczu 1976-1986.
Wojnicz 1986

2. (K-a): Na grzyby w okolice Wojnicza.
Prezentujemy miejscowości turystyczne Tarnowskiego.
Gazeta Krakowska 1994 nr 180 s.10

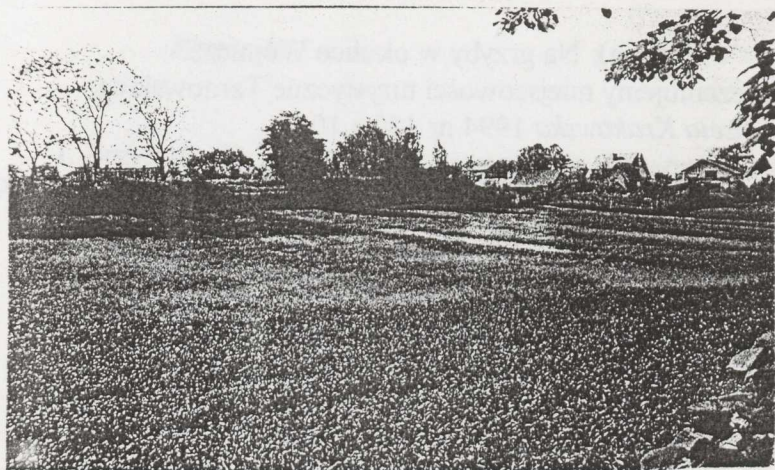
3. (MAB): Panińska Góra rezerwatem. Obszary
chronionego krajobrazu. *Dziennik Polski* 1997 nr 205
s.19

4. (MAB): Wójt pokochał Miłówkę. Żyzne gleby i
czyste powietrze. *Dziennik Polski* 1997 nr 188 s.16

5. Wojnicz. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1994 nr 11
s.16

Rynek w Wojniczu.

Wały grodziska

Dzwonnica z XVI w.

ZAKLICZYN

Gmina Zakliczyn leży w południowej części województwa tarnowskiego, w szerokiej dolinie Dunajca, który swoim biegiem oddziela Pogórze Rożnowskie od Pogórza Wiśnickiego.

Ziemia zakliczyńska zamieszкана była od wielu wieków, czego dowodem są pozostałości wczesnośredniowiecznego grodziska w Zawadzie Lanckorońskiej. Sam Zakliczyn został założony w 1558 roku przez Spytka Jordana. Najbardziej znaną postacią historyczną związaną z tą okolicą jest Spycimir z Melsztyna, kasztelan krakowski, założyciel Tarnowa.

Z zabytkowych budowli zachowały się: barokowy kościół św. Idziego, klasztor O.O. Reformatów, ruiny zamku w Melsztynie oraz ratusz i domy przy rynku z przeł. XVIII/XIX w. Klasycystyczny dworek w Luśławicach wraz z otaczającym go wspinałym parkiem, jest prywatną własnością kompozytora Krzysztofa Pendereckiego.

Dunajec w okolicach Zakliczyna słynie wśród wędkarzy i miłośników turystyki wodnej.

Wielką szansą dla tej gminy są źródła wód siarczkowych i chlorkowych. Ich bogactwo -szczególnie we wsi Słona- stwarza możliwość ich wykorzystania w lecznictwie sanatoryjnym.

Historia. Zabytki

1. (A.D.): Dawne dzieje i współczesność Słotowej. *Gromada Rolnik Polski* 1994 nr 100 s.2

2. Borek E[łzbieta]: Ekspozycja w szafie.[Związki Jacka Malczewskiego z Zakliczynem]. *Gazeta Południowa* 1979 nr 272 s.6

3. Dworzaczek Włodzimierz: Leliwici tarnowscy. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego. Wiek XIV-XV. Warszawa 1971

4. (er): Spojrzenie w przeszłość. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1980 nr 11 s.6

5. GAL: Ochrona obiektów zabytkowych gminy Zakliczyn w ocenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. *Głosiciel* 1996 nr 9 s.12

6. Głomb Krzysztof: Paleśnica. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1983 nr 18 s.13

7. Górnicki Gerard: Mały trójkąt wielkiej historii. *Fakty* 1982 nr 24 s.14

8. Guerquin Bohdan: Zamki w Polsce. Warszawa 1984 s.195-196

9. (J.W.): Gniazdo rodu Leliwitów. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1994 nr 7 s.8-9

10. (KIS): Zakliczyński ratusz. Retusz zamiast remontu. *Dziennik Polski* 1996 nr 146 s.18

11. Kilianek Krzysztof, Kokocińska Teresa: Pustelnicy. *Sukces* 1996 nr 11 s.44-47

12. Krupiński Andrzej B.: Ruiny zamku w Melsztynie. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1997 nr 6 s.15

13. Krupiński Andrzej B.: Zakliczyn. *Dziennik Polski* 1987 nr 62 s.6

14. Krupiński Andrzej B.: Zamek w Melsztynie. Tarnów 1982

15. (Iena): Ruiny zabytku czy zabytkowe ruiny. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 181 [dod.Gaz.Tarnowska nr 145 s.4]

16. Leńczyk Gabriel: Prasłowiański gród w Zawadzie Lanckorońskiej nad Dunajcem. Kraków 1950

17. (MAB): Zapomniane chałupy. *Dziennik Polski* 1997 nr 173 s.19

18. Marszałek Juliusz: Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Warszawa 1993 [Melsztyn s.141-143; Zawada Lanckorońska s.256-257]

19. Matuszczyk Andrzej: Pogórze Karpackie. Tarnów 1995 s.322-323

20. Ochwat Monika: Pod Wagą czasu. [Muzeum Etnograficzne w Zakliczynie]. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 178 [dod. Gaz. Tarnowska nr 141 s.3]

21. Okoński Jerzy: Grodzisko w Zawadzie Lanckorońskiej. *Głosiciel* 1994 nr 4 s.11-14

22. Okoński Jerzy: Najdawniejsi mieszkańcy Zakliczyna. *Głosiciel* 1993 nr 2 s.12-13

23. Pasiecznik Jan: Kościół i klasztor Franciszkanów w Zakliczynie nad Dunajcem. Kraków 1992

24. Pasiecznik Jan: Zakliczyn w zaraniu swoich dziejów. *Zeszyty Wojnickie* 1994 nr 10 s.11

25. Pawlina Piotr: W Zakliczynie. *Gość Niedzielny* 1997 nr 5 s.19-20

26. Pomniki Walk i Męczeństwa w gminie Zakliczyn. Tarnów 1990

27. Smoleński M.: Melsztyn. O zamku i jego planach. O kościele i plebanach z dodaniem o Domosławicach. Kraków 1888

28. Szczebak Władysław: Obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Gwoździec. Zapomniane sanktuaria Diecezji Tarnowskiej. *Tarnowskie Studia Teologiczne* 1983 T.9 s.412-413; Tamże, tenże: Obraz Pana Jezusa Ukrzyżowanego. Melsztyn. s.385-387

29. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 [Melsztyn s.106-111, Zawada Lanckorońska s.79-83]

30. Szych Zygmunt: Co robić z Jackiem. [Związki Jacka Malczewskiego z Zakliczynem]. *Dziennik Polski* 1979 nr 292 s.3

31. Szych Zygmunt: Ratusz ratuszowi nie równy. *Dziennik Polski* 1982 nr 138 s.7

32. Świątek Jan: Brzozowa i okolice Zakliczyna nad Dunajcem. Obraz etnograficzny- zbiór z lat 1897-1906. Wrocław 1989

33. (TAK): Ożywić ruiny. Melsztyn. *Czas Krakowski* 1994 nr 87 s.7

34. W Lusławicach. *Tarniny* 1994 nr 9 s.4

35. Wernichowska Bogna, Kozłowski Maciej: Duchy polskie. Warszawa 1983 s.29-31

36. Wyczasany Jerzy: Od Socyna do Pendereckiego. Historia jednego z głównych ośrodków arianizmu - Lusławic. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1993 nr 8 s.10-11

37. Wyczasany Jerzy: Paleśnica. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 3 s.8-9

38. Wyczasany Jerzy: Zakliczyn nad Dunajcem. *Brzeski Magazyn Informacyjny BIM* 1995 nr 1 s.12-13

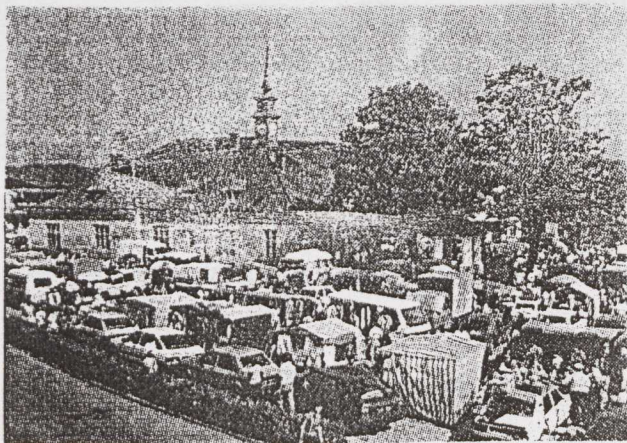
39. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 [Filipowice s.23; Paleśnica s.54]

40. Zakliczyn i okolice. Tarnów 1989

41. Zarewicz Ludwik: Leliwita Spicimir. Monografia Melsztyna. Kraków 1890

Zabytkowe domy Zakliczyna.

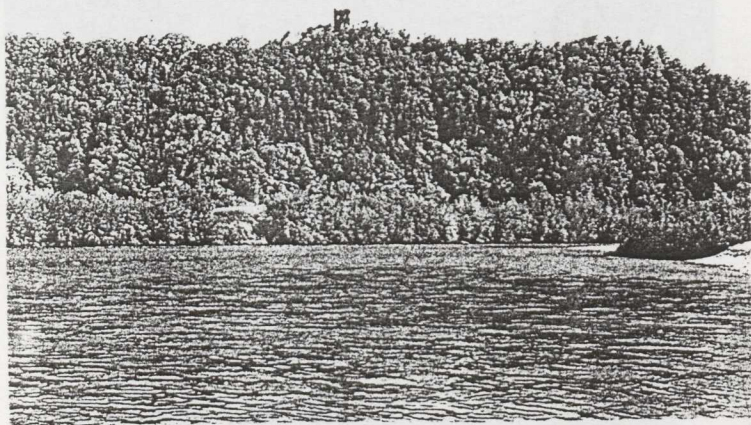
Rynek w Zakliczynie.

Przyroda

1. Bik-Jurkow Krzysztofa: Czy Zakliczyn stanie się nowym Iwoniczem. *Dziennik Polski* 1985 nr 161 s.7

2. Golba Leszek: Pomniki przyrody. *Głosiciel* 1997 nr 3 s.13

3. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów 1995 s.83-88, 101-104, 113-115, 119

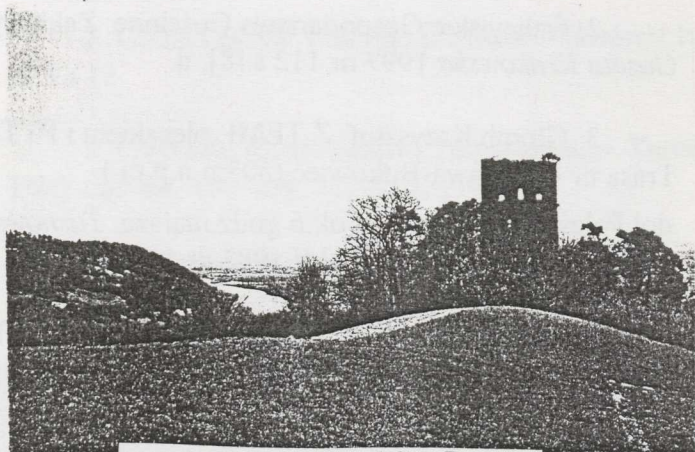
Dunajec k/Melsztyna.

Turystyka

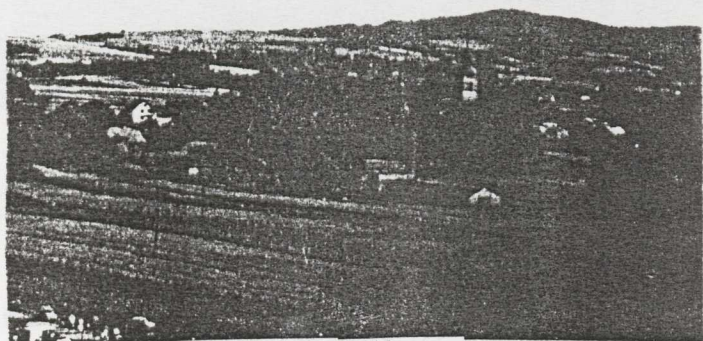
1. A.C.: Zakliczyn urodą słynący. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1994 nr 3 s.14
2. Galicyjskie Gospodarstwa Gościnne. Zakliczyn. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 112 s.[8], il.
3. Głomb Krzysztof: Z TEMI, plecakiem i PTTK. Trasa nr 4 Bobowa-Bukowiec (503m n.p.m.)-dol.Paleśnianki-Paleśnica ok.6 godz.marszu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1982 nr 13 s.6-7
4. Głomb Krzysztof: Z TEMI, plecakiem i PTTK. Trasa nr 7 Siekierczyzna-Jamna (530m n.p.m.) Paleśnica ok.4 godz.marszu. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1982 nr 16 s.7
5. (i): Zakliczyn - wieś turystyczna. *Gazeta Krakowska* 1994 nr 162 s.10
6. l n: Szansa Zakliczyna. *Tarnowski Magazyn Informacyjny TEMI* 1996 nr 42 s.8
7. (MAB): Basen pod gruszą. Zakliczyński agroturyzm. *Dziennik Polski* 1997 nr 111 s.19
8. (mn): Turystyczna szansa. *Głosiciel* 1995 nr 2 s.1,8
9. Zajac Jolanta: Zakliczyn. *Gazeta Krakowska* [dod.Gaz.Turystyczna] 1996 nr 149 s.6

10. Zakliczyn i okolice. Tarnów 1989

11. Zakliczyn otwarty dla gości. *Gazeta Krakowska*
1997 nr 111 [dod. *Gazeta Krakowska* o gminach s.9,il.]

Widok z Melsztyna na dolinę Dunajca.

Panorama okolic Zakliczyna.

Gmina Żabno położona jest w okolicy Dunajca, kilkanaście kilometrów na północ od Tarnowa.

Pierwsza wzmianka historyczna o Żabnie pochodzi z 1344 roku i potwierdza własność dla Spicymira z Melsztyna. W 1385 roku Żabno otrzymuje prawa miejskie, i aż do poł.XVII wieku rozwija się jako ośrodek miejski o znaczeniu lokalnym.

Wśród zabytków Żabna najbardziej wartościowe to: barokowy kościół z XVII w., dzwonnica z XVIII w.i ratusz z pocz.XX w.

W Odporyszowie znajduje się kościół p.w. Oczyszczenia NMP z 1702-1702 r. oraz wolno stojąca dzwonnica i plebania. Miejscowość ta słynie także dzięki postaci Jana Wnęka, rzeźbiarza, samouka i prekursora szybownictwa. Zginął on w 1866 roku, podczas próby lotu z wieży kościoła, gdzie dzisiaj znajduje się muzeum jego imienia.

W Łęgu Tarnowskim znajduje się zabytkowy pałac z parkiem z 2 poł.XIX w.

Historia. Zabytki

1. Bednarski Tadeusz Z.: Jan Wnęk - rzeźbiarz i wynalazca. *Dziennik Polski* 1993 nr 77 s.14
2. (dnie): Do czterech razy sztuka. Warto zobaczyć. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 173 [dod.Gaź.Tarnowska nr 136 s.3]
3. Dąbrowa Tarnowska. Zarys dziejów miasta i powiatu. Wwa-Kraków 1974 s.743-744
4. Domański Paweł: Zarys dziejów. Z przeszłości Żabna. *Gazeta Żabińska* 1995 nr 1 s. 8
5. Ikar z Odporyszowa. *Kurier Dąbrowski* 1995 nr 6 s.5
6. Katalog zabytków sztuki w Polsce. T.1 z.5. Warszawa 1951 s.9-10 [Odporyszów s.6-7; Otfinów s.46]
7. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.82-83 [Łęg Tarnowski s.42; Odporyszów s.44; Otfinów s.46]
8. Mleczek Lucyna: Ikar z Odporyszowa. Pomnik Jana Wnęka. *Gazeta Żabińska* 1995 nr 1 s.4
9. Surma Henryk: Mała Częstochowa Małopolski [Odporyszów]. *Gość Niedzielny* 1997 nr 35 s.16,i l.

10. Szych Zygmunt: Miasteczko starsze od Tarnowa. *Dziennik Polski* 1979 nr 173 s.9

11. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.105 [Odporyszów s.49]

Rynek i kościół w Żabnie.

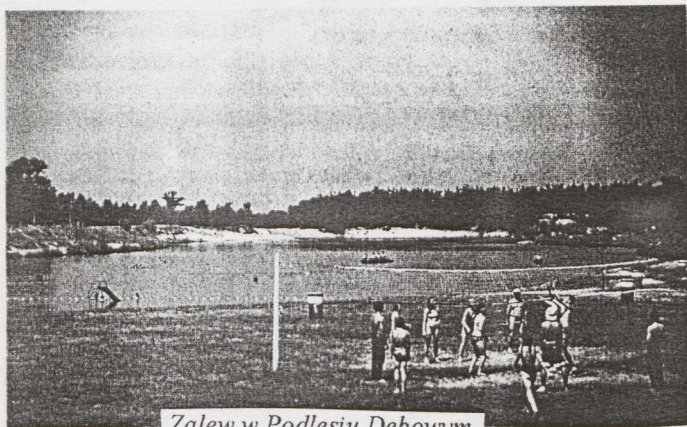

Sanktuarium w Odporyszowie.

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów
1995 s.138-139

2. Żaba: "Wszystkie żabki są nasze". *Gazeta
Żabińska* 1995 nr 2 s.10

Zalew w Podlesiu Dębowym.

Turystyka

1. P D : Turystyka w Niedomicach. *Gazeta
Żabińska* 1995 nr 2 s.11

Pomnik Jana Wnėka.

Gmina Żegocina położona jest na południowo-wschodnim krańcu województwa, w malowniczej kotlinie Beskidu Wyspowego.

Wieś Żegocina powstała na dawnym szlaku handlowym, a pierwsza historyczna wzmianka o niej pochodzi z 1293 roku. Do czasu zbudowania linii kolejowej znajdował się tutaj postój dla dylżansu, kursującego z Bochni do Nawego Sącza.

Wśród zabytków gminy należy wymienić: budynek starej karczmy w Żegocinie, kościół z 1896 roku, oraz dwór z parkiem w Łąckiej Górnej.

Żegocina stanowi doskonałą bazę wypadową dla turystyki górskiej. Wspaniałą panoramę na Pasma Łososińskie Beskidu, Gorce, a nawet Tatry, możemy podziwiać z Przełęczy Widoma (535m n.p.m.)

Wysokie walory środowiska naturalnego i rozwój agroturystyki, stawiają Żegocinę w rzędzie najatrakcyjniejszych miejsc wypoczynku w województwie tarnowskim.

Historia. Zabytki

1. (AD): Cmentarze przywracane życiu. Żegocina. *Czas Krakowski* 1994 nr 251 s.5

2. Blajda Czesław: Żegocina dawna i współczesna (w 700-lecie powstania wsi). Żegocina 1993

3. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.83 [Łąka Górna s.42]

4. Pączek Jerzy: Okruchy z przeszłości Żegociny. *Wiadomości Bocheńskie* 1993 nr 3 s.4-7

5. (zyg): Żegocina dawna i współczesna. *Gazeta Krakowska* 1995 nr 119 s.23

6. Zabytki architektury: sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.106 [Rozdziele s.64]

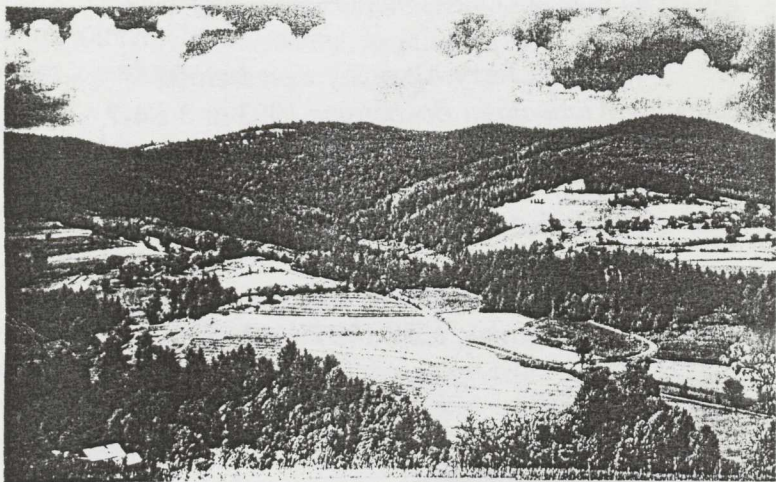
Żegocina - centrum.

Przyroda

1. (kol): Ochrona środowiska w gminie Żegocina. *Gazeta Krakowska* 1987 nr 286 s.5

2. Przyroda Województwa Tarnowskiego. Tarnów 1995 s.89-92, 144-145

3. Stachon Teresa: Piękno Żegociny. *Wiadomości Bocheńskie* 1993 nr 3 s.2-3, 23

Panorama okolic Żegociny.

Turystyka

1. (a-a, sb): Wakacje w Żegocinie. *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 7 s.11
2. (AD): Wypocząć inaczej. Rozdziele. *Czas Krakowski* 1995 nr 118 s.6
3. (And): Żegocina zaprasza. Dwa łyki turystyki. *Tarniny* 1993 nr 5 s.18
4. Bukowiec Stanisław: Raj na Rosochatem. *Ziemia Bocheńska* 1995 nr 5 s.13
5. Fulara Krzysztof: Życ z ekologii. Agroturyzm w Rozdzielu. *Dziennik Polski* 1995 nr 300 s.14
6. Gmina Żegocina [rekl.] *Gazeta Wyborcza* 1995 nr 211 [dod.Gaz.w Krakowie s.4]
7. (K.F.): A chętnych brakuje. Żegocina zaprasza. *Dziennik Polski* 1993 nr 155 s.8
8. Koszyk Franciszek: Żegocina "Mała Rabka". *Ziemia Bocheńska* 1996 nr 1 s.9
9. Koresteńska Marzena: Przewodnik dla letników. Na wakacje. *Dziennik Łódzki* 1997 nr 122 s.13
10. Olszewski Tadeusz: Bacówka czeka na gości. Rozdziele. *Merkuriusz* 1996 nr 1 s.4

11. (PK): Jeszcze jedna baczówka. Przystanek dla turysty. *Dziennik Polski* 1997 nr 34 s.17

12. (pk): Łąka Górna wychodzi z cienia. Zaczęło się od kościoła. *Dziennik Polski* 1994 nr 162 s.19

13. (sad): Żegocina wykorzystuje swą turystyczną szansę. *Gazeta Południowa* 1979 nr 178 s.4

14. Żegocina zaprasza. 700 lecie wsi. *Tarniny* 1993 nr 5 s.36

Żegocina-kościół p.w. św.Mikołaja

Gmina Żyraków położona jest we wschodniej części województwa tarnowskiego, w dolinie Wisłoki.

Znanymi w historii miejscowościami gminy są: Zasów należący niegdyś do Zawiszy Czarnego, oraz Wiewiórka, gdzie hetman Jan Tarnowski miał swoją letnią rezydencję. Tam też w 1561 roku zakończył swoje życie.

Warto zobaczyć dobrze zachowane dwory z parkami w Zasowie i Korzeniowie, pochodzące z XVIII wieku.

Atrakcje turystyczną stanowi zlokalizowany w Straszęcinie ośrodek rekreacyjno-sportowy z dwoma hotelami, domkami kampingowymi nad zalewem, boiskami piłkarskimi, kortami tenisowymi, siłownią i sauną.

Historia Zabytki

1. (aj): Zawisza Czarny z Zasowa. Najślawniejszy też u nas mieszkali. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 82 s.22

2. Biela Kazimierz: Jan Nepomucem ze Straszęcina k.Dębicy. Nasz konkurs. "Przydrożne kapliczki". *Słowo Powszechne* 1983 nr 247 s.5

3. Brożek Grzegorz: Wiewiórka. *Gość Niedzielny* 1997 nr 32 s.16

4. (jan): Klucz do Wiewiórki. Ocalić kawałek małej historii. *Gazeta Krakowska* 1996 nr 141 s.23

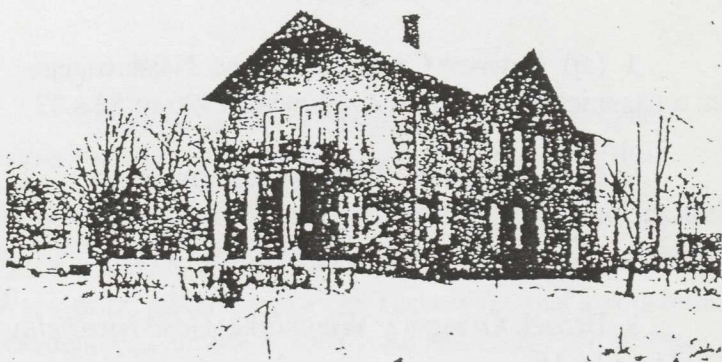
5. Jak powstał Żyraków. *Podkowa* 1993 nr 2 s.9

6. Kleszcz Franciszek: Wieś Wiewiórka i Klucz Wiewiórecki. Zarys monograficzny. Kraków 1996

7. Krupiński Andrzej B.: Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego. Wwa-Kraków 1989 s.83 [Korzeniów s.37; Straszęcina s.55; Zasów s.79; Wiewiórka s.71]

8. Szope Maciej: Grodziska i zamczyska województwa tarnowskiego. Tarnów 1981 s.129-132

9. Zabytki architektury sakralnej województwa tarnowskiego. Tarnów WBP 1997 s.95

Żyraków - dwór z XIX wieku.

Straszecin. Ośrodek rekreacyjno-sportowy.

Przyroda

1. Przyroda województwa tarnowskiego. Tarnów 1995 s.99

Turystyka

1. (aj): Turyści to wszystko dla was. Straszecin nie straszny. *Gazeta Krakowska* 1997 nr 153
[dod.Gaz.Tarnowska nr 116 s.4]
2. (haus): Ani niedźwiedzi, ani dziedziców, ani miasta. Cicho markotnie, spokojnie *Gazeta Wyborcza* 1994 nr 59 s.5
3. Karpińska Henryka: W stronę Beskidu Niskiego. *Auto Moto-Sport* 1993 nr 22 s.40

***Indeks miejscowości występujących w
zestawieniu bibliograficznym.***

- B-** Biadolin Szlacheckie, Biesiadki, Biskupice
Melsztyńskie, Biskupice Radłowskie, Bistuszowa,
Bobowa, Bobrowniki Małe, Bochnia, Bogoniowice,
Bolesław, Borówna, Borzęcin Górny, Breń, Bruśnik,
Brzesko, Brzostek, Brzozowa, Burzyn
- C-** Chełm, Chotowa, Chronów, Chrostowa, Cichawce,
Ciężkowice, Czarna, Czchów, Czerwna
- D-** Dąbrowa Tarnowska, Dąbrowica, Dębica, Dębno,
Dobrków, Dołęga, Domosławice, Dulcza Wielka
- F-** Filipowice
- G-** Gnojnik, Gosprzydowa, Grabie, Gręboszów,
Gromnik, Gródek, Gwoździec
- I-** Isep, Iwkowa
- J-** Jadowniki Mokre, Jamna, Janowice, Januszkowice,
Jasień, Jastrzębia, Jodłowa, Jodłówka Tuchowska,
Jodłówka Wałki, Jurków
- K-** Kamionna, Karwodrza, Kaśna Dolna, Kąty, Klecie,
Kobylec, Kobyłka, Kopaliny, Koszyce Wielkie,
Korzeniów, Kowalowy, Królówka, Krzeczów
- L-** Latoszyn, Lichwin, Lipiny, Lipnica Murowana, Lisia
Góra, Lubinka, Lusławice, Luszowice
- Ł-** Łapanów, Łapczyca, Łakta Górna, Łęg Tarnowski,
Łękawica, Łęki Dolne, Łęki Górne, Łętowice,
Łowczówek
- M-** Machowa, Melsztyn, Mędrzechów, Milówka
- N-** Nedomice, Niwka

- O-** Odporyszów, Okulice, Olesno, Olszyny, Ołpiny,
Otfinów
- P-** Paleśnica, Parkosz, Pilzno, Piotrkowice, Pleśna,
Pławna, Podgradzie, Pogórska Wola, Pogwizdów,
Porąbka Uszewska, Poręba Radlna, Poręba
Spytkowska, Przeczyca, Przyborów, Pustynia
- R-** Radgoszcz, Radłów, Radomyśl Wielki, Rajbrot,
Rdzawa, Rozdziele, Ryglice, Rzepiennik Biskupi,
Rzepiennik Strzyżewski, Rzepiennik Suchy, Rzezawa,
Rzuchowa
- S-** Samocice, Siedliska-Bogusz, Siekierczyna,
Siemiechów, Skrzyszów, Słona, Słotowa, Sobolów,
Straszęcin, Strzegocice, Strzelce Wielkie, Swoszowa,
Szczepanowice, Szczepanów, Szczucin, Szczurowa,
Szerzyny, Szywałd
- T-** Tarnawa, Tarnów gm., Trzciana, Tuchów,
Tworkowa, Tymowa,
- U-** Ujście Jezuickie, Uniszowa, Uszew, Uście Solne
- W-** Wadowice Dolne, Wadowice Górne, Wał Ruda,
Wielka Wieś, Wieruszyce, Wierzchosławice,
Wietrzychowice, Wiewiórka, Więckowice, Wiśnicz
Nowy, Wiśnicz Stary, Wojakowa, Wojnicz,
Wokowice, Wola Mędrzechowska, Wola Rzędzińska,
Wytrzyszczka
- Z-** Zabłędza, Zaborów, Zakliczyn, Zalasowa, Zalipie,
Zasów, Zawada k. Tarnowa, Zawada Brzostecka,
Zawada Lackorońska, Zborowice, Zbydniów,
Zbylitowska Góra, Zdziarzec, Zgłobice, Zgórsko,
Złota, Zwiernik
- Ż-** Żabno, Żegocina, Żelichów, Żurowa, Żyraków

12.00

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tarnobrze

CWoTIR

0230-000808-00